

สัมมาสมาธิ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต
วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่)

มูลนิธิพระสงบ มนสฺสนฺโต
ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com

สัมมาสมาธิ

มูลนิธิพระสงฆ์ มนัสสนุโต
ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com

สัมมนาสาธิต

พระอาจารย์สงบ มนัสสนโต

ISBN 978-616-7870-56-4

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จำนวน ๖๐,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒ : พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จำนวน ๖๐,๐๐๐ เล่ม

จัดทำโดย

มูลนิธิพระสงฆ์ มนัสสนโต

เลขที่ ๕ หมู่ ๓ บ้านหนองแห่น ต.หนองกวาง

อ.โพธาราม จ.ราชบุรี ๗๐๑๒๐

จัดพิมพ์ที่

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๓๗๖ ถนนชัยพฤกษ์(บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กทม.
โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐ โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๗๔๒

หนังสือเล่มนี้จัดพิมพ์เพื่อเผยแผ่เป็นธรรมทาน
ห้ามคัดลอก ตัดตอน หรือนำไปพิมพ์จำหน่าย
หากท่านใดประสงค์จะพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน
โปรดติดต่อ มูลนิธิพระสงฆ์ มนัสสนโต

www.sa-ngob.com

คำนำ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปัญญา สอนถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดและเป็นที่ปรารถนาของนักปฏิบัติทั้งหลาย สอนมัชฌิมาปฏิปทา หรือศีล สมาธิ ปัญญา เป็นทางดำเนิน สอนการปฏิบัติต้องเป็นไปตามความเป็นจริง โดยทำความสงบใจก่อน มีสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน แล้วใช้ปัญญาออกพิจารณา ตามหลัก สมถ - วิปัสสนากรรมฐานควบคู่กันไป ดัง**หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น** และครูบาอาจารย์ทั้งหลาย มีอำนาจวาสนาได้ประพจน์ปฏิบัติตามจนสิ้นสุดแห่งทุกข์

สัมมาสมาธิ เป็นหนังสือธรรมะที่มีสารัตถะประโยชน์อย่างมาก **ท่านพระอาจารย์สงบ มนสฺสนโต** ท่านเมตตาเทศน์เตือนสติชาวพุทธให้ตื่นตัวและตระหนักถึงครูบาอาจารย์ที่รู้จักจริงมีคุณธรรมจำเป็นมาก ซึ่งในปัจจุบันมีน้อยมาก ส่วนครูบาอาจารย์องค์ต่างๆ ไม่มีวุฒิภาวะ อดอ้างเพื่อพกว่ามีคุณธรรมกลับมีมากมาย แต่ภาวนาไม่เป็นการสัมมาสมาธิไม่ได้ เป็นสมาธิหิวต่อ มิจณาสมาธิ และมักสวมรอย ปลิ้นปล้อนหลอกลวงอุปโลกน์ธรรมสอนชาวพุทธให้หลงผิดตาม ถือเป็นโมฆบุรุษ เป็นผู้ทุศีล

ครูบาอาจารย์ที่รู้จักจริง ท่านสอนให้ดับกิเลสไฟสมุขอนในใจตน ให้รักษาค้นคว้าใจตน ให้รักษาพระธรรมวินัย ข้อวัตรปฏิบัติ ปฏิปทา และให้ทำสัมมาสมาธิตามที่**หลวงปู่มั่น**สอนให้พุทธโธ แมื่ก่อนมรณภาพ ท่านก็ย้ำเตือนว่า **“อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธโธ”** หากผู้ใดฝึกหัดปฏิบัติตาม ก็จะทำให้เกิดความมหัศจรรย์ เห็นกิเลส เห็นสติปัญญาฐาน ๔ ตามความเป็นจริง **ในสติปัญญาฐาน ๔ มีกาย ในกายไม่มีสติปัญญาฐาน ๔** เป็นผู้รู้จัก และที่สุดเป็นผู้สิ้นสุดแห่งทุกข์ เป็นศากยบุตรพุทธชินโรส ผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนสถาพรสืบต่อไป

สารบัญ

สัมมาสมาธิ ๕

อุปโลกน์ธรรม..... ๕๔

ไพสุมขอน ๑๐๐

ในสติปัฏฐานสี่มี..... ๑๔๕

พระพุทธศาสนาเลอเลิศยอดเยี่ยม
แต่อยู่ที่ในหัวใจของใคร
อยู่ในหัวใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น
อยู่ในหัวใจของครูบาอาจารย์ของเรา
นั่นเป็นที่พึ่งที่อาศัยที่เราพยายามจะแสวงหา
ถ้าอยู่ในใจของพวกเขาหน้าด้าน โมฆบุรุษ
สมาธิหัตถอ มีจนาสมาธิ
มันจะเกิดเองไปทั้งหมด หย่าเป
ไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย
เขาเองก็หลง เขาเองก็ทำลายตัวเอง
แล้วยังชักนำให้สังคมหลงไหล ชักนำให้คนอื่นผิด

สัมมาสมาธิ

พระอาจารย์สงบ มนสสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ถ้าจิตใจเราเป็นธรรมะ
มันเข้ากับธรรมะ เข้ากับสัจธรรม แล้วมันนุ่มนวลอ่อนนุ่มไปกับ
หัวใจของเรา

ถ้าจิตใจของเรามันมีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก
มันได้มันแย่ง มันก็ดมันขวาง พอมันก็ดมันขวางแล้วมันก็อ้อยสร้อย
ออเซาะฉอเลาะกับใจของเราเองไง นุ่มก็ได้ นี้ก็ได้ ไปได้ทุกอย่าง
ถ้ากิเลสมันบงการ

แต่ถ้าเป็นธรรมะนี้ไม่ได้เลยนะ เพราะอะไร เพราะธรรมะ
มันขัดกับกิเลสอยู่แล้ว ธรรมะมันตรงข้ามกับกิเลสอยู่แล้ว ถ้าธรรมะ
มันตรงข้ามกับกิเลสนะ สิ่งที่มีมันเป็นกิเลสๆ องค์กรสมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว “จะสอนใครได้หนอๆ” เพราะ
สอนคนมีกิเลส สอนคนที่มีกิเลสนะ

ฉะนั้น เวลาท่านจะเทศนาว่าการเอาปัญจวัคคีย์ ปัญจวัคคีย์ ประพฤติปฏิบัติกับท่านอยู่แล้ว ๖ ปี เวลาไปเอายสะ ยสะเดือดร้อน ออกมาจากบ้าน “ที่นี่เดือดร้อนหนอ ที่นี่อุ่นวายหนอ”

คนที่จะมาประพฤติปฏิบัติเห็นความอุ่นวายของโลก เห็นความอุ่นวายในชีวิตของเรา มีปราสาท ๓ หลังเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ “ที่นี่เดือดร้อนหนอ ที่นี่อุ่นวายหนอ”

ฉะนั้น “ยสะมานี้ ยสะมานี้ ที่นี่ไม่เดือดร้อน ที่นี่ไม่อุ่นวาย”

ที่นี่ไม่เดือดร้อน ที่นี่ไม่อุ่นวายอยู่ที่ไหน อยู่ในทางจงกรมใจ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่ เห็นไหม

เวลาถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริง คนที่จะออกมา ประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องมีจิตใจที่สมควรแก่การงาน สมควร ที่เห็นแก่จะประพฤติปฏิบัติ

ถ้ามันไม่สมควรแก่การงานนะ มันละล้าละลังทั้งนั้นนะ แต่คนเราเกิดมา คนเราเกิดมามันต้องรับผิดชอบ คนเรามันก็มีหน้าที่การงานของตน นี่การรับผิดชอบอันนั้น ถ้าการรับผิดชอบ อันนั้น คนที่อยากประพฤติปฏิบัติเขาต้องจัดการ ต้องเตรียมตัวของเขา ความเตรียมตัวของเขานะ

ถ้ามันเป็นธรรมดาๆ ดุสิต เวลาอนาถปิณฑิกเศรษฐีแค่นี้ยิน คำว่า “พุทธะ” เท่านั้นนะ ไปเยี่ยมญาติเท่านั้นนะ “เขาทำอะไรกัน ทำอาหารมหาศาลเลย”

“เธอไม่รู้หรือ พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว”

แค่ได้ยินคำว่า “พุทธะ” นอนไม่หลับเลย อยู่ไม่ได้เลย อยู่ไม่ได้เลย คินทั้งคิน รोजनाอรุณรุ่งขึ้นมาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปฉันที่บ้าน แล้วเอาเงินไปซื้อที่สร้างวัดให้ นี่ถ้าคนมีบุญเป็นอย่างนั้น คนมีบุญ คนมีโอกาส คนที่จะประพฤติปฏิบัติ คนที่มีอำนาจวาสนา

ไอ้พวกเรามันขี้ทุกขขี้ยาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ใจ ห่วงไปหมดเลย พอห่วงไปหมดเลย ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาคนตาย เวลาชากศพ เขาตราสัง ห่วงข้อมือ ห่วงผูกเท้า ผูกข้อมือ ผูกคอ ผูกหมดเลย ห่วงบุตร ห่วงภรรยา ห่วงทรัพย์สมบัติ ห่วงไปหมดเลย นี่ไง เวลาเขาตราสังศพนั้นนะ

นั่นก็เห็นเวลาศพมันเป็นอย่างนั้นนะ แต่เราเป็นคนเป็นเรามีสติปัญญาของเรา ถ้ามีสติปัญญาของเรา ห่วงก็ห่วง เวลาห่วงคนมีกิเลสมันก็คิดทั้งนั้นนะ คนเรามีความรู้สึกละ ไม่ใช่คนตาย แต่คนมีความรู้สึกขึ้นมาแล้วถ้ามันจะประพฤติปฏิบัติมันก็ต้องมีสติปัญญาของมัน มีสติปัญญาของเราเพื่ออะไร เพื่อประโยชน์กับเราๆ ใจถ้าประโยชน์กับเรา เราเตรียมตัวของเรา

เวลาขนาดเตรียมตัวของเรา เห็นไหม เวลาคนมีอำนาจวาสนามาบวชเป็นพระ มาบวชเป็นพระนี่นักรบ เพราะเป็นพระ

เป็นพระกรรมฐาน พระป่า พระปฏิบัติ กิเลสมันยังหลอกเอาเลย
กิเลสมันยังทำหวั่นเลยนะ พระหรือ พระก็พระ

พระนี่เป็นพระสมมุติสงฆ์ เป็นพิธีกรรมทั้งนั้นนะ
บวชมาด้วยธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
แต่ยังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เฉากิเลสให้ตายไปจากหัวใจ
ของตน กิเลสมันยังอยู่ในหัวใจของพระสมมุติสงฆ์นั้น มันก็ป่วนหัว
พระนั้นให้หวั่นเลย ถ้ามันป่วนพระให้หวั่น เห็นไหม

แต่ถ้าคนมีอำนาจวาสนานะ เวลาอิมบุญๆ นะ เวลาพระ
บวชใหม่ๆ ขึ้นมา เขาจะมีความสุขของเขา นะ แหม! เราเกิดมา
เป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราได้บวชเป็นพระ มันอิมบุญ
อิมกุศลของมัน มันปลื้มใจขึ้นใจนะ

แต่อยู่ไปๆ ถ้ากิเลสมันป่วนหัว แล้วเราไม่จริงจังกับชีวิต
ของเราเอง เราไม่ประพฤติไม่ปฏิบัติ เราไม่รักษาดูแลหัวใจของเรา
เวลากิเลสมันฟูขึ้นมา นะ “โฮ้! พระก็ปฏิบัติได้ ขรवासก็ปฏิบัติได้
สิก็ไปดีกว่า” นั่นนะเวลากิเลสมันป่วนหัวขึ้นมา

สิทธิเท่ากันไง เวลาเราเป็นขรवासใช่ไหม เราเห็นพระ
เรายกมือไหว้ เราอยากทำบุญกุศล เราแสวงหาครูบาอาจารย์
ของเรา เราหาที่ทำบุญกุศลของเรา นั่นนะพระมีศีล ๒๒๗
พระเป็นศากยบุตรพุทธชินอรส พระเป็นผู้ที่เป็นนักรบ พระเป็น
ผู้ที่มีโอกาสที่จะประพฤติปฏิบัติ พระมีโอกาที่จะประหัตประหาร
กิเลสในใจของตน

เวลาเราเป็นฆราวาส เราอยากบวชพระ เราคิดไปหมดเลยว่า พระสูงส่ง พระมีอำนาจวาสนา เราต่างหากเป็นคนขี้ทุกข์ขี้ยาก เราต่างหากเป็นคนที่ไม่มีความวาสนา เราต่างหาก

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฆราวาส เป็นทางที่คับแคบ พระเป็นทางที่กว้างขวาง บวชมาแล้ว บวชมา เจอครูบาอาจารย์ที่ดี ครูบาอาจารย์ที่ดีท่านพยายามปกป้องดูแล ให้ได้ประพฤติปฏิบัติตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง ทางกว้างขวาง ๒๔ ชั่วโมงได้ประพฤติปฏิบัติตลอดเวลา เวลาเราจะบวช เราคิดอย่างนี้นะ

เวลากิเลสมันปั่นหัว “โฮ้! เป็นฆราวาสก็ปฏิบัติได้ สักดีกว่า ไปเป็นฆราวาส” นี่ทางคับแคบ ก่อนมาก็คิดแล้วว่าทางสมณะ เป็นทางที่กว้างขวาง ในทางที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พยายามกดกิเลส ให้มันสงบระงับขึ้นมา มาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระขึ้นมา เวลาบวช เป็นพระขึ้นมาแล้ว กิเลสมันก็ยังมาปั่นหัว เห็นไหม ปั่นหัวใจ ปั่นหัวใจให้คิดอย่างนั้นไง นี่ถ้ามันคิดอย่างนั้น

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราจะ บวชเป็นพระแล้วเราจะรบกับกิเลส ถ้าวรบกับกิเลส เราก็พยายามจะ ประพฤติปฏิบัติ เราจะแสวงหาที่ปฏิบัติของเรา

การแสวงหาที่ปฏิบัติของเรา ผู้ที่เป็นปัญญาชน เวลาบวชมาแล้วก็ศึกษาธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้า ถ้าจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาก็ต้องหาสัปปายะ

อาจารย์เป็นสัปปายะ สถานที่เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ
 สิ่งที่เป็นอาหารเป็นสัปปายะ เป็นสัปปายะกับการประพฤติปฏิบัติ

เอาละ เรื่องเกิดแล้ว ถ้าเป็นสัปปายะ อย่างนี้ต้องเป็น
 สัปปายะเพราะอ่านหนังสือมาไง ไปอ่านหนังสือมา ศึกษาทาง
 วิชาการมานะ ถ้าเป็นสัปปายะต้องเป็นอย่างนั้นๆ ไม่ใช่สักอย่างเลย
 ไม่ใช่อย่างที่เราคิดเลย

เป็นสัปปายะ เป็นสัปปายะพอดำรงชีพอยู่ได้เท่านั้นแหละ
 ถ้ามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านสูงส่งกว่าเรา เราไม่เท่าทัน
 ท่านหรอก เพียงแต่เราคิด เราเข้าไปศึกษาแล้วเรารับรู้ได้ไง รับรู้ได้
 เห็นไหม

ดูสิ เวลาครูบาอาจารย์ท่านอยู่ในป่าในเขา สัตว์มัน
 อาศัยอยู่เป็นเพื่อน ดูเสือ มันไม่ทำพระ ไม่ทำพระเพราะพระมีศีล
 มีธรรมไง สัตว์มันยังรู้ได้เลยว่าคนนั้นมีเมตตาธรรม

ไอนี้ของเรา เราเป็นพระ เราบวชมาแล้วเราจะไม่รู้
 ได้อย่างไรว่าอาจารย์องค์ไหนท่านมีความเมตตาในใจของท่าน
 มันรับรู้ได้ มันรับรู้ได้ทั้งนั้นนะ เว้นไว้แต่กิเลสมันหนา เวลา
 กิเลสมันหนา “อู้! ลำเอียง”

ลำเอียงอะไร กิเลสเอ็งท่วมหัว สิ่งที่เขาไม่คล้อยตามเอ็ง
 ก็เพราะว่ากิเลสของเอ็งนั่นแหละ เอ็งจะเอากิเลสของเอ็งมา
 บัญชาการหมู่สงฆ์ได้อย่างไร จะเอาความรู้สึกนึกคิดของตนเท่านั้นละ
 แล้วบังคับบัญชาให้สงฆ์ทำตาม มันจะเป็นอย่างนั้นได้อย่างไร นี่ไง

เพราะศึกษามากมายนะ ต้องเป็นสัปปายะ สัปปายะก็พอใจกูนี่ เป็นสัปปายะ ถ้าไม่พอใจกูไม่ใช่สัปปายะ

เราสู้ไม่ได้หรอก แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราฝึกฝนของเรา เราพยายามฝึกฝนของเราะ มีครูบาอาจารย์ที่ใจเมตตาธรรม แล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงในใจของเรา ถ้าปฏิบัติตามความเป็นจริงในใจของเรา เวลาหลวงปู่มัน หลวงปู่มัน ท่านสอนให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาให้เราร่มเย็นเป็นสุขไป

คนเราเกิดมานะ ดุสิต ทางโลกเขา ถ้าใครมีปัจจัยเครื่องอาศัยสมบูรณ์ เขาก็อยู่เป็นสุขของเขา นี่ก็เหมือนกัน เรามาบวชเป็นพระแล้ว สิ่งที่ได้มา เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง วัดวาอารามก็มีที่ให้อาศัย กุฎีก็มีที่ให้อาศัย ทุกอย่างก็มีที่ให้อาศัยทั้งนั้นนะ แล้วเราอยู่มีความสุขหรือไม่ ถ้าเราอยู่ไม่มีความสุขขึ้นมาเพราะอะไร เพราะกิเลสมันเต็มหัวใจใจ ถ้ากิเลสมันเต็มหัวใจขึ้นมา

เวลาบวชใหม่ๆ ขึ้นมาก็อิมบุญๆ มันก็อยู่ด้วยความเป็นสุขของมัน เวลามันคิดของมัน มันจินตนาการของมันนะ มันแผดเผาเราร้อนแล้วแหละ ฉะนั้น เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มัน ครูบาอาจารย์ ท่านสอนให้ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา

ทางโลกเขา เขามีปัจจัยเครื่องอาศัยด้วยความอุดมสมบูรณ์ เขาก็มีความสุขของเขา พระเราปฏิบัติมานะ ถ้าไม่มีศีล ไม่มีสมาธิ ไม่มีปัญญาในหัวใจขึ้นมา มันก็เราร้อน ความเราร้อน เราร้อนเพราะ

กิเลสมันปั่นหัว ถ้ามันปั่นหัว เรามีครูบาอาจารย์ที่ดี หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพาทำ มีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเป็นเครื่องอยู่

คำว่า “เครื่องอยู่ๆ” เครื่องอยู่เครื่องอาศัย คนเรา มันต้องมีที่พักที่อาศัย มีเครื่องอยู่เครื่องอาศัย หัวใจมันได้อยู่ ได้อาศัยใจ มันทำด้วยความปลาบปล้ำ ทำด้วยความเต็มใจนะ เวลาทำข้อวัตรปฏิบัติทำด้วยหัวใจ ทำด้วยเคารพบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา ทำตาม คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เราศึกษามาแล้ว เราก็อไม่เข้าใจ เวลาครูบาอาจารย์ของเราวางข้อวัตรปฏิบัติไว้ เราทำตามนั้นนะ

ถ้าใครมีการศึกษา ใครค้นคว้านะ ในวินัยมุข ในบุพพสิกขา ไปเปิดดูสิ ไปเปิดดูสิ่งที่เราทำๆ เราทำมาจากไหน เราทำมาจาก หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำมาก่อน ท่านวางแนวทางไว้

โอ้เราอ่านหนังสือมานี้ความรู้ท่วมหัวเลย หนุนกิ่ง นึกก็สงสัย นั้นเป็นอย่างนั้นๆ แล้วมันเกิดทิวฏฐิมานะ พระบวชใหม่ๆ พอพระบวชใหม่ขึ้นมา เขาว่าอย่างนั้นๆ ที่นั่นว่าอย่างนั้น กิเลสว่าอย่างนั้น เราว่าอย่างนี้ โห! วุ่นวายไปหมดเลย เพราะอะไร เพราะว่าเรายังไม่ได้สังขจิตจะถึงความจริงใจ นี่เวลาผู้ปฏิบัติปฏิบัติกันอย่างนี้

คนที่มิวาสนามันได้ครูบาอาจารย์ที่ดีนะ ถ้าคนมิวาสนา ได้ครูบาอาจารย์ที่ดี แล้วมันก็อยู่ที่อำนาจวาสนาของเราด้วย อำนาจวาสนาของเรา สิ่งที่เราสร้างมาๆ ใจ สิ่งที่เราสร้างมานะ

พันธุกรรมของจิตๆ คนที่มีอำนาจวาสนานะ หลวงตาท่านพูดประจำ
บอกว่า ท่านเป็นคนดีคนหนึ่ง

คำว่า “คนดีคนหนึ่ง” ท่านพูดภาษาชาวบ้าน แต่ความจริง
คือท่านเป็นคนที่มียุทธศาสตร์คนหนึ่ง คนที่มีสติปัญญาคนหนึ่ง
ท่านแสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดีๆ เวลาท่านแสวงหา ท่านแสวงหา
หลวงปู่มั่น

ท่านก็ศึกษามาจนเป็นมหา คำว่า “เป็นมหา” ทางวิชาการ
ท่านก็รู้มาแล้วทั้งนั้นนะ เหมือนกับคนเรียนกฎหมาย เวลาเรียน
กฎหมาย จบกฎหมายแล้วก็ไปฝึกกับสำนักงานกฎหมายต่างๆ

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ท่านก็เรียนมาแล้วๆ ท่านก็เรียนกฎหมาย
มาแล้ว แต่เวลาท่านจะปฏิบัติขึ้นมาท่านก็ละล้าละลัง มันจริงหรือไม่
มันจริงหรือไม่

ก็ไปหาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นนะ มหา มหามาหาอะไร
มรรคผลนิพพานอยู่ที่ไหน มันอยู่ที่หัวใจของสัตว์โลกใช้ไหม
อยู่ในหัวใจของสัตว์โลกนั่นแหละ

เวลาท่านสั่งสอน ท่านอบรมบ่มเพาะขึ้นมา พยายาม
ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจนเป็นความเป็นจริงในใจของท่าน ท่านเคารพบูชา
ด้วยหัวใจ เคารพบูชา “หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา
หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา” เวลาท่านพูดของท่าน เห็นไหม
ความเคารพบูชาอันนั้นนะ เพราะอะไร

เพราะเราก็ดูเหมือนจะเป็นมหา นีก็เหมือนกัน เราปัญญาชน เราก็ดูเหมือน เราก็ดูเหมือนมา ทั้งนั้นนะ แต่เวลาจะทำขึ้นมา ทำถูกต้อง หรือไม่ เวลาทำไม่ถูกต้องก็ทำตามกิเลสของตน ทำตามกิเลส ของตนไป

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านสอนให้ทำความสงบของใจ เข้ามาก่อน พยายามทำความสงบของใจเข้ามา มันก็มีความไต่แย้ง มีความเห็นต่างๆ นะ “ทำสมาธิ” นี้เขาว่า

ทำสมาธิ เอ็งทำสมาธิเป็นหรือเปล่า เวลาหลวงตา ท่านพูดกับพวกเรา พูดด้วยความสลดสังเวชใจ “สมาธิยังทำไม่เป็นเลย แล้วมันจะภาวนากันอย่างไร สมาธิยังทำไม่ได้ แล้วจะภาวนากัน อย่างไร”

เวลาภาวนามีแต่พระอาจารย์ต่างๆ ทั้งนั้นนะ มีคุณธรรมสูงส่ง สมาธิมันยังทำไม่เป็น มันจะภาวนาอะไรกัน ถ้าสมาธิทำไม่ได้ หลักการทำไม่ได้

เหมือนเรา เราไม่มีสิทธิอะไรเลยนะถ้าเราเป็นคนต่างด้าว เราจะทำสิทธิได้ เราเป็นคนไทย เราต้องมีเชื้อชาติไทย เราต้องมี สัญชาติ เราต้องมีบัตรประจำตัวของเรา เราถึงมีสิทธิตามกฎหมายได้ ถ้าเราเป็นคนต่างด้าว มันก็ต้องมีสิทธิตามคนต่างด้าวใช้ไหม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันทำสมาธิไม่ได้ มันก็หาใจของมันไม่ได้ ในเมื่อมันไม่รู้จักตัวมันเอง มันไม่มีสิทธิตามความเป็นจริง มันจะเอา

อะไรมา มันก็เป็นการสวมรอย เป็นการเพื่อเจ้า เป็นการเพื่อพกนี่ไง “ฝึกทำสมาธิๆ”...ฝึกทำสมาธิ สมาธิอะไร มันก็เป็นมิฉฉาสมาธิ

เวลาคำว่า “เป็นมิฉฉาสมาธิ” เพราะอะไร เพราะคนทำสมาธิ คนทำได้จริงจัง มันก็ทำความสงบได้ การทำความสงบได้บ้างๆ คำว่า “ได้บ้าง” ถ้ามันทำไป ถ้ามันไม่มีสติไม่มีปัญญาขึ้นมา มันจะเป็นสัมมาสมาธิ เป็นสมาธิที่ควรแก่การงานได้อย่างไร เพราะอะไร

เพราะเราไปหาครูบาอาจารย์ที่ท่านไม่มีวุฒิภาวะ ไปหาครูบาอาจารย์ที่ท่านอ้างอิงตามครูบาอาจารย์มา มันสวมรอยจากคำสั่งสอนของครูบาอาจารย์มา มันไม่มีความจริงในใจของตน ถ้าไม่มีความจริงในใจของตน ไม่มีหลักการ ไม่มีแนวทางที่จะชี้ให้ได้ คนไม่เคยเดินเส้นทางนั้น แล้วจะบอกวิธีการไปตามเส้นทางนั้น มันเป็นไปได้ไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลย

นี่ไง เวลาทำสมาธิๆ สมาธิอะไร ถ้ามันเป็นการสวมรอยสวมรอยไป แล้วเวลาสวมรอยขึ้นไปก็บอกว่า “มีมรรคมีผลๆ”... ก็เป็นการสวมรอยไป การสวมรอยก็พูด อยู่ใกล้ชิดครูบาอาจารย์ขึ้นมา แล้วเดี๋ยวนี้มันมีมากมายมหาศาล

เวลาคนรณะ คนเรามีปฏิภาณไหวพริบ มันพูดของมันได้ทั้งนั้นนะ ไปดูเซลชายยาสิ มันพูดจนเราต้องซื้อมันก็แล้วกันแหละ นี่ก็เหมือนกัน พูดธรรมะๆ ขึ้นมามันก็อ้างอิงไป นี่มันสวมรอยไป

มันเป็นสมาธิอย่างไร ถ้าเป็นสมาธิ สมาธิถ้ามันเป็นขึ้นมา มันมีความสุขความสงบระงับ มันก็ไม่เป็นมิจฉาสมาธิ

นี่มันเป็นมิจฉา มันไม่เป็นสัมมา ถ้าเป็นสัมมามันต้อง คนที่มีอำนาจวาสนา แล้วคนดำเนินการขึ้นมา

**หลวงปู่มั่นท่านสอนทำความสงบของใจเข้ามาก่อน
ครูบาอาจารย์ของเราทุกคนสอนทำความสงบของใจเข้ามาก่อน
ให้คนนั้นมีปัจจัยเครื่องอาศัย**

คนต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยดำรงชีพ สิ่งที่มีปัจจัยเครื่องอาศัย ดำรงชีพได้อุดมสมบูรณ์ เราก็มีความสุข มีการดำรงชีพด้วยความ ไม่ขาดแคลน แล้วดำรงชีพแล้วเราจะก้าวหน้าต่อไปของเรา เราจะ ดำรงชีพไว้ให้มีความสุขในชีวิตของเรา

เวลาทำสมาธิขึ้นมา ถ้ามันเป็นมิจฉาสมาธิ เวลาคนที่ ไม่มีหลักมีเกณฑ์ ไม่มีครูบาอาจารย์ที่ดี แล้วเวลาสำคัญตน พยายามยกตนให้ว่าตัวเองมีความรู้ มีความดีเด่น ก็ทำสมาธิ ทำสมาธิของตนๆ

ทำสมาธิๆ สมาธิเป็นสมาธิใหม่ สมาธิเป็นสมาธิหัวตอใจ ถ้ามันเป็นสมาธิหัวตอ สมาธิหัวตอเวลานั่งไปมันก็เป็นสมาธิ มันหัวตอ มันไม่มีสติไม่มีปัญญาควบคุมดูแลหัวใจของตนเองได้ แล้วมันมีความละเมอเพื่อพัก

อย่างเรา คูสิ เราเป็นเด็กเป็นเล็ก เราเล่นอยู่ในบ้าน ในเรือนของเขา เวลาพระจันทร์เต็มดวงอย่างนี้ โอโฮ! เห็นกระต่าย กระต่ายอยู่ในดวงจันทร์ มันส่งออกหมดละ สมาธิหิวตอไปรับรู้ ไปรู้เรื่องชาวบ้าน ไปรับรู้เรื่องจิตวิญญาณ ไปรับรู้ว่าจะไปเมืองลับแล

มันมีของมันอยู่อย่างนั้นจริงๆ ผลของวิญญูๆ กามภพ รูปภพ อรูปภพ มันมีของมันอยู่แล้ว จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูๆ ถ้าจิตที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวิญญูๆ มันมีของมันโดยข้อเท็จจริงของมันอยู่แล้ว แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เราต้องการให้เป็น วิญญูๆ ออกจากวิญญูๆนั้น ถ้าออกจากวิญญูๆนั้น

วิญญูๆก็เป็นวิญญูๆ แล้วเอ็งไปรู้ไปเห็นแล้วได้อะไรขึ้นมา นี่เห็นกระต่ายในดวงจันทร์ แล้วก็ละเมอเพ้อพန်း โฆษณาชวนเชื่อว่าเป็นธรรมๆ อวดอ้าง อวดอ้างเพราะอะไร อวดอ้างเพราะรู้ได้แค่นั้นไง

โดยธรรมชาติเด็กคนไหนมันก็รู้ได้ เด็กคนไหนมันก็เห็น ดวงจันทร์ ดวงจันทร์เวลาข้างแรมข้างขึ้น โอโฮ! เต็มที่เลย มันเห็นกระต่าย เห็นในดวงจันทร์ แล้วไปพูดนะ ถ้าเรื่อง โฆษณาชวนเชื่อ เรื่องการโน้มน้ำวไป เพราะอะไร เพราะเราไม่มี ครูบาอาจารย์ที่สามารถชักนำเราได้ แล้วมันมีความสำคัญตนไปไง ไ้พวกหิวตอนะ หิวตอมันไปรู้เห็นสิ่งใดก็มาอวดอ้าง

แล้วถ้าไปอวดอ้าง ถ้าเห็นดวงจันทร์นะ เวลาพูดถึงธรรมะไง พูดถึงเวลาสวมรอย โอโฮ! เวลาพระจันทร์นะ มันมีแรงโน้มถ่วง

เวลาข้างขึ้นข้างแรม มันเป็นอุทกศาสตร์เลย น้ำขึ้นน้ำลง คุยกับ
ทหารเรือ ทหารเรือชอบ น้ำมันเป็นเรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ

ทหารเรือ เวลาเพื่อประโยชน์กับกองทัพเรือ กองทัพเรือ
เขาก็มีเรือรบของเขา เขาก็มีปืนของเขา เขาก็มีอาวุธของเขา
เป็นประโยชน์กับเขา ไปเรื่องข้างขึ้นข้างแรม เห็นดวงจันทร์
นี้ส่งออก การส่งออกนี้หัวต่อ สมาธิหัวต่อ

ดูสิ่งต่างๆ ถ้าเราทำความสงบของใจโดยสังขจะ
โดยความจริง ถ้าทำความสงบโดยสังขจะโดยความจริง
โดยพระกรรมฐาน พระกรรมฐาน หลวงตาท่านพูดประจำ
เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัตินะ ท่านอบรมสั่งสอนเรา
ตลอด ให้ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา
ทำความสงบของใจบ่อยครั้งเข้าๆ จนจิตตั้งมั่น จิตเป็นสมาธิ
จิตเป็นสมาธิต่อเมื่อเราทำความสงบระงับของเราบ่อยครั้งเข้า
การทำความสงบบ่อยครั้งๆ มันเป็นเครื่องอยู่ มันทำให้จิตใจ
ของเราอุดมสมบูรณ์ ไม่เร่าไม่ร้อน ไม่ทุกขไม่ยาก

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก
ใครทำสมาธิได้ ใครทำความสงบระงับได้ เหมือนมีบ้าน
มีเรือนหลังหนึ่ง มีบ้านมีเรือนที่อยู่อาศัย ภูเขาของจิตใจ
ที่มันได้พักได้ผ่อนของมัน ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา

การทำความสงบระงับเข้ามาโดยพระพุทธศาสนา เวลา
พระพุทธศาสนาสอนอานาปานสติ อบรมสั่งสอน เขาจัดการอบรม

กับจัดการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เด็กเล็กเด็กน้อยเขาไปปฏิบัติของเขา เวลาไปปฏิบัติของเขา เวลานั้นท้าวเขาไปสัมภาษณ์ใจมาแล้วได้อะไร

“โอ้ย! เมื่อก่อนเป็นคนฉุนเฉียว เดี่ยวนี้หายฉุนเฉียวแล้ว โอ้ย! เมื่อก่อนเป็นคนขี้โกรธ เดี่ยวนี้หายโกรธแล้ว โอ้ย! เมื่อก่อนเป็นคนขี้กลัว เดี่ยวนี้หายกลัวแล้ว”

สมาธิมาฝึกหัดแล้วได้ประโยชน์อะไร

“โอ้ย! ได้ประโยชน์มาก มีสติดีขึ้น ควบคุมตัวเองได้”

เด็กเล็กๆ มันก็ยังใช้ประโยชน์กับพระพุทธศาสนา เด็กเล็กๆ มันก็ยังได้ประโยชน์กับการประพฤติปฏิบัติ ใ้ไหนหัวโล้นๆ ห่มผ้า ไกลจะเข้าโลงอยู่แล้ว มันยังทำอะไรไม่เป็นกันเลย สมาธิก็ทำไม่เป็น เวลาทำขึ้นมาเป็นสมาธิก็เป็นมิจฉา

เป็นมิจฉาเพราะอะไร เป็นมิจฉาเพราะมันไม่ยกขึ้นสู่วิปัสสนาใจ เป็นมิจฉาเพราะกิเลสมันสวมรอยว่าสิ่งนั้นเป็นปัญญา สิ่งนั้นเป็นคุณธรรมไง ถ้ามันเป็นหัวตอ หัวตอมันก็ว่ามันรู้เรื่องวาระ รู้เรื่องอกิถุญา แล้วเอ็งรู้แล้วได้อะไร

ถ้ามันเป็นปัญญาๆ พระสารีบุตรนี่ปัญญาวิมุตติ ถ้าปัญญาวิมุตติ ถ้าจิตมันสงบแล้ว ถ้าจิตสงบระงับเข้ามา ถ้าจิตสงบไปแล้วเรามีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน ถ้าเราไม่มีอำนาจ

वासनाมากน้อยแค่ไหน เราทำความสงบเข้ามามันก็เป็นอย่างสงบของเรา

แล้วความสงบ เห็นไหม พระกรรมฐาน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เราสอนมาประจำ พระกรรมฐาน ต้องรักษาหัวใจของตน ดูแลรักษาหัวใจของตน

เขาบอกว่าดูจิตๆ ใจ ว่าหลวงปู่มั่นท่านสอนดูจิต หลวงตา ท่านก็สอนดูจิต

ท่านบอกให้ดูแลรักษาใจของตน ดูแลรักษาใจของตน การดูแลรักษาใจของตนก็รักษาหัวใจของตนไม่ให้มันทุกขมันยาก ถ้าไม่ให้มันทุกขมันยาก ดูสิ เวลาเด็กน้อยมันไปอบรมการปฏิบัติที่เขาสั่งสอนมันยังได้ประโยชน์มหาศาลเลย ประโยชน์มหาศาลอย่างนั้น ประโยชน์ในพระพุทธศาสนาที่ใครจะได้ประโยชน์จากพระพุทธศาสนา

เราเป็นนักปฏิบัติ เราจะเอาจริงเอาจังของเรา เราทำความสงบของใจเราเข้ามา ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา ให้ใจมันสงบระงับ เวลาสงบระงับขึ้นมามันก็ได้ประโยชน์ขึ้นมา เห็นไหม เวลาเป็นประโยชน์ขึ้นมา สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง ความที่เราทำดี ทำดีขึ้นมา เดียวถ้ามันสงบระงับเข้ามามันก็เป็นบุญกุศลของเรา เราก็มีความสุข

เรามีความสุขขึ้นมา ถ้าไม่ดูแลรักษาใจของตน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา พระกรรมฐาน เขาจะควบคุม

ดูแลพระให้พระอยู่ในข้อวัตรปฏิบัติ ไม่ให้คลุกคลีกัน ไม่ให้ต่างๆ
ก็เหตุนี้แหละ มันเสื่อมหมด

เวลาจิตที่มันดีขึ้นก็ “พระพุทธศาสนาที่สุดยอด แสงหา
ความจริงมาตั้งนานแล้ว เพิ่งมาพบวันนี้เอง โอ๊ย! พระพุทธศาสนา
ยอดเยี่ยม” นี่ถ้าจิตมันดีนะ

วันไหนพอจิตมันเสื่อม พอจิตมันเสื่อมลง มันคลายจาก
สมาธิมา “อืม! พระพุทธศาสนาสอนมาตั้ง ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว
กึ่งกลางพระพุทธศาสนา มรรคผลยังมีอยู่หรือไม่” นี่เวลาจิตมัน
เสื่อมนะ เวลาจิตมันดี โอ้โฮ! มรรคผลนิพพานหยิบเอามาได้เลย
เวลาจิตมันเสื่อมนะ มันข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างน้อยอยู่แล้ว
ตามข้อเท็จจริง

ครูบาอาจารย์ของท่านประพฤติปฏิบัติ เพราะองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว “จะสอนใครได้หนอๆ”
ทอดธุระเลย เพราะอะไร มันเป็นเรื่องโลกกับธรรมๆ สิ่งต่างๆ

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเกิดมา
กับโลก เราเกิดมาจากกรรม คนเรามีเวรมีกรรมถึงมาเกิดเป็นมนุษย์
คนเรามีเวรมีกรรมถึงมีการเกิด เวลาเกิดขึ้นมาแล้ว แต่ด้วย
อำนาจวาสนาของเรา เราก็มีศรัทธามีความเชื่ออยากจะประพฤติปฏิบัติ
เพราะเราเกิดมากึ่งกลางพระพุทธศาสนา ครูบาอาจารย์ของเรา
ท่านประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ท่านพ้นจากทุกข์ไปแล้ว ในการกระทำ

มันก็ทำให้ตามความเป็นจริงอันนั้น เรามีศรัทธามีความเชื่อขึ้นมา เราก็จะทำตามอันนั้น

ถ้าทำตามอันนั้น มีครูบาอาจารย์ที่ดี ครูบาอาจารย์ท่านก็จะสั่งสอน ครูบาอาจารย์ท่านจะอบรม อบรมให้ผู้นั้นพยายามทำความสงบของใจเข้ามาให้มันสดชื่น ให้มันแจ่มใสขึ้นมา ใจสดชื่นแจ่มใส มีหัวใจที่มั่นคงขึ้นมา มันจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

ปฏิบัติขึ้นมามันแสวงหา มันต้องสะสม พยายามทำตัวเองให้มันคงขึ้นมา ความทำตัวเองให้มันคงขึ้นมามันก็อยู่ที่วาสนาแล้วละ เพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ลูกศิษย์ท่านเป็นแสนๆ ลูกศิษย์ที่แท้จริงที่เป็นศากยบุตรมีเท่าไร

หลวงตาท่านบอกว่าลูกศิษย์ท่านมหาศาล แล้วเหลือมาอีกเท่าไร ที่อยู่นี้สวมรอยทั้งนั้น หัวต่อทั้งนั้น

ถ้าไม่สวมรอย ไม่หัวต่อ มันต้องมีสติปัญญา มันต้องมีความกตัญญูกตเวทิตี มันต้องมีความซื่อสัตย์ มีความซื่อสัตย์นะ มันเคารพธรรมวินัยไป

ถ้ามันไปปดมดเท็จ มันเอาความจริงมาจากไหน ถ้ามันไปปดมดเท็จมันก็ทุศีล คนที่โกหกมดเท็จจะทำความช่วยเหลืออย่างอื่นอีกไม่ได้ไม่มีเลย ทำได้ทั้งนั้นเลย นี่ถ้ามันเป็นการอ้างอิงเป็นการสวมรอย เป็นหัวต่อ

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ เราทำความสงบของใจเข้ามา เราพยายามทำความสงบของใจเข้ามา ทำบ่อยครั้งเข้าๆ มันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ เวลามันเจริญขึ้นมา ที่ว่า “ทำสมาธิแล้วเมื่อไหร่จะได้ใช้ปัญญาๆ”

ปัญญามันใช้ได้ทุกที่แหละ ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ ปัญญาที่ใช้ ปัญญาเกิดจากโลกทั้งนั้นนะ ปัญญาเกิดจากเราทั้งนั้นนะ ศีลจารธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่องจำมา เราก็มาใคร่ครวญ คุณิ เขาศึกษาเปรียญธรรม ๙ ประโยค เขายังตีความในศาสนา แปลบาลี เขาตีความ เขาเข้าใจทั้งนั้นนะ แต่นั่นก็เป็นความเข้าใจของโลกใจ เป็นความเข้าใจของการศึกษาเิง การศึกษา ศึกษาเพราะอะไร เพราะจิตไม่ได้ทำสมาธิ ไม่ได้ทำจิตสงบขึ้นมา

แล้วจิตตภาวนา จิตมันแก้ที่จิตนี้ ถ้ามันไปแก้ที่ทางวิชาการ มันก็เป็นความจำ ความจำเกิดจากสัญชาตญาณของมนุษย์ มนุษย์มีขั้น ๕ มันก็มีความจำ มันก็มีสังขาร มีความปรุง ความแต่ง ทั้งนั้นนะ มันมีธรรมชาติของมัน แต่เป็นโลกใจ มันเป็นโลก ถ้ามันเป็นเรื่องของโลกๆ ก็โลกียปัญญา

โลกียปัญญา ปัญญาของโลก ปัญญาเกิดจากสถานะของความเป็นมนุษย์ แล้วเวลาศึกษามาแล้วจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราพยายามจะทำให้เป็นธรรมขึ้นมาไง พยายามทำให้เป็นธรรมขึ้นมา เห็นไหม นี่สัมมาสมาธิ

**ครูบาอาจารย์ท่านสอนให้ทำความสงบของใจเข้ามา
ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามา เราก็ก
ดูแลรักษาด้วยสติด้วยปัญญาไง**

นี่ไง ที่ทำสมาธิๆ ทำสมาธิแล้วก็สวมรอยไป คำว่า “สวมรอย”
เพราะอะไร เพราะเวลาถ้าเป็นปัญญาวิมุตตินะ โสภกของหลวงปู่ดุลย์
ถูกต้อง ความคิดทั้งหลายทั้งปวงทั้งหมดเป็นการส่งออกทั้งหมด
ความคิดทั้งหลายทั้งปวงเป็นการส่งออกทั้งหมด เป็นสมุทัย
ผลของมันคือทุกข์

แล้วก็ดูจิตๆ ดูจิตก็ดูจิตของท่าน ดูจิตคือใช้ปัญญา
อบรมสมาธิ ถ้าจิตสงบแล้ว จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอาการ
ของจิตเป็นมรรค ถ้าเป็นมรรคก็ใช้สติปัญญาใคร่ครวญ พอใคร่ครวญ
เสร็จแล้ว ผลจากจิตเห็นจิตเป็นนิโรธ นิโรธคือการดับทุกข์เพราะ
เป็นความจริง นี่ปัญญาวิมุตตินะ

ถ้าเจโตวิมุตติ เห็นไหม ปัญญาวิมุตติเป็นการประพฤติปฏิบัติ
แนวทางของพระสารีบุตร ถ้าเป็นเจโตวิมุตติ โดยแนวทางของ
พระโมคคัลลานะ

ทำความสงบของใจเข้ามาๆ ถ้าใจสงบระงับแล้ว ถ้ามัน
ตั้งมันขึ้นมา ถ้ามันนุ่มไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม
ถ้ามันเห็น คำว่า “เห็น” เห็นโดยตาของใจ ถ้าตาใจของมันเห็น
เห็นกาย พิจารณากาย พอเห็นนี้มันเกิดความมหัศจรรย์ การเห็น
มันเกิดความมหัศจรรย์

จิตเห็นจิตก็เหมือนกัน มันจะเกิดความมหัศจรรย์
ความมหัศจรรย์เพราะอะไร ความมหัศจรรย์เพราะจิตที่สงบแล้ว
สัมมาสมาธิ มันเห็นกิเลส เห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง
มันจะเห็นกิเลส ความเห็นกิเลสมันจะชนพองสยองเกล้า

ชนพองสยองเกล้า กว่าที่มันจะชนพองสยองเกล้าเพราะอะไร
ก่อนหน้านั้นเราทำความสงบของใจเข้ามา เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา
เวลาใช้ปัญญาที่สวมรอยทั้งนั้นนะ สวมรอยคือความจำ จำธรรมชาติ
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จำธรรมชาติของครูบาอาจารย์มา
แล้วก็ตีความขยายความเป็นโลกอยู่อย่างนั้นนะ มันก็เหมือนทางโลก
กับทางวิชาการ เขาเรียงความของเขานั้นแหละ เรียงความไปเถอะ
รอบหนึ่งก็ไสตาบัน สกิทาคามี อนาคามี จนจบเป็นพระอรหันต์
มันก็วนอยู่นั้นนะ แล้วมันอยู่นอกจิตเลย มันไม่เข้ามาสู่หัวใจนั้นเลย

นี่ไง มันถึงได้พูด คนปฏิบัติที่ไม่เป็น “จิตสงบแล้ว
เดี๋ยวมันจะเกิดปัญญา จิตสงบนะ ทำสมาธิเดี๋ยวปัญญามันจะ
เกิดเลย ทำสมาธิแล้วจิตเป็นสมาธิ เดี่ยวปัญญามันก็จะเกิด”

เราเห็นมาเยอะ แล้วถ้าพูดอย่างนี้แล้วแสดงว่าไม่เคยรู้
ไม่เคยเห็น ไอ้พวกหัวตอๆ เพราะอะไร จะอ้างตลอด อ้างตลอดเลย
“น้ำใสจะเห็นตัวปลา ก็พายเรืออยู่นี้ จะจับปลา น้ำใสจะเห็นตัวปลา”
มีพระที่สั่งสอนอย่างนี้มากมาย พระที่สั่งสอนอย่างนี้แสดงว่า
เป็นไปไม่ได้เลย ไม่รู้เห็นตามความเป็นจริง ไม่เคยมีจิตที่มีดวงตา
เห็นธรรม ตาของจิตเกิดไม่ได้

คนตาบอด ธรรมะตาบอด เวลาคุยธรรมะไง “โอย! ถ้าจิตสงบแล้วจะเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ต้องยกขึ้นสู่วิปัสสนา โอ้อโฮ! มันจะเป็นอย่างนั้นไปได้อย่างไร มันก็ต้องรอก่อนสิ มะม่วงมันก็ต้องออกเป็นเกสร แล้วมันผสมกันแล้ว ผสมเกสรกันแล้วเดี๋ยวมันก็จะเป็นลูกอ่อน เสร็จแล้วมะม่วงมันก็จะโตขึ้นมา” เขาพูดอย่างนั้นนะ เจออย่างนี้ เยอะมาก “มันต้องเกิดเองไง ธรรมะมันเกิดเอง”

มันมีกิเลสที่ไหน มันมีคนร้ายที่ไหนที่แบบว่าทำลายเขา ฉ้อโกงเขา ทำร้ายเขา แล้วก็จะไปให้เขาจับ จะเดินไปหาเขาเลย สารภาพผิด มันไม่มีหรอก นี่มันเรื่องคนร้ายนะ กิเลสมันร้ายกว่านั้น กิเลสมันร้ายกว่านั้นนัก มันจะเห็นกิเลสได้ด้วยความสามารถของตน

นี่ก็เหมือนกัน ของเราหาย สิ่งใดที่มันขาดตกบกพร่องขึ้นมา เราต้องแสวงหาเอง นี่ไง เวลาการประพฤติปฏิบัติ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้นๆ การประพฤติปฏิบัติต้องเป็นหน้าที่ของเธอ

ในการประพฤติปฏิบัติต้องเป็นหน้าที่ของเธอเพราะอะไร เพราะหัวใจที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านรักลูกศิษย์ลูกหาทั้งนั้นนะ แต่ท่านก็ไม่สามารถที่จะเอาธรรมะอัดเข้าไปในหัวใจของลูกศิษย์ลูกหาได้ เพียงแต่ท่านชี้แนะๆ แล้วชี้แนะท่านก็จะสังเกตด้วย

ท่านบอกกับหลวงปู่เจี๊ยะโง “ต่อไปจะมีพระหนุ่มๆ องค์หนึ่ง เหมือนท่านเจี๊ยะ แต่ไม่ใช่ท่านเจี๊ยะ ต่อไปจะเป็นผู้ที่เป็นที่พึ่ง ของวงกรรมฐาน” ท่านพูดเลย หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟัง

แล้วหลวงปู่เจี๊ยะก็คอยเฝ้าเลย องค์ไหนๆ นี่ไง ท่านต้องรอเลยนะ เพราะอะไร เพราะคนที่จะทำอย่างนี้ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาทอดธุระจะไม่สั่งสอน เพราะอะไรล่ะ เพราะอำนาจวาสนาของเขามันไม่มี อำนาจวาสนา ของเขาทำไม่ได้ ถ้าทำไม่ได้ขึ้นมา แล้วจ้ำจี้จ้ำไชอย่างโรมันก็ไม่ได้ แล้วถ้าไม่ได้ขึ้นมาแล้ว ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่โหดร้ายนะ พอบิบบังคับเข้ามามันเป็นความตึงเครียด

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ดี แล้วท่านเห็นอำนาจวาสนา ของคนนะ ท่านจะมีอุบายวิธีการโน้มน้าว โน้มน้าวขึ้นมาให้เขา ฝึกฝน ให้เขาชวนชวย ให้เขามีการกระทำ ถ้าเขามีการกระทำ พอเขาไปเห็นอย่างทีครูบาอาจารย์ท่านโน้มน้าว ท่านชี้แนะไว้ โอ้โฮ! ทำไมหลวงตาท่านบอก “หลวงปู่มันเป่ากระหม่อมเรามา หลวงปู่มันเป่ากระหม่อมเรามา” แต่ละชั้นแต่ละตอนที่มันจะ ผ่านไปได้ แต่ละชั้นแต่ละตอนที่มันจะไปรู้คั่น

แต่ไอ้มีจิตสมาธิ ไอ้พวกสวมรรอย “เป็นสมาธิ เดี่ยวปัญญา จะเกิดเอง ทำสมาธิเลย เดี่ยวปัญญาจะเกิดเอง”

เวลาในวงกรรมฐาน ผู้ที่รู้จริงสังเวชนะ หลวงตา ท่านพูดนะ ถ้าปัญญา มันจะเกิดเอง เราจะติดสมาธิ ๕ ปี

ได้อย่างไร ก็ภาวนาตลอด ถ้าปัญญามันจะเกิดเอง เพราะสมาธิมันแน่นปึ๊ง สมาธินี้สุดยอด ทำขนาดนั้นนะ ถ้าปัญญามันจะเกิดเอง เราจะติดสมาธิได้อย่างไร ๕ ปี

แต่ไอ้พวกสวมร่อยก็บอก “อ้าว! ก็เอ็งไม่มีวาสนาไร ของข้าเป็นผู้ที่มีวาสนา เวลาเป็นสมาธิแล้วจะเกิดปัญญาเองๆ” คำพูดคำสั่งสอนลูกศิษย์ของเขาฟังจริงๆ เลยว่าเขาไม่รู้อะไร

นี่ก็เหมือนกัน ไอ้พวกหัวตอๆ “น้ำใสจะเห็นตัวปลา เตียวปลา มันก็จะวิ่งชนเราเอง” จนอยู่อย่างนั้นนะ แล้วมีแต่วันเสื่อมเสื่อมไปโดยธรรมดา เพราะอะไร เพราะการทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าเป็นมิจฉานะ มิจฉานะเพราะความเป็นมิจฉานะไม่มีสติปัญญารักษา มันจะเสื่อมไป

แต่พวกนี้เขาว่าไม่เสื่อมไป เขาว่าบรรลुरुธรรม มันจะไปรู้ธรรม เหมือนผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเวลาจิตมันสงบขึ้นมา เวลาธรรมมันเกิด คือมีคำตอบในใจขึ้นมา มันก็บอกนี่บรรลुरुธรรมๆ

บรรลुरुธรรมอะไร ธรรมมันเกิด หลวงตาท่านบอกกิเลสเกิด พอเกิดขึ้นมาแล้ว เพราะธรรมเกิดขึ้นมา โอ้โฮ! มันโล่งโล่งเลยนะ เพราะอะไร เพราะธรรมมันเกิด เหมือนเราสนทนากับสงฆ์เรื่องสิ่งใดอยู่ เวลามันเกิดขึ้นมา โอ้โฮ! มันตอบใจത്യ่หมดเลย แล้วเรากำลังค้นคว้าอะไรอยู่ “นิพพานจะเป็นอย่างนั้นๆ” นี่ธรรมเกิด

ธรรมเกิด คนที่ประพฤติปฏิบัติ คนที่เขาอยู่ในวงการ เขารู้ทั้งนั้นนะ ธรรมเกิดคือธรรมเกิด ธรรมเกิดมันไม่ใช่อริยสัจ

จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ จิตนี้ ที่เรามาประพฤติปฏิบัติกันอยู่นี้ หนึ่ง ค้นคว้าหาจิตของตนให้เจอ แล้วการค้นคว้าหาจิตของตนให้เจอไม่ต้องไปค้นที่ไหน หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ พุทโธๆ อยู่นี้แหละ จิตสงบนั้นแหละ คือจิตของเรา จิตสงบนั้นแหละ พอจิตมันสงบแล้วสงบบ่อยครั้งเข้าๆ จนมันตั้งมั่น จนมันมีสัมมาสมาธิ

ถ้ามันมีสัมมาสมาธิเพราะอะไร เพราะมีสติมีปัญญา เพราะอะไร เพราะเราเห็นความเจริญแล้วเสื่อม คนที่ไม่เคยทำสมาธิจะไม่เห็นความเจริญแล้วเสื่อม

แล้วดูสิ พระพุทธศาสนาเวลาไปสอนอานาปานสติจากการประพฤติปฏิบัติ เด็กน้อยที่มาประพฤติปฏิบัติมันยังได้ประโยชน์เลย มันได้ประโยชน์เพราะอะไร เพราะเด็กน้อยมันก็เรียนหนังสือ มันก็แค่ต้องการให้อ่านออกเขียนได้ มันก็แค่ให้ควบคุมตัวเองได้เพื่อมีการศึกษา อันนั้นมันก็เป็นการดำรงชีพในชีวิต แต่การจะฆ่ากิเลสมันละเอียดลึกซึ้งกว่านั้นหลายเท่า

ในการประพฤติปฏิบัติ ปฏิบัติพอเป็นพิธี ปฏิบัติเป็นชีวิตประจำวัน ปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสุขสงบระงับในใจ มันก็ไม่เสียหายแต่นั้นเป็นเรื่องโลกๆ เป็นเรื่องของโลกเขา โลกเขามีเท่านั้นไง นี่ไง ถ้ามันประพฤติปฏิบัติได้หมดๆ มันก็เหมือนกับการศึกษาไง การศึกษายกชั้นๆ ในการปฏิบัติให้มันได้หมดๆ มันไม่มีหรอก

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านสอนเฉพาะๆ เลย เฉพาะ เห็นใหม่ หลวงตาท่านพูดประจำ ถ้าอยู่กับตัวต่อตัว “มหา จิตเป็นอย่างไร” ท่านจะบอก จิตเป็นอย่างไรเลย หลวงตาท่านตอบเลย

แล้วถ้าหลวงตาท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมา ถ้ามีความสงสัยขึ้นมา ท่านเอาก่อนเลย “ปฏิบัติแล้วเป็นอย่างนั้นๆ แล้วมันทำอะไรต่อๆ”

ทำอะไรต่อ มันก็มีเทคนิค มีอุบาย เพราะอะไร เพราะเวลาที่มันเห็นผิด เห็นผิดใช้ใหม่ แล้วเราก็มืดความเห็นผิดของเรา เพราะเราเห็นนะ เวลาครูบาอาจารย์บอกว่าไม่ใช่ๆ ขึ้นมา โอโฮ! ทัศนียามันกลับไปที่มืดความเห็นนั้นนะ เพราะเราไม่มีโจทย์อื่นให้ตอบ เราไม่มีความรู้เห็นอันอื่น เราเห็นเฉพาะอันนี้ไง เห็นใหม่ เวลามันรู้เห็นสิ่งใดแล้วมันก็ยึดความรู้ความเห็นของตน นี่ความยึดความรู้ความเห็นของตน

ถ้ามันยึดความรู้ความเห็นของตน ถ้าความเห็นของตน มันถูกต้องมันก็ต้องเจริญก้าวหน้าไปสิ ถ้าความเห็นของเรา มันผิดพลาด ความเห็นของเรามันไม่จริง ความเห็นของเรา ทำให้เราหัวหมนอยู่ที่นี่ ความเห็นของเราทำให้เราเรรวนอยู่ที่นี่ ทำไมเราไม่พิจารณาแนวทางอย่างใดที่มันจะเป็นแนวทางที่เราพอจะทำได้ นี่ไง มันมีวิธีการทั้งนั้นนะ ถ้ามันมีครูบาอาจารย์ที่ดีนะ แล้วครูบาอาจารย์ท่านจะสอนกลับเข้ามา ในหัวใจของสัตว์โลกนั้น

ในการประพฤติปฏิบัติเข้ามา พระพุทธศาสนา ปัญญาในพระพุทธศาสนาคือปัญญาทวนกระแสกลับ ปัญญาเข้าไปสู่จิตของตนๆ

ไอ้ส่งออกๆ หัวตอ สมานหัวตอ มันคอยรอกไป คำว่า “หัวตอ” โอ้โฮ! มันเห็นพระจันทร์ มันอยู่นอกโลกนูนน่ะ มันส่งไปนูนน่ะ โอ้โฮ! มีกระต่ายด้วย มันมีผลประโยชน์ด้วยนะ มันทำให้น้ำขึ้นน้ำลงนะ มันเป็นเวลาที่สุดัวจะผสมพันธุ์

เวลาเดือนหงายนะ ในทะเล มันเป็นความเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำ มันถึงคราวของมัน โอ้ย! ถ้าจะพรรณนาถึงความสำคัญ พรรณนาถึงผลประโยชน์ของดวงจันทร์ โอ้โฮ! พุดไม่จบๆ แต่เกี่ยวอะไรกับจิตมึงล่ะ เกี่ยวอะไรกับมรรค

นี่ไง สมานหัวตอ อวดรู้อวดเห็น โดยการครอบงำของกิเลส ความเห็นอย่างนั้นไม่ใช่มรรค นันน่ะสมานหัวตอ แล้วถ้าสมานมิจฉา มิจฉาคือหลงผิด มิจฉาคือทำให้ตัวเองออกนอก มันไม่สัมมาสมาธิ

ทำสัมมาสมาธิ เราทำความสงบของใจบ่อยครั้งๆ เราทำความสงบของใจเข้ามาให้ใจของเรามั่นคง ให้ใจของเรา มีความสุข นี่ไง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แค่จิตสงบแล้ว ถ้าจิตสงบเป็นสัมมาสมาธิ มีสติปัญญานะ โอ้ย! มันเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนามาก นี่ไง พุทธะ พุทธะคือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ถ้ามันจะเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันก็ต้องมีสติสัมปชัญญะ ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะมันก็รู้ว่าจิตสงบ สงบแล้วจิตคลายออกจาก ความสงบนั้น

เวลาจิตสงบแล้ว เวลาเราเข้านั่งสมาธิ จิตมันก็สงบ ออกมา เราเลิกจากสมาธิออกมาแล้วมันก็ออกมาเป็นความปกติ ถ้ามีความปกติขึ้นมา กำลังของสมาธิที่มันหลงเหลืออยู่ มันก็ยังมี ความสุขอยู่ไง มีความสุขอยู่ในใจของเราละ

ใจของเรา เราจะทำสิ่งใดเราก็มีความสุข เราทำสิ่งใดเราก็พอใจเรา เพราะอะไร เพราะผลจากการได้ทำความสงบของใจ ใจมีความสุข ใจมีเครื่องอยู่ แต่ถ้าใจมันเร่าร้อน ขวนขวาย อยากรได้คุณธรรม ตะเกียกตะกาย ทุกข์อยู่นั่นละ เพราะใจมันไม่สงบ

ความปรารถนา ความต้องการ ทุกคนมีทั้งนั้นนะ ตัณหาซ้อนตัณหา โดยเป้าหมายคนที่ประพฤติปฏิบัติอยากจะ พ้นจากทุกข์ทั้งนั้นนะ แต่เวลาปฏิบัติต้องวางหมดเลย กิเลสแก้กิเลสไม่ได้ ต้องศีล สมาธิ ปัญญา ต้องเป็นธรรมเท่านั้น จะแก้กิเลสได้

ฉะนั้น เวลาจะปฏิบัติแล้ว อยากรขนาดไหน มีความต้องการ ขนาดไหน วางหมดเลย เข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนาของเรา เราดูแลรักษาใจของเรา ถ้าเราดูแลรักษาใจของเรา เราทำของเราได้นะ มันก็มีความสุขความสงบของเรา

ถ้าเราดูแลรักษาไม่ได้ เดียวมันก็ฟุ้งซ่าน ความฟุ้งซ่าน เราทำของเราบ่อยครั้งเข้า ความทำของเราบ่อยครั้งเข้าให้เป็นสัจจะเป็นความจริง เป็นสัจจะเป็นความจริง ทำของเราๆ

พระที่ปฏิบัติมันมีการปฏิบัติต่อเนื่อง ทางที่กว้างขวาง เห็นไหม การดูแลรักษาขึ้นมามันจะพัฒนาเป็นขั้นๆ ขึ้นไป ถ้าพัฒนาเป็นขั้นขึ้นไป เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ มันก็ก้าวเหยียบพลาดอยู่อย่างนั้นนะ

แต่ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา สมาธิตั้งมั่นๆ สมาธิตั้งมั่นมันมีสติ มีปัญญานะ ถ้าสมาธิตั้งมั่น เวลาคลายออกมาแล้ว เวลามันเสื่อมไปแล้ว ว่างเปล่า ไม่มีอะไรเลย ก็เหมือนมนุษย์ธรรมดา มันเป็นเพราะอะไรละ เป็นเพราะว่าจิตสงบแล้วเราไม่ชวนชวาย เราไม่ค้นคว้าหากิเลส

เออ! อย่างนี้เอาใหม่ ทำความสงบของใจขึ้นมา ถ้าใจระงับขึ้นมา รักษาใจของตน น้อมไปหากาย

แล้วถ้าเป็นปัญญาวิมุตติ ถ้าจิตสงบแล้วนะ จิตสงบมันสงบเพราะอะไร เวลาพิจารณาไป เราใช้ความคิด เราใช้ความคิด ดูความคิดด้วยสติด้วยปัญญา ถ้าความคิดมีสติมีปัญญา มีเหตุผลที่มากกว่า มันก็หยุดคิด หยุดคิดเพราะอะไร หยุดคิดเพราะมันโง่ง เพราะไปคิด มันถึงโง่ง เอาอารมณ์เข้ามาเผา ร้อนตัวเองไง

แต่ถ้ามีสติปัญญา เราใช้ความคิดด้วยเหตุด้วยผล ต่อด้านกับความคิด ต่อรองกับความคิดของตน ถ้ามันรู้เท่าๆ

มันก็ปล่อยๆ ความปล่อยบ่อยครั้งเข้า นุ่มนวลมันจิตสงบ นุ่มนวล
 สัมมาสมาธิ เพราะอะไร เพราะเรามีสติเป็นคนคิดเอง เพราะเรา
 มีสติ เราเห็นโทษเอง เราเห็นโทษนะ ถ้าเราปล่อย มันจะคิด
 ถ้ามันคิดแล้วมันจะมีความทุกข์

แต่ถ้าเราใช้ปัญญาของเราๆ เราคิดก่อนมัน เราใช้ความคิด
 ก่อนมันเลย เอ็งก็คิดอย่างนี้ๆ ใจ แล้วเป็นโทษอย่างนี้ๆ ใจ
 ถ้ามันทันมันก็หยุด เราคิดก่อนๆ เป็นการหยุดนั้น แล้วเวลามันจะคิด
 มันจับมับ! นี่จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นความคิด

ไอนี้เราไม่เคยเห็น สัญญาอารมณ์ทั้งนั้น มีฉาสมาธิทั้งนั้น
 สวมรอยทั้งหมด กล่าวอ้างทั้งหมด เพราะอะไร เพราะ “จิตเป็นสมาธิ
 เตียวปัญญา มันจะเกิดเอง ทำสมาธิแล้วเกิดเอง”...มันไม่ทำอะไรเลย
 ใจยิ่งกว่าหมาตาย หมาตายมันตายไปแล้ว ใจกว่ามันอีก

นักปฏิบัติใจยิ่งกว่าหมาตาย แล้วสวมรอยด้วยนะ
 “ทำสมาธิแล้วปัญญาจะเกิดเอง” มันไม่มีอยู่ในโลกหรอก
 มันไม่มีอยู่ในอริยสัจ มันไม่ได้อยู่ในความเป็นจริง

ถ้ามันจะเป็นความจริงขึ้นมาจะ จิตเห็นอาการของจิต
 จิตเห็นอาการของจิต เกิดความมหัศจรรย์ เพราะเราไม่เคยเห็น
 อาการแบบนี้ การที่เห็นอาการแบบนี้ การเห็น เรารู้ไปหมด
 เศรษฐีเขามีเงินมีทองทั้งนั้นนะ แต่วันไหนที่เรามีเงินมีทองขึ้นมาบ้าง
 เราก็ภูมิใจในตัวเรา

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยกขึ้นสู่วิปัสสนา สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน การทำความสงบของใจเข้ามาเป็นสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าใครมีสติ มีปัญญา มีความสามารถยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ นั่นนะมันจะเป็นสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน เดินควบคู่กันไปเป็นอริยสัจ

นี่ก็เหมือนกัน เราไม่เคยรู้เคยเห็น เราก็ได้ยินมาทั้งนั้นนะ เศรษฐีมีเงินมีทอง คนนั้นก็ร่ำรวย คนนี้ก็รวยมีเงินมีทอง แต่ถ้าว้นไหน เรามีเงินมีทองของเราขึ้นมาเองละ เรามีเงินมีทอง คนที่ไม่มีเงิน ไม่มีทอง คนที่เป็นหนี้เป็นสิน กับคนที่มีเงินมีทอง อารมณ์แตกต่างกัน

นี่ก็เหมือนกัน มันทุกข์มันยาก เราเกิดมาด้วยหนี้เวร หนี้กรรม เราเกิดมาด้วยอวิชชา เราเกิดมาด้วยกิเลสตัณหา ความทะยานอยาก เราเกิดมาด้วยกรรมทั้งนั้นนะ เราอยู่โดยสามัญสำนึก เราอยู่โดยกิเลส ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราพยายามรักษาของเรา ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา สงบระงับเข้ามาโดยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราพยายามทำของเรา ให้มันถูกต้องดีงาม คำว่า “ถูกต้องดีงาม” คือสัมมาสมาธิ

คำว่า “สัมมาสมาธิ” มันก็จะเป็นสัมมาสติ สัมมาปัญญา มันจะเป็นสัมมาของมัน ถ้าความเป็นสัมมาของมัน เวลาเราพิจารณาแล้วมีสติปัญญาขึ้นมา จิตเห็นอาการของจิต เห็นความคิด ถ้าจิตมันเห็นความคิด มันมีความแตกต่างตรงนี้ ถ้ามันมีความแตกต่างตรงนี้ มันถึงจะเห็นว่ามันเป็นไปไม่ได้ที่มัน

จะรู้เอง มันเป็นไปได้ ถ้ามันรู้มันเห็นของมัน มันจับต้องได้ มันถึงเป็นวิปัสสนา

เวลาชี้ไม้กันนะ “แนวทางสติปัฏฐาน ๔ แนวทางสติปัฏฐาน ๔” นกแก้วนกขุนทองแจ้วๆ อยู่อย่างนั้นนะ นี่ไง ไ้พวกสวมรอย ไ้พวกหัวตอ มันไม่เป็นสัมมาสมาธิสักคน

ถ้าเป็นสัมมาสมาธิขึ้นมาตามความเป็นจริงขึ้นมา นี่ไง ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตเห็นอาการของจิต ต้องเห็นตามความเป็นจริงอันนั้น ถ้าเห็นตามความเป็นจริงอันนั้น แล้วใครไปทำให้เห็นได้ละ มันก็มีครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้วเป็นการยืนยัน แล้วถ้าใครเห็น โอ้อโฮ!

โดยธรรมชาติ อวิชาคือความไม่รู้ในใจ เรามีความไม่รู้เรื่องธรรมะเป็นพื้นฐาน การศึกษานั้นคือความจำทั้งหมด การศึกษาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมด แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติไปก็ประพฤติปฏิบัติโดยความเห็นผิดของตน

ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา เราก็รู้ได้ว่าสงบเป็นอย่างไร แล้วถ้ามันเสื่อมหรือมันไม่สงบเป็นอย่างไร เราก็รู้

แล้วถ้าเป็นสมาธิขึ้นมา มันเป็นสมาธิโดยการสวมรอย โดยการแอบอ้าง โดยความเป็นมิจฉา เป็นมิจฉานี้มันเหลวแหลก มันหลงไหลไปหมดละ ถ้ามันเป็นมิจฉาสมาธิ มันสร้างภาพ

หลอกลวงปลิ้นปล้อนให้เราหลงในตัวเราเองมหาศาล โดยที่คิดว่าตัวเองเป็นจริง นี่มันจะเป็นพื้นฐานอย่างนี้อยู่แล้วโดยกิเลส

แต่พอเราทำความสงบของใจเข้ามาๆ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิๆ เวลาทำสมาธิ เราทำมาเรื่อยด้วยความถูกต้องดีงาม ด้วยการกระทำของเรา เห็นใหม่

เวลาเด็กๆ มันไปฝึกอานาปานสติมันยังรู้เลยว่าเดี๋ยวนี้โกรธแล้วหายโกรธ เดี่ยวนี้ไอ้ที่แค้นแค้นแล้วหายแค้นแล้วฟังทุกวันนะ นักปฏิบัติ “โอ๊ย! เมื่อก่อนเป็นคนโกรธมากเดี๋ยวนี้หายโกรธแล้ว” แล้วเอ็งได้อะไรล่ะ หายโกรธแล้วทำไมละ มันพูดไปเป็นกระแสสังคม ไม่มีความเป็นจริงในหัวใจเลย

แต่ถ้ามันมีความจริงนะ เวลาจิตมันสงบ พอจิตสงบแล้ว ถ้าจิตเห็นอาการของจิต คือจิตเห็นความคิดเป็นรูปเลย จะเป็นเวทนาการก็ได้ จะเป็นสังขารก็ได้ จะเป็นสิ่งใดก็ได้ ถ้ามันจับได้ พอมันจับได้ สิ่งที่มีมันจับได้ จิตเห็นอาการของจิต มันเกิดความมหัศจรรย์ เกิดการกระเทือน นั่นคือการเห็นกิเลส ถ้าเห็นนะ เห็นแล้วยังทำไมไม่ได้ด้วย เห็นแล้วหลุดมือไปเลย เห็นแล้วพิจารณาต่อไปไม่ได้ เพราะอะไร เพราะกำลังมันไม่พอ มันขับเคลื่อนไปไม่ได้ ถ้ามันขับเคลื่อนไปไม่ได้ก็กลับมาพิจารณาใช้ปัญญาอบรมสมาธิ นี่พูดถึงปัญญาวิมุตตินะ

ถ้าเป็นเจตวิมุตติ ถ้าจิตสงบแล้ว ถ้ามันไปเห็นดวงจันทร์ เห็นกระต่าย ไอนั้นหัวตอทั้งนั้นนะ เอ็งเห็นอะไร เห็นเทวดา

เห็นอินทร์ เห็นพรหม แล้วส่วนใหญ่จะรู้วาระจิต ถ้าเศรษฐกิจมา
 อ้อ! อดีตชาติเรามีความสัมพันธ์กันมา ถ้าขอลานมานี้ไม่รู้จัก
 มันจะไปเกี่ยวกับคนมีฐานะทั้งนั้นนะ

การมีฐานะหรือจะเป็นคนทุกข์คนจน เขาก็มีกายกับใจนะ
 มนุษย์เกิดมาเป็นมนุษย์โดยเสรีภาพ เป็นภราดรภาพ มีความ
 เสมอกันโดยความเป็นมนุษย์ นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมา
 สัมพุทธเจ้าสอนทุกตะเชื้อใจ คนจนที่ไม่มีอาหารแม้แต่จะใส่บาตรพระ
 ถามพระสารีบุตรเลย “ทุกตะเชื้อใจนี้เคยมีบุญคุณกับใคร”

พระสารีบุตรยกมือเลย “เคยมีบุญคุณกับผมครับ”

“มีบุญคุณอะไร”

“เคยใส่ข้าวทัพพีเดียว”

โอ้โฮ! สั่งสอนจนเป็นพระอรหันต์นะ เห็นไหม จะคนจน
 คนทุกข์จนเชื้อใจ เขาก็มีกายกับใจนะ ไ้คนร่ำรวยมีทรัพย์สมบัติ
 นั้นนะ เขาจะยึดติดยึดมั่นในทรัพย์สมบัติของเขา

แต่ไ้พวกหัวตอ โอ้ย! เห็นคนมั่งคนมี เห็นไหม โมฆบุรุษ
 ตายเพราะลาภ พวกโมฆบุรุษว่างเปล่า ไม่มีสิ่งใดเป็นสมบัติ
 “โอ้ย! อดีตชาติ โอ้ย! รู้ มีความสัมพันธ์กัน” นี่เป็นธรรมะหรือ
 เป็นความจริงหรือ

แล้วถ้ามันเห็นจริง เวลาจิตมันสงบแล้วนี่นะ ถ้ามี
 ครุบาอาจารย์ที่ดี ถ้าเอ็งจิตสงบได้ เอ็งไม่ต้องว่าน้ำใสแล้ว

เห็นตัวปลา ไม่ต้องให้มะม่วงออกลูก ไม่ต้องให้ผลไม้มันออกลูก
แล้วมันหลุดออกจากขั้วตกใส่ศิระษะมันถึงจะเห็นกาย ไม่มี
ไม่มีหрок ไม่มีกิเลสหลุดจากขั้วแล้วตกใส่หัว แล้วรู้ตัวขึ้นมา
อยู่! พิจารณาใหญ่เลย ไม่มี กิเลสมันหลอก

แต่ถ้าเป็นจริง จิตสงบแล้ว ถ้าโดยอำนาจวาสนานะ
คนที่อำนาจวาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว
“จะสอนใครได้หนอๆ”

มันอยู่ที่วาสนา พูตกันไม่รู้เรื่อง เขาไม่ต้องการ สังเกต
ชาวพุทธสิ ไปวัดไหนก็จะเอาหอยทั้งนั้นนะ ต้องการรำรวยอย่างเดียว
ทุกคนอยากมีตั้งค์ การมีตั้งค์นะ การรำรวยมันยังอยู่ที่วาสนาของเขา
ทำได้ทำไม่ได้นะ คนที่มีสติมีปัญญาของเขา เขามีธุรกิจของเขา
เขาประสบความสำเร็จของเขา ไอ้คนที่ปัญญาชี้เทือกก็เป็นแรงงาน
ไปตลอดนั้นนะ

แม้แต่การหาเงินหาทองมันยังใช้ปัญญาเลย แล้วเวลา
จิตสงบขึ้นมา เวลาถ้ามันเป็นหัวต่อ หัวต่อมันส่งออก
เห็นพระจันทร์นูน เห็นกระต่าย แล้วพรรณนาไปเลยแหละ
“มันมีผลกับโลก มันเป็นอุทกศาสตร์ มันมีผลต่อฤดูกาล”...
เป็นธรรมหรือ มันเกี่ยวอะไรกับการฆ่ากิเลส ไฉนมันเป็นความเป็นอยู่
ของโลก ถ้ามันจะเป็นความจริงนะ จิตสงบแล้วถ้าไม่มีวาสนา
เป็นอย่างนี้

ถ้ามีวาสนานะ มีวาสนาจะเห็นเลย เวลาจิตสงบแล้ว เห็นกายมาเลยนะ เห็นเป็นรูปของกายมาเลย ถ้าจิตสงบแล้ว ถ้ามันเป็นเวทนาจับเวทนาได้ พิจารณาเวทนาได้

แล้วพอกายมา มันก็มีความมหัศจรรย์แล้วละ เห็นกาย นั่นคืออะไร เห็นใหม่ๆ กายเขาหรือกายเรา เอ๊ะ! นี่ก้อนเนื้อ ของใครวะ เอ! ก็ของเอ็งนั่นแหละ เอ็งโง่ ไม่รู้หรอก ตื่นเต้น

เราจะบอกถึงความมหัศจรรย์ว่า ระหว่างที่ว่าถ้าเป็น สัมมาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิมันมีสติปัญญา ถ้ามันรู้มันเห็น ของมัน นั่นละคือเห็นกิเลส การเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริงเพราะจิตมันสงบแล้วมันเห็น

ถ้าจิตสงบระงับแล้ว ถ้าจิตมีกำลัง เห็นสติปัญญา ๔ แต่ส่วนใหญ่แล้วไม่เห็น ถ้ามันเห็นมันก็เห็นแบบไม่สมบูรณ์ คำว่า “เห็นไม่สมบูรณ์” คือว่าเห็นแบบธรรมเกิด ถ้าธรรมเกิด เราไม่มี สัมมาสมาธิ ไม่มีสัมมาสติ

สติที่เป็นสัมมาสมาธิ ถ้ามันรู้มันเห็น มันเหมือนเราจับต้อง ในทางการแพทย์ เวลาคนผ่าตัด มันจะมีความคม ต้องมีความแน่นอน มันต้องมีความชัดเจนของมัน เขาถึงผ่าตัด เวลาเขาผ่าตัดขึ้นมา เขาจะคมกริบ เขาต้องการอย่างนั้น

ไอนี้ก็เหมือนกัน เวลาถ้ามันจะรู้มันจะเห็น จิตมันสงบ ขนาดไหน จิตมันเป็นอย่างไร ถ้ามันจะรู้จะเห็นขึ้นมา มันมหัศจรรย์ ขนาดไหน มันยิ่งกว่าแพทย์อีก เพราะแพทย์เขาผ่าตัดทุกวันเลย

เห็นกายทุกวันเลย เปลี่ยนหัวใจด้วย เปลี่ยนดับ เปลี่ยนโต เปลี่ยนปอด เปลี่ยนได้ทุกอย่างเลย แต่เขาก็เป็นวิชาชีพ เขายังต้องมีความชัดเจนอย่างนั้น

แล้วนี่การปฏิบัติ การฆ่ากิเลส การฆ่ากิเลสนะ เพราะอะไร เพราะจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ การที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเราแก้จิตของเราแล้วเราเป็นวิวัฏฏะออกจากกามภพ รูปภพ อรูปภพ ถ้ามันเป็นความจริงๆ มันมีผลมหาศาล ดับทุกขๆ การชำระล้างกิเลส สรรอกกายกิเลสออกมาจากใจ มันมีความมหัศจรรย์ขนาดไหน

แล้วการทำกันนะ สำมะเลเทเมาทำกันโดยให้กิเลสมัน สวมรอย ให้กิเลสมันครอบงำ เพียงแต่กรรมฐานเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติมาเป็นแนวทาง มันมีความน่าเชื่อถือ ถ้าความน่าเชื่อ มันจะโกหกใครดีไปกว่า คนน่าเชื่อถือละ

คนที่เชื่อถืออยู่เขาโกหกง่ายไง ดูลี ไอ้พวกคนโกหกเชื่อถือ มันก็โกหกในหมู่ญาติหมู่เพื่อนนั่นนะ ไอ้เพื่อนโกหกเพื่อนนั่นนะ เวลาเพื่อนที่โดนโกหกเสียใจ เป็นเพื่อนกันไม่น่าทำกันเลย เสียใจ ก็คนอื่นโกหกมันก็ไม่เชื่อใจ ถ้าเพื่อนโกหกก็เชื่อใจ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาสวมรอยๆ มีครูบาอาจารย์ทำให้มันคง ทำให้น่าเชื่อถือ แล้วเวลาเขามาก็อ้างอิงอย่างนี้นั่นนะ อ้างอิงขึ้นมา แต่คนรู้เขามิ หลวงตาท่านพูดประจำ ผู้รู้มีนะ ผู้รู้มี แต่มันน้อย

ผู้รู้ ส่วนใหญ่ผู้รู้ เพราะว่าการแสดงธรรมไม่พูดเพื่อ
กระทบกระเทียบ ไม่พูดต่างๆ นี่ไง มันไปสะเทือนกันไง ความสะเทือน
มันก็อยู่ที่กรรมของสัตว์แล้วละ ถ้าสัตว์มันมีคבוד สัตว์มันเชื่อถือ
ฉะนั้น เวลาเขาสวมรอย เขาก็สวมรอยในสังคมที่น่าเชื่อถือ นี่ถ้า
น่าเชื่อถือ

วงกรรมฐานก่อนที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านแสดงธรรมๆ
ท่านก็ต้องประพฤติปฏิบัติของท่านมาก่อน แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติ
ขึ้นมา เวลาสังคมที่เขายังไม่มั่นคง ยังไม่เชื่อถือ หลวงปู่เสาร์
ท่านไปไหน เห็นไหม ประวัติหลวงปู่เสาร์นั้นนะ ครอบครัวนี้
ย้ายไปไหน เขาทั้งเสียตีสี่ เขาทั้งคู่ถูก เขาไม่สนใจทั้งสิ้น เขาสนใจแต่
ยศถาบรรดาศักดิ์กัน แต่ครูบาอาจารย์ของเราท่านทำของท่านมา
ทำของท่านมาโดยที่สังคมเสียตีสี่ สังคมไม่ต้องการ นี่พูดถึงสังคมนะ

แต่เวลาบรรดาครูบาอาจารย์ท่านบอกว่าไม่ต้องพรรณนา
เพราะท่านไม่สนใจเรื่องอย่างนั้นอยู่แล้ว ท่านไม่สนใจเรื่อง
กระแสสังคมหรอก ท่านไม่สนใจเรื่องกระแสของโลก เพราะ
ท่านต้องการแก้กิเลสของท่าน นี่เวลาเทศนาว่าการ นั้นเรื่องโลกๆ
โลกไม่มีความหมาย โลกไม่มีความจำเป็น นี่สังขธรรมทั้งนั้น
ในหัวใจของเรา

นี่ก็เหมือนกัน คนที่เขามีสัจจะมีความเป็นจริงเขาไม่มา
ปลิ้นปล้อนแบบพวกสวมรอย แบบพวกหัวตอนี้หรอก มันถึงทำให้
เสื่อมเกียรติของกรรมฐานไง เพราะมันไม่มีความรู้จริง ทำให้
กรรมฐานเสื่อมเกียรติ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ธรรมทายาทๆ สัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิขึ้นมาแล้ว เวลาพิจารณาของเรา ปัญญาอบรมสมาธิขึ้นมา จิตถ้ามันมีสติปัญญานะ จิตมีสติปัญญาแล้วก็ต้องมีอำนาจวาสนา

คำว่า “มีอำนาจวาสนา” พระสารีบุตร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมกับหลานของท่าน ทำไมท่านฟังแล้ว ท่านเก็บประโยชน์ของท่าน ท่านเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้

เวลาพระโมคคัลลานะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ง่วงเหงาหาวนอน พระพุทธเจ้าไปโดยฤทธิ์เลย เอน้ำลูบหน้า ให้แหงนดูดาว สอน สอนจนด้วยอำนาจวาสนาของตน มันจับประเด็นได้ แต่ของเราฟังจนหูฉีก

หลวงตาท่านพูดประจำ เวลาฟัง ฟังจนจิตด้าน จิตด้าน ฟังธรรมๆ จิตมันคือด้าน แต่คนถ้ามีสติมีปัญญา เขาหาของเขา แล้วถ้ามีสติปัญญามันจะเข้ากับใจของตน

พระในสมัยพุทธกาลจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะถามปัญหาไฉ่ แล้วเวลาฝนมันตก มันเป็นจุดเป็นต่อม เพราะอะไร เพราะว่าเรามีสัมมาสมาธิ จิตเป็นสัมมาสมาธิ จิตมีสติ มีปัญญาของเรา พิจารณาในงานชอบของตน ถ้าพิจารณาในงานชอบของตน

การพิจารณาอยู่ ปัญญาที่มันพร้อม สิ่งต่างๆ ที่มันพร้อมอยู่แล้ว แต่มันยังไม่มีอำนาจวาสนาที่สามารถชำระกิเลสได้

จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ถึงกุฏิ ฝนมันตกลงมานะ ก็ยืนรอด้วยความเคารพ ด้วยความบูชา

คนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเนะ เวลาปฏิบัติขึ้นมา มันแสนทุกข์แสนยากขึ้นมา ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดี มันเคารพบูชาในหัวใจ เวลาจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แค่ฝนตกลงมา ท่านก็ยืนรออยู่ก่อน รอก่อน ฝนก็ตกกระหน่ำมาเต็มที จนน้ำนองไปหมดเลย พอ น้ำนองไปหมด มันก็มีฝนตกมาจากชายคา พอเวลามันตก น้ำกระหน่ำลงเป็นจุดเป็นต่อมเป็นฟองขึ้นมา ท่านก็ยืนพิจารณาของท่าน นี่ท่านกำลังใช้ปัญญาของท่าน ท่านมีสติปัญญาของท่าน

พอพิจารณาไปแล้ว พอฝนตก อู้ฮู! มันเกิดคุณธรรมขึ้นในใจ หยุดตก กลับเลย ไม่ขึ้นไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กลับ กลับเพราะอะไร กลับเพราะรู้ธรรม กลับเพราะมีคุณธรรม กลับเพราะมีความจริงใจ นี่ไง ถ้าเป็นความจริงๆ มันต้องเป็นอย่างนั้น มันไม่ใช่โมฆบุรุษตายเพราะลาภ เพราะอะไร

เพราะเราเชื่อมั่นว่าคนที่ไม่จริงมันจะมีความรู้สึกในใจอยู่ว่า สิ่งที่เราเองรู้ไม่สมบูรณ์ มันขาดมันแคลนเพราะมันมีความสงสัย กิเลสอยู่ในใจแล้วมันมีความสงสัยทั้งนั้น แต่ด้วยความหน้าด้าน หน้าด้านก็ว่า “ทำสมาธิแล้วปัญญาจะเกิดเอง” สิ่งที่ทำให้ความสงบของใจเป็นหัวต่อแล้ว “เดี๋ยวน้ำใสจะเห็นตัวปลา”

ถ้าเห็นตัวปลาก็แสดงว่ายังไม่ได้พิจารณาอะไรทั้งสิ้น ถ้ารอ
มะม่วงมันสุก รอมะม่วงมันมาก่อน มันก็ยังไม่มีการวิปัสสนาทั้งสิ้น
แล้วเอ็งแสดงธรรมอะไรถ้ามันไม่มีวิปัสสนา มันไม่มีปัญญา

ก็เอ็งบอกเอ็งรอไป รอมะม่วงมันหล่นใส่หัวใจ แล้วเวลา
ส่งออกก็ออกไปเห็นดวงจันทร์ใจ เห็นดวงจันทร์ เห็นดาวพฤหัสนู่น
มันส่งออกไปหมดละ ส่งออกนะ ส่งออกจากใจไปไกลขนาดนั้น
มันจะมีมรรคมีผลตรงไหน ไม่มีหรอก ไม่มี เห็นไหม เพราะ
ความไม่มีอย่างนั้น แต่ยังพูดธรรมะไป เขารู้ที่อยู่ ที่เราพูดว่าหน้าด่าน
เพราะเขารู้ตัวทั้งนั้นนะ

แต่เพราะไม่มีวาสนา ถ้าเป็นกิเลสสวมรอย เขาก็เข้าใจได้
แค่นั้น แต่จะเข้าใจได้แค่ไหนก็แล้วแต่ เรานั่งกันอยู่ที่นี่ชั่วโมงเดียว
เราก็มีเวทนาใช้ไหม เราก็มีความทุกข์ความยากใช้ไหม ไอ้คนที่มัน
จมอยู่กับกิเลสอย่างนั้นเขาไม่มีความฉุกฉืดเลยหรือว่าอันนั้นมันเป็น
กิเลส ไม่ใช่ธรรม ไม่มีใครฉุกฉืดเลยหรือ แต่ชี้หลังเสือ ชี้หลังเสือ
แล้วมีวุฒิภาวะแค่นี้ก็พยายามพูดไปตามนั้น หม่าห่มหนังเสือ
มันก็เห่าหอน แต่ไม่มีความจริง ไม่มี

ถ้ามีความจริง ๆ ความจริงที่ธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์
ของเราท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านมีสังขจะความจริงขึ้นมา
สิ่งที่ว่า เวลาทำความสงบของใจเข้ามาก็ทำบ่อยครั้งเข้าๆ
การทำความสงบของใจบ่อยครั้งเข้าๆ ให้ใจมันมีเครื่องอยู่ ให้ใจมัน
มีความสุข เห็นไหม สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี แล้วพยายามรักษา

ของเราให้มันตั้งมั่นๆ ถ้าตั้งมั่นก็เป็นสมาธิขึ้นมา ถ้ามีสมาธิ มีความตั้งมั่นขึ้นมา จิตตั้งมั่นแล้ว จิตตั้งมั่น จิตมั่นคงแล้ว จิตแข็งแรงแล้ว จิตมันจะทำงานของมันได้

ถ้าจิตทำงานของมันได้ ถ้ามันเป็นปัญญาวิมุตติ จิตเห็นอาการของจิต จะเห็นอะไรก็แล้วแต่ เห็นด้วยปัญญา มันไม่ได้เห็นด้วยสัมมาสมาธิ ไม่ได้เห็นด้วยสมาธิที่มันคง มันจะใช้ปัญญา นี่ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติ

ถ้ามันเป็นเจโตวิมุตติ มันเห็นโดยตาของจิตเลย เพราะอะไร เพราะจิตเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิเวลามันเห็นกายขึ้นมาแล้ว มันพยายามโน้มนำไป โน้มนำไปให้เป็นไตรลักษณ์ โน้มนำไปให้มันแปรสภาพการแปรสภาพนั้น นั่นนะเป็นไตรลักษณ์

ความเป็นไตรลักษณ์ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สิ่งที่สังขธรรม สังขธรรมที่เกิดขึ้นมาจากมรรค จากการกระทำของเรา จากภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ถ้าปัญญา มันเกิดจากการภาวนา มันเกิดไตรลักษณ์ขึ้นมา ความเป็นไตรลักษณ์ขึ้นมา มันคล้ายตัวของมันขึ้นมา

นี่ไง ทางสองส่วนที่เธอไม่ควรเสพ อตตกิลมณานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค ทางสายกลางๆ คือมัชฌิมาปฏิปทา มัชฌิมาปฏิปทา คือมรรค ๘ งานชอบ สติชอบ ปัญญาชอบ ความเพียรชอบ

งานชอบๆ ถ้ามันทำถูกต้องชอบธรรมมันก็เป็นงานชอบใจ แต่ที่การประพฤติปฏิบัติของเขาด้วยมิจฉาสมาธิ ด้วยสมาธิหั่วตอ มันงานไม่ชอบ มันงานของกิเลส งานของกิเลสที่มันครอบงำ มันเลยไม่เห็นความมหัศจรรย์ระหว่างกิเลสกับธรรม

คนเรากลับประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ เห็นใหม่ เป็นสมาธิ มันเป็นเรื่องโลกๆ นะ เราก็มีความสุข เราก็เห็นความมหัศจรรย์อยู่นะ ถ้าจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงมันมีความมหัศจรรย์ คำว่า “ความมหัศจรรย์” มันแตกต่าง แตกต่างกับความเป็นโลก แตกต่างกับเป็นสมาธิแล้ว ปัญญาจะเกิดเอง แตกต่างกับบรอกิเลสมันตกใส่หั่ว เลยไม่เคยเห็นอะไรเลย เป็นมิจฉา เป็นหั่วตอ ไม่เป็นความมุ่งมั่นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ความมุ่งมั่นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำสัมมาสมาธิ คีล สมาธิ ปัญญา คำว่า “คีล สมาธิ ปัญญา” ในมรรค ๘ เพราะมันต้องเป็นสัมมาสมาธิ แล้วสมาสติ แล้วเวลาเพียรชอบ ความเพียรชอบธรรม มันจะต้องเป็นความชอบธรรมทั้งนั้น ถ้าเป็นมิจฉาขึ้นมาแล้วมันไม่ชอบธรรม เป็นมิจฉาเพราะอะไร เพราะกิเลสมันครอบหั่ว มันไม่เป็นความจริงใจ

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา พอจิตสงบแล้วพิจารณาของเราไป มันจะไปแล้ว ถ้าจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นสติปัฏฐาน ๔

ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิ มันพิจารณาไปนะ พอพิจารณาไป มันเกิดความมหัศจรรย์

หนึ่ง เวลาพิจารณาไปนะ ถ้าจิตมันสัมมาสมาธิ จิตมีกำลัง มันพิจารณาไปมันปล่อย มันโอ้โฮ! มันมหัศจรรย์ คำว่า “มหัศจรรย์” นี่แห่ม! อยากจะพูดล้านๆ ครั้ง แล้วมหัศจรรย์ที่ไหน

มหัศจรรย์จากปุถุชน กัลยาณปุถุชน โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล ความมหัศจรรย์มันเกิด มหาศาลเลย เพราะบุคคล ๔ คู่ ใจต้องพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอน ขึ้นไป

แล้วระหว่างบุคคล ๔ คู่ เวลาภาวนาไป หลวงตา ท่านบอกไง ถ้าเป็นสมาธิแล้วปัญญาเราจะเกิดเอง เราติดสมาธิอยู่ ๕ ปีได้อย่างไร

คำว่า “ติดสมาธิอยู่ ๕ ปี” เวลามันหลุดจากสมาธิ เวลาหลวงปู่มันท่านลากออกจากสมาธิได้ แล้วท่านพิจารณาของท่านไปแล้ว ท่านยังกลับมาติด “สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ มันต้องปัญญาต่างหาก” เวลาไปแล้วใช้ปัญญาอย่างมหาศาล ไม่ได้หลับไม่ได้นอนเต็มที่เลย แล้วมันใช้ปัญญามากขึ้นมามันก็เอียงข้าง นี่อัสตทิกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค

กลับไปหาหลวงปู่มันอีก “บอกให้ออกใช้ปัญญาฯ ใช้ปัญญาจนไม่ได้หลับไม่ได้นอนแล้วนะ”

“นั่นนะสมบัติบ้า สมบัติบ้า”

“แล้วให้ทำอะไรล่ะ”

“นั่นแหละสมบัติบ้า”

ต้องทำเอง เห็นไหม นี่เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นแล้ว ท่านพยายามจะชักนำให้เข้าสู่มีชฌิมปาปฏิปทา ให้เข้าสู่สัมมาสมาธิ สัมมาสติ สัมมากรรมันโตะ งานชอบนี้สำคัญมากเลย เพราะมัน ชอบธรรม มันเป็นงานไฉ

แต่งานไม่ชอบ งานทุจริต งานการคาดหมาย คาดหมายว่า จะให้กิเลสหล่นใส่หัว คาดหมายว่าธรรมะจะเกิดเอง มันเป็นการ คาดหมาย มันเป็นไปได้ไม่ได้เลย แล้วมันก็เป็นกันอยู่อย่างนั้น มันเลยเป็นมิจฉาสมาธิ มิจฉาคือความหลงผิด

ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิคือยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ สัมมาสมาธิคือมีสติมีปัญญา มีสติสัมปชัญญะ ถ้ามีสติสัมปชัญญะ ควบคุมดูแลมา ไม่ตื่นเต้น ไม่ให้กิเลสยุแห่ ไม่ให้หลงทางกิเลส แล้วเราพยายามรักษาของเรา

ด้วยอำนาจวาสนาของคน คนมีอำนาจวาสนามากน้อย แค่นั้น คนที่มีอำนาจวาสนามันก็ย่ำคิดย่ำทำ ทำจนเจริญงอกงาม ขึ้นมาได้ คนถ้าไม่มีอำนาจวาสนาทำแล้วก็พัก

ได้ตอบคำถามโยมเยอะมากเมื่อ ๕ ปีที่แล้ว เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว พอมันทำเต็มที่แล้วมันก็เลิกไป แล้วพอ

ไปทุกข์ไปยากก็กลับมาทำใหม่อยู่อย่างนั้น นี่ไง ไม่ทำให้ต่อเนื่องไง ทำต่อไปไม่ได้ไง พอทำต่อไปไม่ได้มันก็ไม่มีทางไป ลองออกไปแล้ว เดี๋ยวก็กลับมาทำใหม่ เพราะอะไร เพราะมันยังระลึกถึงอยู่ได้ไง นี่มันทำไปไม่ได้

แต่ถ้ามันมีवासานะ มันก็จะดูแลรักษามีการกระทำของเรา ถ้ามีการกระทำของเราละ เราทำต่อเนื่องไปๆ ให้มันเป็นสัมมาสมาธิ ให้มันเป็นสมาธิปฏิบัติ ให้มันถูกต้องดีงาม แล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติของเราไป

ไอ้ที่ว่าให้กิเลสตกใส่หัว ไอ้รู้วาระจิต รู้ณัฐนี้ ไร้สาระ พระพุทธเจ้ารู้มากกว่านั้น ไปไม้ในป่ากับไปไม้ในมือ สิ่งใดที่เป็นความจริงมันมีอยู่จริงๆ ทั้งนั้นนะวิญญูะนี้ แต่ไม่เป็นประโยชน์กับการปฏิบัติ ท่านไม่เอามาพูดนะ

ขนาดที่ว่าพระโมคคัลลณะลงจากเขาคิชฌกูฏเห็นเปรต ท่านบอก โอ้! เห็นมาตั้งนานแล้ว แต่เราไม่พูด พระโมคคัลลณะไปเห็นเปรตที่ไร พระพุทธเจ้าเห็นหมดละ ท่านเห็นอยู่ดำตา แต่เป็นประโยชน์กับใครละ

แต่พระโมคคัลลณะลงจากเขาคิชฌกูฏเห็นเปรต ท่านยิ้มๆ ลูกศิษย์ถาม “อาจารย์ยิ้มอะไร”

“ยังไม่พูด ไปพูดต่อหน้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

พอไปพูดต่อหน้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เห็นเปรตมันลอยมา ขนหลุดออกมากลายเป็นเข็มที่มกลับไป ร้องโอดโอยอยู่นั้น”

พระพุทธเจ้าบอก “เราเห็นมานานแล้วแหละ แต่เราไม่พูด”

สิ่งที่รู้ที่เห็นไร้สาระ มันมีของมันอยู่อย่างนั้น มันมีของมันอยู่อย่างนั้น มีแต่กรรมของสัตว์ สัตว์มันทำกรรมอย่างนั้นมันก็ไป เสวยกรรมของมัน แล้วเกี่ยวอะไรกับเอ็งวะ เอ็งยังไม่เห็นอริยสัจ เอ็งไม่เห็นกิเลสของเอ็ง

ไอ้พวกหัวตอนั้นนะ อวดรู้ แต่ไม่รู้จักกิเลสของตน ไม่รู้จัก สัมมาสมาธิ มันเป็นสมาธิหัวตอ ไอ้พวกสวมรอยๆ นั้นนะ นั่นก็ มิจฉาสมาธิ นี่ฝึกสัมมาสมาธิ สมาธิยังทำไม่เป็นเลย แล้วเวลา เป็นขึ้นมาก็เป็นมิจฉาอีกต่างหาก

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา สอนทำความเข้าใจเข้ามา ใจสงบจนตั้งมั่นเป็นสมาธิ ยกขึ้นสู่วิปัสสนา พระพุทธศาสนาสอนเรื่องมรรค ๘ พระพุทธศาสนา สอนเรื่องภาวนามยปัญญา ปัญญาการชำระล้างกิเลส ปัญญาเป็นโลกุตตรปัญญา ปัญญาที่ฆ่ากิเลส ไม่ใช่โลภียปัญญา ปัญญาประจำโลกนั้น

พระพุทธศาสนาเลอเลิศยอดเยี่ยม แต่อยู่ที่ในหัวใจของใคร อยู่ในหัวใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น อยู่ในหัวใจของครูบา อาจารย์ของเรา นั่นเป็นที่พึ่งที่อาศัยที่เราพยายามจะแสวงหา

ถ้าอยู่ในใจของพวกหน้าด้าน โมฆบุรุษ สมาธิหิวตอมิจฉาสมาธิ มันจะเกิดเองไปทั้งหมด หย่าเป ไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย เขาเองก็หลง เขาเองก็ทำลายตัวเอง แล้วยังชักนำให้สังคมหลงไหล ชักนำให้คนอื่นผิด

เห็นไหม ตัวเองผิดก็พอสมควรอยู่แล้ว ชักนำให้สังคมผิดอีก ตัวเองผิดก็ตกนรกอเวจี ยังให้คนอื่นไปตกนรกอเวจีด้วย ใจดำ ไม่สำนึกตน ไม่เป็นความจริงแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรรารถนาหรือสัตว์ขนสัตว์ เอวัง

อุปโลกน์ธรรมๆ มันมีสิ่งใดเอามาอุปโลกน์ละ
มันไม่มีสิ่งใดเป็นชั้นเป็นอันขึ้นมา
มันจะอุปโลกน์สิ่งใดขึ้นมาให้มันเป็นธรรมละ
อุปโลกน์เป็นธรรมมันก็คิดเอาเอง
จินตนาการเอาเอง คิดของมันไป
มันจะอุปโลกน์ธรรมๆ
ไฉนเป็นศีล ไฉนเป็นสมาธิ ไฉนเป็นปัญญา
ไฉนนั่นเราศึกษามาจาก
ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เวลาเราศึกษาขึ้นมาแล้วเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา
ถ้าเป็นความจริงของเรา
มันสดๆ ร้อนๆ นะ มันมีรสมีชาติ
รสของธรรมนะซึ่งรสทั้งปวง

อุปโลกน์ธรรม

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม เพราะเรามาแสวงหา
สัจจะความจริงในหัวใจของเรา แต่ทุกคนยังหาหัวใจของตนไม่เจอ
ถ้าหาหัวใจของตนเจอนะ มันจะมีความสุข มันจะมีความสุขนะ

เพราะคนเราเกิดมามีกายกับใจๆ เราใช้แต่ร่างกายนี้
ทำมาหากิน เราใช้แต่ร่างกายนี้เผชิญกับโลก แต่เราไม่เอาหัวใจ
ออกมาตีแผ่เลย เราไม่เคยเห็นหัวใจของเรา เราไม่เคยเอาใจของเรา
มาทำหน้าที่การงานเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นขึ้นมา

ถ้ามันจะทำหน้าที่การงานเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมานะ มันจะเป็น
สมบัติของเราๆ ถ้าเป็นสมบัติของเราละ เราจะไม่สงสัยสิ่งใดๆ
ในโลกนี้เลย

แต่เนี่เวลาเราอยู่กับโลกๆ เราเอาร่างกายของเราเนี่
ทำหน้าที่การงาน เวลาคิดงานๆ ก็คิดงานจากสมองเนี่ไง ถ้าคิดงาน
จากสมอง มันเป็นอำนาจวาสนานะ เป็นอำนาจวาสนาเพราะเรา
เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา

พอเราเกิดมาเป็นมนุษย์ มนุษย์มีกายกับใจๆ เวลา มีกายกับใจ สิ่งที่ว่า เป็นสมอง ทางโลกเขา เวลาคลื่อนสมอง ใช้สมองทำงาน มันก็ใช้สมองทำงานจริงๆ นั่นแหละ ทำจริงๆ นั่นแหละ แต่จริงๆ เพราะมันจริงตามสมมุติไง มันจริงตามสมมุติ จริงตามวิกฎะ เราเกิดเป็นมนุษย์ไฉ

แล้วถ้าเทวดา อินทร์ พรหมเขามีสมองไหมล่ะ เขามีร่างกายไหมล่ะ เขาไม่มีร่างกาย ไม่มีรูปร่างกายอย่างเราไง เขามีรูปร่างกายเป็นทิพย์ๆ เป็นทิพย์ของเขา เขาไม่มีสมองอย่างเราหรอก เพราะร่างเขาเป็นทิพย์ทั้งหมดไฉ

แต่เนี่เราเกิดมาเรามีกายกับใจๆ ถ้ากายกับใจ เวลาเราทำหน้าที่การงานของเรา เราก็กี่ใช้สมองของเรา เราเอาร่างกายของเราทำงานไฉ แต่มันก็ต้องใช้หัวใจ ต้องใช้จิต ถ้ามันมีจิตอยู่ในร่างกายนี้ มันก็เป็นสิ่งที่มีชีวิตไฉ

แต่ถ้าคนตายไปแล้ว คนตายจิตออกจากร่างนี้ไปแล้ว สมองก็มีอยู่อย่างนั้นแหละ แต่มันคิดงานไม่ได้แล้วแหละ มันรอแต่เอาพินจะเผา มันนั้นนะ

เวลาเราไปส่งคนตาย ไปส่งที่เชิงตะกอน แต่เราไม่เคยเห็น จิตวิญญาณของคน แล้วจิตวิญญาณของคน ดุสิ คนที่อำนาจาสนา ต่ำต้อย กลัวนุ่นกลัวนี้ กลัวไปหมดละ นี่มันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ กลัวไปทุกๆ เรื่อง ถ้าเป็นโบราณเขาถือผีถือสาangkán เขาถือผี เขากราบไหว้บูชาทั้งนั้นนะ เขากลัวผีดิผี

แต่เวลาถ้าเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กลัวผิดธรรม สัจธรรม สัจธรรมที่เราจะประพฤติปฏิบัติ ที่เราแสวงหากันอยู่นี้เอง สิ่งที่เราแสวงหากันอยู่นี้ เราแสวงหาธรรมที่เหนือโลก ธรรมที่เหนือโลกเหนือวิญญูะนี้ ในวิญญูะนี้ไม่มี

ในวิญญูะนี้มีแต่เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะ ผลของวิญญูะๆ ใด คนจะมีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหนก็ส่วยผลบุญของตน ผลกรรมของตนที่ทำมาๆ

แต่เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนานะ ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เรามีสติมีปัญญาของเรา เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้แต่การศึกษาตามโบราณเรา ศึกษาตามโบราณ ศึกษาตามประเพณีวัฒนธรรมพ่อแม่ก็พาลูกไปวัดไปวาาก็ซิมซับ ซิมซับสิ่งที่วัฒนธรรมในวัด วัฒนธรรมในพระพุทธศาสนา ซิมซับสิ่งนั้นมานานก็มีความเชื่อฝังใจมาๆ

เวลาคนเกิดมา เกิดมามีอำนาจวาสนา เขาก็มีบุญกุศลของเขา เขาก็ประสบความสำเร็จในชีวิตของเขา เขาทำสิ่งใด เขาก็ประสบความสำเร็จของเขา คนเราเกิดมาทุกคน คนเกิดมาทุกซ์มายาก เกิดมาปากกัดตีนถีบมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย เวลาโตขึ้นมาทำสิ่งใดก็ไม่ประสบความสำเร็จ มันมีแต่ความทุกข์ความยากไปตลอดนี้เอง อำนาจวาสนาของคนใด

ถ้าคนไม่มีสติไม่มีปัญญา สิ่งนี้มันบีบคั้นหัวใจมาก เวลา มันทุกข์มันยากขึ้นมา ทุกข์ยากจนเจียนตาย ทุกข์ยากจนคนถ้าขาดสติ ขึ้นมา ทำร้ายตัวเองถึงสิ้นชีวิตนี้ไป เพราะมันทุกข์มันยาก มันจนตรอก มันไม่มีทางไป มันเครียดจนถึงกับทำลายตัวเองไป คิดว่าจะพ้นทุกข์ๆ ไป นี่ไง เพราะว่าเขาไม่มีอำนาจวาสนาของเขา เขาไม่ได้ศึกษาพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาสอนไม่ให้นำลายตัวเองๆ ให้ทำลาย กิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของเราต่างหาก กิเลสตัณหา ความทะยานอยากในใจของเรามันบีบคั้นมันทำลายเรา มันทำลาย ให้เราทุกข์เรายากนะ ทุกข์เจียนตายๆ

แต่เพราะมีอำนาจวาสนาขึ้นมา เราจะประพฤติปฏิบัติ ของเรา เราจะแสวงหาความจริงของเรา ถ้าเราแสวงหาความจริง ของเรา คนที่มีอำนาจวาสนาขึ้นมาเขาก็จะมาประพฤติปฏิบัติ ตามความเป็นจริงในพระพุทธศาสนา ไม่ใช่ว่าถือถือสางกันมา แล้วเวลาจะมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาก็คือตามแต่ฤทธิชีพ

มีมากมาย ผู้ที่บวชเป็นพระ บวชเป็นพระแล้วมีการศึกษา ศึกษาแล้วเวลาสิกขาลาเพศไป ไปเป็นฤทธิชีพพระนะ เพราะอะไร เพราะถ้าเป็นพระมันมีธรรมและวินัย วัฒนธรรมของเรา เห็นใหม่ มันตรวจสอบได้

อุตตริมนุสสรธรรม ถ้ามันอุตริสิ่งที่เกินสัจจะความจริง
เกินน่าเชื่อถือ นั่นขาดจากพระๆ เวลาสึกจากพระไปแล้วจะทำอะไรก็ได้
จะสอนอย่างไรก็ได้ตามความเชื่อของมัน นี่ไง สิ่งต่างๆ ตามฤชชีไพรโง

แล้วเวลาจะประพฤติปฏิบัติ เราจะปฏิบัติอย่างนั้นใช้ไหม
เราจะปฏิบัติแบบฤชชีไพร เราจะปฏิบัติแต่ความพอใจของเรา
เราจะปฏิบัติอย่างนั้นหรือ ถ้าปฏิบัติอย่างนั้นก็มัน คนที่ไม่มีวิชาไสย
ถ้าคนที่มีอำนาจวาสนานะ เขาจะไม่เชื่อสิ่งใต้ง่ายๆ

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนตั้งแต่
เรื่องอนุพุพิกถา ให้เรื่องทำทาน ให้เรื่องรักษาศีล ให้เรื่อง
ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา แต่เวลาจะอนุพุพิกถามันต้องมีศรัทธา
มีความเชื่อ เพื่ออะไร เพื่อพาให้ชีวิตเรามีคุณค่าขึ้นมา

ถ้าชีวิตเราไม่มีคุณค่าขึ้นมา มันก็สามะเลเทเมาไปตาม
กิเลสตัณหาความทะยานอยาก แต่ถ้ามาเริ่มได้ทำทาน ไกล่ชิด
พระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ก็มีการศึกษา
มีวัฒนธรรมของเราขึ้นมา พอมันไกล่ชิดขึ้นมา ถ้ามันศึกษาขึ้นมา
มันจะค้นคว้าของมัน มันจะค้นหาความจริงในใจของตน ถ้าค้นหา
ความจริงในใจของตน เห็นไหม

เริ่มต้นจากการศึกษา การจำมาทั้งนั้นนะ เวลาจะ
ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กาลามสูตร
ไม่ให้เชื่อแล้ว ถ้าคนมีอำนาจวาสนาเขาจะมีอำนาจวาสนาตรงนี้
เขาไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น

เวลาเราจะไปอยู่สำนักไหนก็แล้วแต่ เรามีครูบาอาจารย์องค์ใด ที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวก็แล้วแต่ ท่านจะสอนสิ่งใดเราก็ฟัง แล้วเราก็ต้องประพฤติปฏิบัติ เราต้องค้นคว้า ต้องเปรียบเทียบให้มันได้ความจริงขึ้นมา ถ้ามันไม่ได้ความจริงขึ้นมา เราไม่เชื่อ เราไม่เชื่อทั้งนั้นนะ เวลากาลามสูตร ไม่ให้เชื่อแม้แต่อาจารย์ของตน ไม่ให้เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ให้เชื่อแต่ผลของการประพฤติปฏิบัติ

แต่ถ้าผลของการประพฤติปฏิบัติของเรามันปฏิบัติแล้ว มันไม่เป็นขึ้นเป็นอันอะไรขึ้นมา ถ้ามันไม่เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา ดูทางวัฒนธรรมของเราๆ เวลาคนที่เขามีศรัทธามีความเชื่อ ไปทอดผ้าป่า เวลาไปทอดผ้าป่า เขามีอะไรสิ่งใดจะไปทอดผ้าป่าละ ทอดผ้าป่าเขาก็ต้องมีกิ่งไม้ มีปัจจัยดำรงชีพ ผูกตามกิ่งไม้ไปทอดผ้าป่า มีผ้าไปทอดผ้าป่า แล้วถ้ามีพระซั๊กผ้าบังสุกุล เขาต้องอุปโลกน์ ผ้าป่านั้น อุปโลกน์ๆ เขาต้องทำให้มันถูกต้องตามธรรมวินัย มันต้องมีการอุปโลกน์

แล้วถ้ามีพระเรา ถ้าพระจำพรรษาครบ ๕ องค์ เขามีการทอดกฐินๆ เวลาเขาทอดกฐินเขาต้องมีอะไรละ ทอดกฐินเขาต้องมีผ้าของเขา มีผ้า พอมมีผ้าของเขา เขาอุปโลกน์กฐินนั้น ถ้าการอุปโลกน์กฐินนั้น อุปโลกน์กฐินนั้นให้ผู้ใดเป็นผู้ที่จะครองกฐินนั้น เป็นผู้ที่ฉลาด ต้องรู้จักการตัด การเย็บ การเนา การข้อม ข้อมเสร็จแล้ว มาติกา ๘ ถึงจะเป็นกฐินขึ้นมาได้

อุปโลกน์ เขาจะอุปโลกน์ผ้าป่า อุปโลกน์กฐิน เขาก็ต้องมีสิ่งที่จะมาอุปโลกน์เป็นพิธีกรรมๆ นี่ไง ถ้าคำว่า “อุปโลกน์ๆ”

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันเป็นสมบัติของเราบ้าง เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะเอาอะไรเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา ถ้าไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา มันก็จะอุปลักษณ์ธรรมไป

อุปลักษณ์ธรรมๆ มันมีสิ่งใดเอามาอุปลักษณ์ล่ะ มันไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา มันจะอุปลักษณ์สิ่งใดขึ้นมาให้มันเป็นธรรมล่ะ อุปลักษณ์เป็นธรรมมันก็คิดเอาเอง จินตนาการเอาเอง คิดของมันไป มันจะอุปลักษณ์ธรรมๆ ไอนี้เป็นศีล ไอนี้เป็นสมาธิ ไอนี้เป็นปัญญา

ไอนั้นเราศึกษามาจากธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเราศึกษาขึ้นมาแล้วเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงของเรา มันสดๆ ร้อนๆ นะ มันมีรสมีชาติรสของธรรมขณะซึ่งรสทั้งปวง

แต่มันไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมาเลย อุปลักษณ์ธรรม อุปลักษณ์ธรรมมันก็จินตนาการของมันไปไง มันจินตนาการของมันไป มันไม่มีรสไม่มีชาติ คำว่า “ไม่มีรสไม่มีชาติ” รสของกิเลสไป กิเลสมันหลอกมันหลอนไป พอกิเลสมันหลอกมันหลอนขึ้นมา ทำสิ่งใดขึ้นไปแล้วก็ตามแต่การสร้างภาพ

การสร้างภาพทางโลกเขา ถ้าคนตีเขาเสมอต้นเสมอปลายของเขา เขาทำสิ่งใดทำจริงจังของเขา เขาไม่ใช่คนสร้างภาพ คนสร้างภาพ เวลาต่อหน้ามันก็สร้างภาพว่าดีงามทั้งนั้นแหละ ลับหลังคนมันไปอีกอย่างหนึ่งเลย นั่นการสร้างภาพ

แล้วนี่การประพฤติปฏิบัติธรรมขึ้นมา เราคิดจินตนาการของเราไป มันจะอุปโลกน์ธรรมไง มันไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันอุปโลกน์ขึ้นมาให้มันเป็นไป

แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาท่านจะรื้อสัตว์ชนสัตว์ๆ ท่านเล็งญาณนะ พุทธกิจ ๕ เข้าเล็งญาณ ใครจะมีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน แล้วชีวิตเขาสั้น เขาจะมีโอกาส ไปเอาคนนั้นก่อน ไปเอาคนนั้นก่อนเพราะอะไร เพราะงานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามหาศาล ทั้งๆ ที่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว “จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้หนอ”

“จะสอนใครได้หนอ” คนที่มีอำนาจวาสนาที่จะคุยเรื่องธรรมะที่เขาจะเข้าใจสัจธรรมอันนี้มันจะมีมากน้อยแค่ไหน มันหาได้ยาก หาได้ยากไป จนทอดธุระไป

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย การสร้างมา คือความพร้อมที่จะมารื้อสัตว์ชนสัตว์ ถ้าจะมารื้อสัตว์ชนสัตว์ ผู้ที่มารื้อสัตว์ชนสัตว์เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ผู้ที่ได้สร้างสมบุญญาธิการมาด้วยกันๆ เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะปรารถนาเป็นอัครสาวก เวลาจะมาบวช “นั่นไง อัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวาเรามาแล้ว”

ท่านสร้างมาด้วยกัน อนาคตตั้งสญาณรู้ทั้งนั้นนะ แต่เวลาความลึกซึ้งของธรรมะที่มันมีคุณค่าสูงส่งขึ้นมา “จะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้หนอ”

แต่เวลาตั้งใจโปรดจะสั่งสอน พุทธกิจ ๕ กิจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนที่มีอำนาจวาสนาไม่ใช่ทุกคนมันจะไปได้หมดหรอก

มีในพระไตรปิฎกนะ ในเขตวันต่างๆ วัดต่างๆ ข้างวัดนะ พระโมคคัลลานะ จนไปอุทธรณ์กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเล็งญาณไปสอนคนนั้นสอนคนนี้ แล้วคนหน้าวัดทำไมไม่สอนบ้างละ แถ่วัด ข้างวัด เต็มไปหมดเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เขาไม่เอา จะสอนอย่างไร เหมือนภาชนะมันคว่ำไว้ พูตเท่าไรมันก็ไม่เชื่อหรอก

พระโมคคัลลานะไม่เชื่อนะ พระโมคคัลลานะทดสอบ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกลองไปสอนสิ

เวลาพระโมคคัลลานะจะทดสอบว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดจริงหรือไม่ เวลาไปหาเขา เขาไม่สนใจ เขาไม่สนใจ พูตอย่างไรเขาก็ไม่สนใจ นี่พูดถึงคนที่ไม่สนใจ คนที่ไม่มีอำนาจวาสนา อยู่ข้างวัดนั้นแหละ แต่เขาไม่สนใจ เขาไม่รับรู้

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้สัตว์คนสัตว์
เล็งญาณนะ ไปนะ ดุสิต ดูอย่างองคุลิมาล องคุลิมาลเป็นสัญลักษณ์ที่
ชัดเจนมาก มันเป็นการเฉียดฉิวที่ว่า ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าไม่ได้ไปเทศน์โปรดวันนั้นก็จะมีแม่ของตน ถ้าแม่
ของตน อนันตริยกรรม มันก็จะไม่มีโอกาสจะได้บรรลุธรรมอีกเลย
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเอาๆ แล้วเอาได้ด้วย

เวลาคนที่มีอำนาจวาสนาเขาได้สร้างบุญกุศลของเขา
เวลาพูดสิ่งใดไปแล้วมันสะท้อนใจไปทั้งนั้นนะ ดุสิต ขนาดว่าการฆ่า
ด้วยจิตใจที่อำมหิต อำมหิตคือมันก็ทำแล้วทำเล่าๆ เวลาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม

“สมณะหยุดก่อน สมณะหยุดก่อน”

“เราหยุดแล้ว เธอต่างหากไม่หยุด”

“หยุดอะไร”

“หยุดการจะฆ่าไป หยุดการทำลายล้าง ทำลายล้างชีวิต
คนอื่น”

แล้วสิ่งที่ประเสริฐ ประเสริฐตรงไหน ประเสริฐ
ประเสริฐที่ทำให้หยุดการทำลายล้างอันนี้นะ หยุดการที่จะแสวงหา
จากภายนอก นี่วางดาบ ขอบวชๆ

เวลาเล็งญาณ เล็งญาณไปผู้ที่มีอำนาจวาสนา ถ้าเขามีอำนาจวาสนา พูดสิ่งใดทำสิ่งใดเขาเชื่อฟัง เขาเชื่อ เขาเปิดหัวใจของเขาไป

แต่คนที่มันมีเดบอด อยู่ข้างวัดนั่นแหละ ไม่มีทาง เป็นไปไม่ได้ ถ้ามันเป็นไปได้ ดูลิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม ผู้ที่อยู่ในชนบทประเทศ ปฏิบัติเหมือนเรา ทำเหมือนเรา นั่นนะ อยู่ใกล้เรา อยู่ใกล้เราคืออยู่ใกล้ธรรมวินัยไป อยู่ใกล้ศาสดาไป

ผู้ที่อยู่ข้างเรา จับชายจีวรเราไว้ ดูเทวทัตสิ เทวทัต เป็นทั้งญาติด้วย บวชมาแล้วมาอยู่ข้างกาย เวลาทำสิ่งใดเชื่อฟังไหม ไม่ใช่ไม่เชื่อฟังธรรมดาจะขอปกครองสงฆ์อีกต่างหาก

“เทวทัต แม้แต่สารีบุตร โมคคัลลานะ เรายังไม่ให้ปกครองสงฆ์ แล้วเราจะให้เธอได้อย่างไร”

แต่ก็คิดไปเองไป

อยู่ใกล้เรา จับชายจีวรเราไว้ แต่ไม่ทำตามเรา ถ้าทำตามเราๆ ถ้ามันเชื่อธรรมวินัย มันเชื่อศาสดา มันทำตามนั้น เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาแสดงธรรมๆ มันมีคุณค่าทั้งนั้นนะ ถ้าเราได้คิดได้พิจารณา โอโฮ! มันซาบซึ่งๆ ความซาบซึ่งนั่นนะคุณธรรม คุณธรรม หัวใจควรแก่การงาน ถ้าหัวใจควรแก่การงาน สิ่งใดที่มันมีคุณธรรมแล้ว นั่นนะอาวุธ

เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เราน้อยเนื้อต่ำใจกันอยู่นี่เง
ว่าไม่มีคนสอนๆ มันจะไปสอนใครล่ะ หัวใจมันติดด้านจะไปสอน
อะไรล่ะ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม
พระไตรปิฎก นั้นนะสอนแล้ว แต่หัวใจมันเปิดหรือไม่ ถ้าหัวใจ
มันเปิด มันเห็นคุณค่า

แต่ถ้าหัวใจมันปิดกั้นนะ มันบอก “ของเล็กน้อย ไม่มีค่า
ถ้ามีค่าก็ต้องศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามีค่าขึ้นมาก็ฉันจะประพฤติปฏิบัติ
แล้วสิ่งนั้นไม่มีค่า”

นั่นหรือไม่มีค่า นั่นละมีค่าทั้งนั้นนะ แล้วปฏิบัติ ปฏิบัติ
จากอะไร ปฏิบัติจากหัวใจของเอ็งนั่นแหละ ถ้าหัวใจของเอ็งมันมีค่า
มันฟังธรรมๆ มันก็มีคุณค่า ถ้ามีคุณค่าขึ้นมา ถ้ามีสติมีปัญญา
มันก็มีคุณค่าที่นั่น ถ้ามันมีคุณค่าที่นั่น นี่ไง รสของธรรม รสของ
ความรู้สึกลง รสของหัวใจลง หัวใจที่มันทุกข์มันยาก ที่มันเดือดร้อน
คูสิ คนทุกข์คนยาก เจียนตาย ทุกข์เจียนตายๆ

เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์
สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา อารมณ์ความรู้สึกที่ทุกข์ยาก
มันก็เป็นอนิจจัง ถ้ามีสติมีปัญญา มีสติมีปัญญาเท่าทันมันแล้ว
มันก็จะเปลี่ยนแปลงไป ความเปลี่ยนแปลงไป ความเปลี่ยนแปลง
ทั้งหลายเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา

เวลามันศึกษาธรรมะ ศึกษาธรรมะขึ้นมา ถ้ามันศึกษา แล้วมันมีความเข้าใจ มันก็ปล่อยวางทุกข์เจียนตายๆ อันนั้นมา ถ้าทุกข์เจียนตายๆ นั้นมันก็เป็นเรื่องโลกๆ ใจ

เราเกิดมา เกิดมานี้ผลของวิภวัญญะ เกิดมาเป็นสมมุติโลกจริงตามสมมุติ ชีวิตนี้มีจริงๆ แต่จริงตามสมมุติไง เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาก็เอาไว้บนหิ้ง พระพุทธศาสนาก็เอาไว้ให้ผู้ประพฤติปฏิบัติ โอ้เราจะลွยแต่ความทุกข์ ความยากในหัวใจของเรา ลุยกตามกิเลสค้นหาความทะยานอยาก โอ้ค้นหาความทะยานอยากในหัวใจมันปลุกเร้าในใจของเรา เราก็จึดมั่น เราก็จะไปตามนั้นใจ

แต่ถ้ามันมีสติมีปัญญาขึ้นมา มันวาง สิ่งใดในโลกนี้ มันมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา ต้องดับเป็นธรรมดา ความรู้สึก ธรรมชาติของมันเป็นอย่างนั้น แต่ไม่มีใครรู้เห็น สิ่งที่ว่ารู้เห็นๆ นี้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอามาท้องถิ่น ปากเปียกปากแฉะใจ เห็นไหม มันจะอุปลักษณ์เอา ธรรมะ มันจะอุปลักษณ์เอาใจ

กฐินผ้าป่าเขาจะอุปลักษณ์ เขาจะทอดผ้าป่า ทอดกฐินของเขา เขายังต้องมีผ้า เขายังต้องมีปัจจัยของเขาเพื่อจะทอดกฐินของเขา ถ้าทอดกฐินของเขาแล้ว พระก็ต้องอุปลักษณ์ อุปลักษณ์ให้มันถูกต้องตามธรรมวินัย ถ้าถูกต้องตามธรรมวินัย อุปลักษณ์กฐินผ้าป่า อุปลักษณ์ได้ มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม มันเป็นเรื่องระดับของท่าน มันเป็นเรื่องของวัตถุใจ

แต่ถ้าการประพฤติปฏิบัติอุปโลกน์เอา มันก็คิดเอา มันก็จินตนาการเอา ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา มันยังสร้างภาพให้เป็นอย่างนั้นๆ แล้วเป็นจริงหรือไม่

ถ้ามันเป็นจริง มันจะมีข้อเท็จจริงในหัวใจนั้น ถ้ามีข้อเท็จจริงในหัวใจนั้น การประพฤติปฏิบัติ การแสดงออก เห็นไหม เวลาในวงกรรมฐาน เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นธรรมๆ ท่านมีลูกศิษย์ลูกหานั้น ลูกศิษย์ลูกหาคะเคารพบูชามาก การเคารพบูชานั้น เคารพบูชามาจากไหน เคารพบูชามาจากหัวใจใจ เคารพบูชาจากความรู้สึกอันนั้นไง ถ้าความรู้สึกอันนั้นมันเป็นความจริงจากในหัวใจนั้น แต่หัวใจของเรามันก็มีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก

ดูสิ เวลาหลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มัน หลวงปู่มันเป็นพระอะไร ทุกคนก็ว่าเป็นพระอรหันต์ๆ เวลาท่านอุปัฏฐากอยู่นะ เวลาหลวงปู่มันท่านเจ็บไข้ได้ป่วย เวลาท่านถอนหายใจ หลวงตาท่านเล่าเอง เวลาหลวงปู่มันท่านถอนหายใจนะ “เฮ้อ!”

นี่มันยังคิดนะ พระอรหันต์มีวันเปลอหรือเปล่า พระอรหันต์มีวันเปลอหรือเปล่า

ไอ้ผลไม่ผลอมันหยาบเกินไป มันอยู่ข้างนอก ธรรมดาๆ มันเหนือโลกไปแล้วมันจะมีสิ่งใด **ภารา หเว ปญจกขนธา** ธาตุ ๔ และขันธ ๕ เป็นภาระ เป็นภาระที่จะต้องเข็นกันไปจนถึงกาลอวสานของชีวิต

แต่ธรรมชาติ ธรรมชาตินั้นมันพ้นจากกิเลสไปแล้ว แต่ถ้าคนมันยังไม่ถึงที่สุดแห่งทุกข์ มันรู้ไม่ได้หรอก นี่ไง ธรรมเหนือโลกๆ มันเหนือโลกธาตุ เหนือวิญญูะ ถ้าเหนือวิญญูะมันเหนืออย่างไรละ ก็มีมันเหนือกิเลสในใจดวงนั้นไง เหนือพญามารที่มันครอบงำใจดวงนั้น

แต่ใจของเรามันอยู่ใต้พญามาร พญามาร ครอบคร้วของมารมันบีบบี้สี้ไฟใจ แต่เราก็สร้างภาพ จะอุปโลกน์ธรรมๆ กิเลสร้ายนัก

ที่เราประพฤติปฏิบัติกันอยู่นี้ เราต้องการเข้าไปหาหัวใจของเรา ถ้าเราเข้าไปหาหัวใจของเราแล้ว ถ้าได้ใจของเราแล้ว มีความสุข มีความสงบ มีความระงับแล้ว เราจะยกขึ้นสู่วิปัสสนา

การยกขึ้นสู่วิปัสสนาคือการแยกแยะ การทำลายกิเลส ตัณหาความทะยานอยากในใจของตน ถ้าการทำลายกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของตน มันจะยกใจของตนขึ้นสู่ เห็นไหม วุฒิภาวะของจิตๆ ไง

ถ้าเป็นโสดาบันฆ่ากิเลสไป ๒๕ เปอร์เซ็นต์ กิเลสอีก ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเป็นสกิทาคามีฆ่ากิเลสไป ๕๐ เปอร์เซ็นต์ กิเลสอีก ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเป็นพระอนาคามีฆ่ากิเลสไป ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ยังเหลืออีก ๒๕ เปอร์เซ็นต์ เวลาเป็นพระอรหันต์ กิเลสหมดสิ้นไปจากใจ นี่มันเป็นขั้นๆ ขึ้นไป ถ้ามันเป็นขั้นๆ ขึ้นไป มันมีมรรค มีผล มีการกระทำ

คนที่มีมรรคมิผลณะ คนที่เป็นเศรษฐีเขาทำหน้าที่การงาน
ของเขามา เขามีเงินมีทอง เขาไม่สงสัยในความเป็นเศรษฐีของเขาเลย

แต่ไอ้ของเราอ่านจากประวัติศาสตร์ของเศรษฐีแล้วว่า
ฉันก็ทำได้ ฉันก็มี ฉันก็เป็นไปหมด...จินตนาการทั้งนั้นนะ แล้วชีวิต
มันมีแต่ทุกข์ยาก มันไม่มีอะไรเป็นจริงในใจของเขาเลย

ถ้าจะเป็นจริงในใจของเขา ถ้าเขาจะทำ เขาจะไม่
อุปโลกน์ธรรม เขาจะทำ เขาจะประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง
ในใจของเขา ถ้าเขาจะประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงในใจ
ของเขา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนให้ทำความสงบของใจ
เข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน สมถกรรมฐาน
ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

ถ้ายังหาสถานที่ทำงานของตนไม่เจอ มันจะไม่มิจานสิ่งใด
เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมาจากใจดวงนั้นเลย สิ่งที่ทำๆ กันอยู่นี้ เห็นไหม
ในพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนา
รู้สัตว์ขนสัตว์ แต่ในพระพุทธศาสนามีบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี
อุบาสก อุบาสิกา

อุบาสก อุบาสิกา ผู้ที่เกิดใหม่ ผู้ที่เริ่มมาให้เป็นพุทธมามกะ
ให้ถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มันจะมีผู้มาใหม่อยู่ตลอดเวลา
ถ้ามีผู้มาใหม่อยู่ตลอดเวลา การฝึกฝนมันก็ต้องฝึกฝนจากอำนาจาสนา

ถ้ามันมีจริงหรือไม่ ถ้าไม่มีความจริงในหัวใจของคุณ เขาก็พยายามอบรมสั่งสอนๆ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่า “ปฏิบัติบูชาเราเถิด ปฏิบัติบูชาเราเถิด”

เวลาในพระพุทธศาสนาก็ต้องมีแก่นของพระพุทธศาสนา ถ้าแก่นของพระพุทธศาสนาก็การปฏิบัติบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่คือการปฏิบัติบูชา

ชาวพุทธๆ เขาก็แสวงหาบุญกุศลของเขาด้วยทานของเขา ด้วยการแสวงหาคุณงามความดีของเขา ผู้ที่จะประพฤติปฏิบัติ ขึ้นมาปฏิบัติที่ไหน ปฏิบัติขึ้นมาก็ต้องปฏิบัติในหัวใจของคุณ นั่งสมาธิภาวนาก็เพื่อค้นหาหัวใจของคุณ ถ้าค้นหาหัวใจของคุณ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านถึงบอกว่า ทำความสงบ ของใจเข้ามาก่อน

ทำความสงบของใจเข้ามา เพราะสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้ง แห่งการงาน เราจะมีสถานที่ทำงานของเรา เราจะมีสถานที่ค้นหา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยหัวใจของเราละ

เวลามันค้น ปฏิบัติธรรมบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ค้นคว้าในใจของคุณเพื่อให้มีคุณธรรมในใจของคุณ โอ๊ย! มันมหัศจรรย์ๆ มันเป็นความมหัศจรรย์ของมนุษย์ มนุษย์ที่มีหัวใจ หัวใจนี้สำคัญมาก

ในทางธรรมะกับทางวิทยาศาสตร์มันจะมีการล่อกันไปตลอด ถ้าเป็นวิทยาศาสตร์ เป็นวิทยาศาสตร์ก็ต้องพิสูจน์ตรวจสอบๆ

ไอ้เราเป็นนักปฏิบัติใช่ไหม เราเป็นปัญญาชน เราก็ต้องพิสูจน์ ตรวจสอบๆ แต่มันเป็นพุทธศาสน์ เวลามันเป็นจริงขึ้นมา มันละเอียดลึกซึ้งกว่าวิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์มันเป็นโลก วิทยาศาสตร์มันเป็นการยืนยันในโลกนี้ แล้วศึกษาแล้วก็จะยืนยันกันทางวิทยาศาสตร์ๆ แต่เวลาเป็นพุทธศาสน์ เวลาทำสมาธิเข้ามา มีพระฝรั่งมาบวชมากมาย มหาศาล เวลาเขาทำสมาธิแล้วเขาก็ไม่เชื่อของเขา

มันจะเขียนอย่างไร มันจะทำอย่างไร สมาธิก็เขียนว่าสมาธิ แต่สมาธินะ เวลามันสงบระงับเข้ามา ถ้าปัญญาอบรมสมาธิมันก็สงบเข้ามา สงบเข้ามาโดยจิตสงบเข้ามา มีสติสัมปชัญญะพร้อม

ถ้ามันเป็นพุทโธๆ เป็นอานาปานสติ เวลาจิตมันสงบ มันรวมลง มันแตกต่าง มันแตกต่างเพราะมันมีสติ มันมีผลของผู้รู้ ผู้รู้มันละเอียดเข้ามาเป็นขั้นๆ เข้ามา เป็นขั้นๆ เข้ามา เห็นไหม แล้วมันละเอียดแล้วมันรู้เห็นสิ่งใดนะ อันนั้นมันก็เป็นจริตนิสัย คำว่า “จริตนิสัย” คือว่ามันไม่เหมือนกัน

จิตจะให้เหมือนกันทุกๆ ดวง เป็นไปไม่ได้ อำนาจวาสนาของคนไม่เหมือนกัน สิ่งที่ไม่เหมือนกัน แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติแล้วท่านจะรู้ถึงว่า สมาธิก็คือสมาธิ แต่สมาธิที่มันออกรู้เห็นต่างๆ นั้น สมาธินั้นมันเป็นการส่งออก ถ้ามันส่งออกเพราะอะไร ส่งออกเพราะถ้าจิตมันไม่สงบมันก็เห็นสิ่งนั้นไม่ได้ เพราะอะไร เพราะมันรู้ด้วยใจ

ตา หู จมูก ลิ้น กาย โดยธรรมชาติของมนุษย์ เห็นไหม
 ตา ใหญ่ในเรื่องของการเห็น หู ใหญ่ในเรื่องการได้ยิน ผิวหนัง
 ใหญ่ในการสัมผัส นี่ไง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันมีความยิ่งใหญ่
 ในแต่ละหน้าที่ๆ

แต่เวลาเรานั่งสมาธิภาวนา เราหลับตา หลับตาลง
 แล้วหายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ เอาความรู้สึกของใจ
 เท่านั้น ถ้าเอาความรู้สึกของใจเท่านั้น มันกำหนดอานาปานสติ
 กำหนดลมหายใจเข้าออก หรือมีคำบริกรรมพุทโธๆ ใจมันจะ
 เป็นใหญ่ในตัวของมัน

แต่มันยังใหญ่ในตัวของมันไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันมี
 กิเลสครอบงำมันอยู่ กิเลสมันครอบงำมันคืออะไร รูป รส กลิ่น เสียง

รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้
 แห่งมาร มารมันอยู่ที่ไหน มารมันก็อาศัยหัวใจนี้ อาศัยภาวสวะ
 อาศัยใจเป็นที่อยู่อาศัย เวลาที่อยู่อาศัย เห็นไหม ใจเป็นใหญ่ๆ
 ถ้ามันเป็นเบี้ยล่างของมารมันก็อาศัยรูป รส กลิ่น เสียงออกไป
 หาเหยื่อ

เรามีคำบริกรรมพุทโธๆ ให้จิตมันเป็นอิสระเข้ามา ถ้าจิต
 มันเป็นอิสระเข้ามา นี่สัมมาสมาธิฯ ถ้าสัมมาสมาธิ เราไม่ได้
 อุปโลกน์เอา

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๓๖
ธรรมและวินัย ธรรมและวินัยเป็นศาสดา ชี้ ชี้ทางให้เราๆ
ไอ้เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จะเอาความจริงขึ้นมา

เวลาคน คนที่มีการศึกษานะ เขาจะออกสำรวจ เวลาเขา
เข้าป่าเข้าเขาไป เขาหลงป่า เวลาคนหลงป่าๆ มันหลงป่ามันจะ
ดำรงชีพอย่างไร คนหลงป่าถ้าไม่มีทางออกนะ มันก็ตายอยู่ใน
ป่านั่นนะ

แต่ถ้าคนที่เขามีปัญญาของเขา ถ้าเขาหลงป่าๆ ถ้าเจอลำธาร
ให้เดินตามลำธารนั้นไป นี่ไง เพราะน้ำจะไหลออกจากป่าได้ ถ้ามัน
เดินไป เดินตามทางสายนั้นไป ถ้ามันไปแล้วถ้ามันไปตกเหวล่ะ
นี่เวลาคนหลงป่าๆ มันจะหาทางออกอย่างไร

แต่ของเรา เวลาเราหลงอยู่ในกิเลสตัณหาความทะยานอยาก
ของเรา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติอยู่ในอำนาจของมารๆ รูป รส กลิ่น เสียง
เป็นปวงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร แล้วเราจะประพฤติปฏิบัติ
ก็ปฏิบัติไปโดยมาร แล้วว่าธรรมะๆ ก็มีการศึกษามีความรู้ ก็จะมี
อุปโลกน์เอาไป

ถ้าอุปโลกน์ธรรมมันก็เป็นการสร้างภาพ การสร้างภาพ
การจินตนาการ การต้องการให้ได้ตั้งใจของตน...ไม่ได้หรอก ไม่ได้
ประพฤติปฏิบัติไปก็ประพฤติปฏิบัติไปด้วยวาสนาของตน วาสนาแค่นั้น
ได้ปฏิบัติ

พอได้ปฏิบัติแล้ว รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง รสของธรรมมันไม่ได้รสของธรรม ถ้ามันไม่ได้รสของธรรม มันก็อยู่ที่สติปัญญาของตน สติปัญญาของตน เห็นไหม สีข้างก็ถูไปเรื่อยละ กิเลสมันทำอย่างนั้นนะ กิเลสมันเคยครอบงำหัวใจของใครแล้ว มันไม่ปล่อยไปง่ายๆ หรือ

แต่ถ้าคนที่มีความสมาธิ มันจะมีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน เราจะปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าๆ ถ้าปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไ้ ถ้ามันสงบระงับเข้ามา นี่ผลของความสงบ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบคือจิตสงบนะ ถ้าจิตสงบ ถ้าครูบาอาจารย์ที่ไม่มีอำนาจวาสนา จิตสงบก็คือสงบไป พอจิตสงบแล้วมันก็สิ้นสุดการปฏิบัติไป พอจิตสงบแล้ว นั่นก็มรรคก็ผลไป...มรรคผลมันเป็นอย่างนั้นหรือ เป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้หรอก

มรรคผลมันต้องรู้ตัวมันเองโดยสัจจะโดยความจริง
ถ้าจิตสงบก็คือสงบ ถ้าจิตสงบนะ คนที่อ่อนแอ พอจิตสงบ
“อ้อ! นิพพานเป็นเช่นนี้เอง สงบเย็น ไสสะอาด สว่าง สงบ
นิพพานเป็นเช่นนั้นเอง”...ไร้สาระ นี่ไง มันอุปโลกน์เอาใ้
มันไม่มีที่มาที่ไป มันไม่มีเหตุมีผล

ดูสิ เวลาคนทุกข์คนยากก็ทุกข์เจียนตายๆ คนทุกข์เจียนตาย เพราะมันมีติดบอด คนที่มีสติปัญญาเขาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ใคร่ครวญขึ้นมาแล้ว ชีวิตของคน เห็นไหม มันผลของวิญญูะ
เกิดตามเวรตามกรรม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เชื่อเรื่องกรรม
กรรมคือการกระทำ ถ้าเราไม่เคยทำอะไรเลย เราจะได้พบสิ่งนั้น
ถ้าทำอะไรไดมามากน้อยแค่ไหน คนเราทำทั้งดีและชั่วมา ถ้าเราเกิดมา
เรามีความทุกข์ความยากของเรา ความทุกข์ความยากมันก็เป็นเพราะ
จิตใจมันอ่อนแอ ถ้าจิตใจมันเข้มแข็งขึ้นมามันจะมีสิ่งใดทุกข์ยากนัก

เศรษฐีมหาเศรษฐีเขาทำงาน ๑๘ ชั่วโมง ทำงาน ๒๔ ชั่วโมง
เขาทำงานทั้งวันทั้งคืน ทำไมเขาไม่ทุกข์ไม่ยากล่ะ สิ่งที่เราเห็นว่า
เขาประสบความสำเร็จมา เขามีที่มาที่ไปอย่างไร เพราะเขามีสติปัญญา
ของเขา เขาหวังผลของเขา เขาทำด้วยความจริงจังของเขา ใ้เราทำไป
มีแต่ความท้อแท้ มีแต่ความทุกข์ความยากขึ้นมา

ศึกษารธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ถ้ามันมีสติปัญญาขึ้นมามันเท่าทันของมัน เห็นไหม ทุกข์เจียนตาย
ทุกข์เจียนตายมันยังวางได้เลย ถ้ามันวางได้ มันวางได้ด้วยสติปัญญา
ภายนอก มันวางได้ด้วยอารมณ์ความรู้สึก มันวางได้เพราะการยึดมั่น
ถือมั่นโดยอารมณ์ความรู้สึก ทิฏฐิมานะไง

แต่ถ้าจะประพฤติปฏิบัติตามธรรม ถ้าจิตมันสงบ สงบเข้ามา
สงบอย่างไร ถ้ามันค้นหาจิต จิตที่มันสงบขึ้นมาแล้ว ที่ว่า จิตสงบ
มันสว่าง มันสะอาด มันสงบ สว่าง

สว่างก็พระอาทิตย์เริง ถ้ามันสงบ สงบก็ความสงบนิ่งเงียบไป
แล้วมันมีอะไรต่อไปละ แล้วนิพพานเป็นอย่างนั้นหรือ นี่ไง ถ้ามัน
อุปกโลภณ์เอามันไม่มีเหตุมีผล

แต่ถ้าเป็นจริงๆ ขึ้นมา เรามีสติปัญญาเล็กน้อยแค่ไหน
ถ้ามีสติปัญญาเล็กน้อยแค่ไหนนะ ทำความสงบของใจเข้ามา
ถ้าใจสงบระงับแล้ว สงบคือความสุข ความสุขแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาๆ

ฝึกหัดใช้ปัญญา เห็นไหม น้อมไป ถ้าใครที่ไม่มีวาสนา
น้อมไปให้เห็นกาย น้อมไปเรื่อย พอจิตมันสงบระงับแล้ว
มีความสุขแล้ว คนเราเกิดมาทำไม คนเรามีสิ่งใดเป็นเนื้อหาสาระ
คนเราเกิดมาก็มีกายกับใจๆ ถ้าไม่เห็นสิ่งใดก็ให้เห็นร่างกายนี้

ถ้าเราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบแล้ว คั่นคว่ำ
มันขัดข้องในหัวใจ ถ้ามันขัดข้องในหัวใจ เวทนากาย เวทนาจิต

ถ้าเวทนาของกาย เวลาสงบแล้ว เวลาคลายตัวมันก็มี
ความเจ็บปวดเหมือนกัน ถ้าความเจ็บปวดมันจับต้องของมันได้
เห็นไหม นี่ถ้ามันจับต้องของมันได้ เวทนาจึงสักแต่ว่าเวทนา ถ้ามัน
จับต้องไม่ได้ เวทนาเป็นเรา มันก็ทับถมหัวใจของเรา มันก็เหยียบย่ำ
หัวใจของเรา

ถ้าจิตใจของเรา ถ้ามันสงบแล้ว ถ้ามันจับเวทนาได้ ถ้ามัน
พิจารณาจิตก็ได้ พิจารณาธรรมก็ได้ การพิจารณาถ้ามันทำของมันได้
ถ้าทำของมันได้ นี่ฝึกหัดใจ ฝึกหัดให้หัวใจมันฝึกหัดทำงาน
ถ้าฝึกหัดทำงาน นี่ถ้าจิตมันสงบแล้วนะ แต่ส่วนใหญ่ไม่เป็นอย่างนั้น

ส่วนใหญ่ “ถ้าจิตสงบแล้วเดี๋ยวปัญญามันจะเกิดเอง”

ปัญญามันเกิดอยู่แล้ว ความคิดของคนไม่ใช่คนตาย คนเป็นมันคิดอยู่แล้ว แต่มันคิดอย่างนี้มันคิดแบบกิเลส มันคิดแบบกระแสโลกใจ โลภภัยปัญญาๆ

ความคิดเกิดจากจิตๆ คนไม่ตายมันคิดเป็นอยู่แล้ว แต่ความคิดอย่างนี้ความคิดที่กิเลสมันหลอกใช้ กิเลสมันหลอกใช้ณะแล้วจินตนาการ จินตมยปัญญา จินตนาการธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โอ๊ย! มันยิ่งเฟื่องฟูในหัวใจเลย ความคิด โอ้โฮ! ร้อยแปด...สมุทัย นี่สมุทัยไฉ่

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ มันคืออะไรละ ก็คือความเพ้อเจ้อนี่ไฉ่ นี่ไฉ่ ความเพ้อเจ้อ ตัณหา วิภวตัณหาไฉ่ อยากรได้ อยากรผลัก ไม่ได้ก็พยายามผลักไสมันไป เวลามันผลักไฉ่ไปโดยที่ไม่มีสิ่งใดเป็นปัญญา เป็นการใคร่ครวญ เป็นการไตร่ตรองเลยหรือ เราไม่รู้เหตุรู้ผล ไม่รู้ฤทธิ์รู้ผลอะไรเลยหรือ

คนเรา ตูสิ คนมีปัญญาเขาารู้ผิดชอบชั่วดีนะ คนเราถ้ามีปัญญาแล้วไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี นี่ไฉ่ คนเรียนสูงๆ มีอำนาจวาสนาแล้วทำลายชาติเยอะเยาะไป

ที่ว่ามีการศึกษาๆ มีการศึกษามาแล้วทำไมไม่เอามาใช้กับชีวิตประจำวันของตน ถ้ามีการศึกษามา การศึกษานั้นทำไมไม่เพื่อประโยชน์กับครอบครัวของตน ทำไมไม่ทำให้ชีวิตของตน

ดีขึ้น ทำไมเอาการศึกษาขึ้นมาแสวงหาแต่บาปแต่กรรม ทำไมเอาการศึกษาขึ้นนะ ถ้ามันรู้จักผิดชอบชั่วดี การไม่รู้จักผิดชอบชั่วดีนั้นนะคือกิเลส นั้นนะคือค้นหาความทะยานอยาก

คนที่เขามีคุณธรรมขึ้นมา เขามีการศึกษา ศึกษาขึ้นมา เขาเป็นรัฐบุรุษด้วย เขาช่วยเหลือเจือจานโลกด้วย นั้นการศึกษานะ

แต่ถ้ามันเป็นปัญญา ปัญญาภาวนามยปัญญาไม่เป็น อย่างนั้น ภาวนามยปัญญามันรื้อค้นเข้ามาจากภายใน นี่ในธรรมะไม่ใช่อุปโลกนัเอา

ถ้าอุปโลกนัเอามันเป็นพิธีกรรม มันเป็นพิธีการปฏิบัติ กฐินผ้าป่าเขายังต้องมีเหตุมีปัจจัย นี่มันเป็นวินัย เป็นวินัยกรรม ตามการกระทำนั้น แล้วดูสิ เวลาสมัยพุทธกาล เวลาพระไปฉันอาหารจากนางที่เป็นนางกลางเมือง สวยมาก เขาได้โสดาบันด้วยนะ เวลาถึงเวลาแล้วไปเห็นเข้า โอ้โฮ! ซ็อกเลย ฉันทข้าวไม่ได้เลย แล้ววันนั้นกลับมาเขาก็ตาย

พองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกอย่าเพิ่งผะนະ ให้เก็บไว้อย่างนั้น ๗ วันก่อน เวลาบอกว่าท่านจะไปซักผ้าบังสุกุล เอาพระที่ขอบนั้นไปด้วย ท่านถึงประกาศเลย นางที่ตายแล้ว เป็นนางกลางเมืองนั้น คืนหนึ่ง ๑,๐๐๐ กหาปณะ พอตายไปแล้ว พระพุทธเจ้าประกาศเลย อ้าว! คืนหนึ่ง ๑,๐๐๐ กหาปณะ ตอนนี้ลดเหลือ ๕๐๐ มีใครเอาไหม ไม่มีเลย อ้าว! ลดเหลือ ๑๐ กหาปณะก็ไม่มี ๑ กหาปณะก็ไม่มีใครเอา

ให้พระนั้นไปชักผ้าบังสุกุล เพราะว่าเขารักมาก เห็นแล้ว
ช็อกเลย สุดท้ายแล้วให้ไปชักผ้าบังสุกุล ไปพิจารณานะ ไอ้ที่รัก
แสนรัก รักแสนรักนั่นนะ โอ้โฮ! มันเนาพะยะ ๗-๘ วันไปแล้ว
ไปชักผ้าบังสุกุลนั่นแหละ พิจารณานะ จากที่รักแสนรักกลายเป็น
พระอรหันต์ขึ้นมาได้ นั่นนะประเพณีชักผ้า ชักผ้าบังสุกุลนะ

การไปชักผ้าบังสุกุลเขาก็ยังมีเคล็ดของเขา ไอ้ชักผ้าบังสุกุล
ไม่ใช่ไปชักผ้าบังสุกุลมาเพื่อเป็นลาภสักการะ เพื่อรับของขาวรอก
การชักผ้าบังสุกุลเขาให้ไปพิจารณาซากศพ พิจารณาอสุภะ
พิจารณาถึงร่างกายของคน นี้อุปโลกน์เอาหรือ

ไอ้ชักผ้าๆ ชักผ้าบังสุกุล สมัยพุทธกาลผ้ามันหายาก
เขาก็ไปชักผ้า การชักผ้า หนึ่ง เอาผ้านั้นมาชัก เอาผ้านั้นมาย้อม
เอาผ้ามาตัดจีวร เอาผ้านั้นมาตัดบริขารเอาไว้ใช้สอย ให้พระ
ได้เอาไว้ใช้สอย

แล้วถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา ชักผ้าบังสุกุล ดูสิ พันศพไว้
น้ำเหลืองน้ำหนองทั้งนั้นนะ เอาไม้ค้ำไว้รัดเข้ามา เอามาแล้ว
ต้องเอามาชกก่อน แล้วตากให้แห้ง เสร็จแล้วพอครบจนตัดจีวรได้
ตัดสบงได้

ชักผ้าบังสุกุล เขาก็ให้พิจารณา ให้พิจารณาซากศพ
ให้พิจารณาอสุภะนั้น ไอ้การกระทำเพื่ออะไร ถ้าไม่มีสติปัญญา
การพิจารณา ไม่มีสติปัญญาการค้นคว้า สิ่งที่มีมันฝังหัวใจอยู่นี้
มันจะเท่าทันมันได้อย่างไร

นี่ไง เวลาพระไปฉันทบ้านเขานั้นนะ ไปเห็นเขา รักเลย รักแล้วกินข้าวไม่ได้ สุดท้ายเขาตาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพาไปซักผ้าบังสุกุล นี่เหตุที่ทำให้มีการซักผ้าบังสุกุลๆ ฉะนั้น สิ่งที่ทำๆ มันไม่ใช่อุปโลกนัเอา ไม่ใช่พิธีกรรมเท่านั้น ในพิธีกรรมนั้นเขาแฝงไว้ด้วยสติด้วยปัญญา ด้วยการค้นคว้า

ไอ้นี้ทำให้มันครบพิธี พิธีการครบพิธี ปฏิบัติเป็นพิธีๆ แล้วเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ในวงกรรมฐานมีมาก เวลาภาวนา โหมกันเต็มที่เลย แต่สุดท้ายแล้วก็ไฟไหม้ฟาง จบ

ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ผู้ใด ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี อย่างน้อย พระอนาคามี

สมควรแก่ธรรมคือความเหมาะสม ความเหมาะสม มัชฌิมาปฏิบัติ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความเหมาะสมคือความชอบธรรม ความชอบธรรมคือสัมมาทิฏฐิ สัมมาทิฏฐิในการประพฤติปฏิบัติ สัมมาทิฏฐิในการกระทำ ถ้าสัมมาทิฏฐิในการประพฤติปฏิบัติ ในการกระทำ มันค้นเข้ามาที่ใจ เข้าถึงใจหรือไม่ ถ้ากิเลสมันใส่เสื้อเกราะไว้ เข้าไม่ถึง กิเลสมันใส่เสื้อเกราะไว้ มันอยู่รอบๆ นั้นนะ

แล้วมีฝ่ายปฏิบัตินี้มาก “ทำสมาธิ เตียวปัญญาจะเกิดเอง ปัญญาจะเกิดเอง ปัญญาจะมาเอง ยิ่งสมาธิดีงาม ปัญญา ยิ่งงอกงาม”...เป็นไปไม่ได้ ไม่มี

สมาธิเป็นสมาธิ แต่ถ้าไม่มีสมาธิ ไม่มีวิปัสสนา ถ้าไม่มีสมาธิ มันเป็นโลกีย์ปัญญาทั้งหมด ถ้าขาดสมาธิ เพราะอะไร เพราะมรรค ๘ ใจ ขอบธรรมใจ ถ้าไม่มีสมาธิไม่ชอบธรรม ไม่ชอบธรรม เพราะอะไร ไม่ชอบธรรมเพราะสมุทัย ตัณหา วิภวตัณหา

ตัณหาคือความอยากได้ อยากเป็น อยากดี วิภวตัณหาใจ อ้อ! ใอันนี้กิเลส ใอันนี้กิเลส ผลักๆ...ไม่มีทาง เป็นไปไม่ได้ เพราะไม่ใช่ความเพียรชอบ

**ความเพียรชอบ งานชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรม
มรรคผลมันจะเกิดจากความชอบธรรม มันไม่ใช่เกิดจากการ
อุปโลกน์เอา**

นี้จะอุปโลกน์ธรรม รู้หมด เข้าใจหมด ๙ ประโยค ๙ ประโยคเยอะมาก รู้หมด เข้าใจหมด แต่เขาทำสมาธิไม่เป็น เขาค้นคว้าหาหัวใจของเขาไม่ได้ แล้วในการศึกษา ศึกษาทำให้เกิดมานะ เกิดทิฐิมานะในใจของตน “โอ้! แค่มถะ หินทับหญ้า หินทับหญ้า ยกหินขึ้น หญ้ามันก็ขึ้น โอ้! ต้องปัญญาๆ ปัญญาอย่างเรานี่” นี่ใจอุปโลกน์ธรรมนะ มันจะอุปโลกน์เอา คิดเอา จินตนาการเอา คาดหมายเอา

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติด้วยการคาดการณ์ ด้วยจินตนาการ มันก็ได้ผลการจินตนาการ จินตนาการนั้นถ้ามีสติมีปัญญาขึ้นมา มันจินตนาการแล้ว มันก็มีความสุข ความสงบระงับชั่วคราวชั่วคราว

คำว่า “ชั่วครึ่งชั่วคราว” เวลาทำสมณะฯ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ จะเป็นสมณะ หินทับหญ้าๆ ไอ้ที่ใช้จินตนาการ ใช้อุปโลกน์เอาอย่างนั้นนะ มันก็ยิ่งกว่าหินทับหญ้า เพราะกิเลส มันบังเงา มันบังเงานะ “เป็นมรรคเป็นผลเิง”

นี่เิง คำพูดมันฟ้องถึงความรู้จริงหรือรู้เท็จ “ถ้าจิตสงบแล้ว ปัญญาจะเกิดเอง” มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันเป็นไปไม่ได้เพราะอะไร มันเป็นไปไม่ได้เพราะเวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติ เวลาถ้าสมาธิมันไม่มีกำลัง มันคิดอย่างไร พิจารณาอย่างไร มันเป็นโลก มันเป็นเรื่องโลกๆ มันเป็นความคิดจากสมอง ความคิด จากความจำ ความคิดจากกิเลสมันบ่อนให้

กิเลสมันบ่อนให้เลยนะ มันถ่วงทางโล่งไว้ให้เลย ไปไหน หลงป่า เดินไปตามลำธารแล้วจะไปตกเหวตายเิง มันทำไว้ให้โล่งแจ้เลย ลงไปถึงเหวแล้วตะโคร่น้ำไหลพรีด! ลื่นปัด! ไปเลย หายเลย ตกไป หัวฟาดก้อนหินตายอยู่นั้น นี่เิง เวลากิเลสมันบังเงา กิเลสมัน สร้างภาพ ถ้าอุปโลกน์เอาเพราะว่าดูดีมีภาวะมันอ่อนแอ

แต่ถ้ามันเป็นจริงนะ ครูบาอาจารย์เราเป็นจริง หลงป่า เราหลงไหลไปในชีวิต หลงไหลไปในความไม่เข้าใจ อวิชชา มันทำให้เราผิดพลาดไปทั้งนั้นนะ ความผิดพลาดอันนั้นมันเป็น เรื่องธรรมดาของคนที่จะประพฤติปฏิบัติ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเวลาท่านประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ ประวัติหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านออกป่าออกประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ

มันไม่มีครูบาอาจารย์คอยบอก มันไม่มีใครรู้จริงจะบอกได้อย่างไร มันล้มลุกคลุกคลานมาทั้งนั้นนะ

คนที่ประพฤติปฏิบัติใหม่ล้มลุกคลุกคลานเพราะอะไร เพราะมันเข้าสู่ใจได้ยาก ถ้ามันเข้าสู่ใจได้ยาก อย่างนี้มันมีแต่ความฟุ้งซ่าน พอความฟุ้งซ่านขึ้นมา สติปัญญามันเท่าทันแล้ว ความฟุ้งซ่านมันสงบตัวลงเท่านั้นนะ สมาริยังเข้าไม่ได้เลย

พอความฟุ้งซ่าน ความบีบคั้นในใจมันเบาบางลงเท่านั้นนะ “โอโฮ! สุขยอด เมื่อก่อนเป็นคนขี้โกรธ เดียวนี้ไม่โกรธแล้ว เมื่อก่อนเป็นคนหลงใหล เดียวนี้ไม่หลงแล้ว” นี่เพราะความฟุ้งซ่านมันสงบตัวลงเท่านั้นเอง

แต่ถ้าทำต่อเนื่องไปๆ เพราะมันไม่มีกำลัง ถ้ามันจะมีกำลังของมันนะ จิตมันสงบแล้ว สงบแล้วเดี๋ยวก็คลายออก แล้วเราก็ทำความสงบของเราบ่อยครั้งเข้าจนชำนาญในวสี ถ้าสงบแล้ว เวลาประพฤติปฏิบัติไปโดยธรรมชาติ ความจำเจ ความคุ้นเคย ความเคยชินต่างๆ มันทำให้การประพฤติปฏิบัติมันไม่ก้าวหน้า ไม่ก้าวหน้า

เวลาเราสงบแล้ว มันมีกำลังแล้ว เราฝึกหัดใช้ปัญญาได้ ปัญญาที่ฝึกหัดใช้ แต่การใช้ปัญญาอย่างนี้มันเป็นปัญญาการฝึกหัด เวลาถ้าปัญญาการฝึกหัดอย่างนี้ หลวงตาพระมหาบัวท่านบอกว่า “วิปัสสนาอ่อนๆ”

ท่านพูดนะ คนที่ปฏิบัติมานานจะผ่านการประพจน์ปฏิบัติ เป็นวรรคเป็นตอนขึ้นมา ท่านบอกว่า “เวลาจิตมันสงบแล้วฝึกหัด มันเป็นวิปัสสนาอ่อนๆ”

การวิปัสสนาอ่อนๆ ก็ไร้เดียงสาไง ทารกไง ดูทารกสิ ถ้าไม่เลี้ยงมัน มันตายหมดละ สัตว์บางชนิดนะ พ่อแม่ไม่เลี้ยง มันยังอยู่ได้ ทารก พ่อแม่ไม่เลี้ยง ตายหมด มันหากินไม่เป็นหรอก

นี่ก็เหมือนกัน จิตมันฝึกหัดขึ้นมา พอมันยืนตัวขึ้นมาได้ เห็นไหม “วิปัสสนาอ่อนๆ” นี่คำพูดของหลวงตาพระมหาบัว

“วิปัสสนาอ่อนๆ” นี่ไง เราฝึกหัดใช้ปัญญา ฝึกหัดใช้ปัญญา ก็วิปัสสนาอ่อนๆ ก็ฝึกหัดใช้ไป ถ้ามันวิปัสสนาอ่อนๆ แล้วพอมัน ฟุ้งซ่านมันก็ไม่อ่อนแล้วแหละ มันก็ฟุ้งซ่านไปก็กลับมาพุทโธใหม่ กลับมาพุทโธๆ ให้มันสงบระงับเข้ามา จนจิตมันตั้งมั่น จิตมันมี กำลังขึ้นมา ถ้าจิตมีกำลังขึ้นมานะ วิปัสสนาอ่อนๆ ฝึกหัดไป จากวิปัสสนาอ่อนๆ มันก็มีความกล้าแข็งขึ้นมา การกล้าแข็งขึ้นมา

แล้วครูบาอาจารย์ที่ท่านประพจน์ปฏิบัติขึ้นมาแล้วนะ เวลาท่านทำความสงบของใจเข้ามา พอใจสงบแล้วก็มีความสุข ถ้าความสุขแล้วมันยกขึ้นไม่ได้ มันหันรีหันขวางนะ มันก็เสื่อมไป เสื่อมไปก็ทำความสงบของเราเข้ามาใหม่ ทำความสงบเข้ามา ทำได้มากได้น้อยแค่ไหน

ในวงกรรมฐานเรา เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพจน์ปฏิบัติขึ้นนะ มีพระมากที่ว่าการทำความสงบแล้วมันไปรู้ไปเห็น มันโดนกิเลสบังเงา

กิเลสมันถ่างทางไว้ให้ เชื่อมมันไป หลงมันไป พอสุดท่ายแล้วนะ
เสื่อมหมด เวลาในวงกรรมฐานเขาเรียกว่ากรรมฐานม้วนเสื่อ

เวลาพอจิตมันทำความสงบของใจได้บ้าง มันไปรู้ไปเห็นอะไร
แล้วอาจหาญ ทำเก่งกล้าโดยไม่รักษาดูแลนะ เวลามันไปแล้วนะ
มันไถลลื่นตกเหวตายเลย ความเพียรตาย การประพฤติปฏิบัติตาย
ตายจากความเพียร ตายจากสติ ตายจากปัญญา จนตกเข้าไป
อยู่ในหลุมมูตรหลุมคูของกิเลส ก็เลยฟื้นขึ้นมาไม่ได้ เด่นๆ ดำๆ
อยู่อย่างนั้นนะ ไปไหนก็ไม่รอด ไปก็ไม่ได้ ถอยก็ไม่ได้ อยู่อย่างนั้นนะ
นี่พูดถึงว่าเวลากิเลสมันครอบงำ ในวงกรรมฐานเขาเห็นกันมากมาย

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ นะ มันจะฟื้นขึ้นมาได้ จิตเสื่อมแล้ว
เขาพยายามทำความสงบของใจเข้ามาให้ได้ ต้องทำความสงบของใจ
ของเรา ถ้าจิตมันสงบแล้วมันฟื้นฟู ฟื้นฟูศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าจิต
มันสงบแล้วมันจะรักษาศีลของมัน มันจะหวงแหนศีลของมัน
เพราะศีลมันจะเป็นพื้นฐาน คำว่า “พื้นฐาน” ถ้าจิตมันสงบแล้ว
ถ้ามันมีศีลขึ้นมาแล้วมันจะเป็นสัมมาสมาธิ

ถ้ามันทุศีลๆ เวลามันสงบแล้วมันจะแหกคอก แหกคอก
ออกไปตามกำลังของกิเลสที่มันจะพาแหกคอกไป ถ้าพาแหกคอกไป
“โอ๊ย! เห็นจิตออกไปรู้เห็นวาระจิต ออกไปเห็นเทวดา”...นี่มันจะพา
แหกคอกออกจากมรรค ออกจากธรรมและวินัย โดยกิเลสมันพาไป
นี่ไง อุปลักษณ์ธรรมๆ เพราะมันจะอุปลักษณ์เอาใจ อุปลักษณ์ให้เรา
ทำแค่พิธีใจ แล้วมันก็รื้อให้พญามาร ครอบครวัของมารชักนำไป
แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ท่านพยายามดึงกลับมา

เวลาหลวงปู่มันท่านสั่งหลวงตาไว้ เพราะหลวงตา เวลาหลวงปู่มันท่านจะสิ้นชีวิต หลวงตาท่านกำลังเข้าด้ายเข้าเข็ม แล้วเวลาเข้าด้ายเข้าเข็ม ก็เลสกับธรรมมันจะต่อสู้กันในหัวใจรุนแรงมาก

คนที่ประพฤติปฏิบัติดีนะ สงครามระหว่างกิเลสกับธรรม กิเลสคือพญามาร ครอบครัวยงมารมันจะยึดครองหัวใจนี้เป็นที่อยู่ของมัน ให้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะอยู่ในอำนาจของมัน

ในการประพฤติปฏิบัติ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยถ้าเราได้สร้างขึ้น เราได้มีการกระทำขึ้นนี่คืออาวุธ นี่คือธรรมอาวุธที่เข้าไปปะทะประหัตประหารกับกิเลส

คนที่ประพฤติปฏิบัติกำลังเข้าด้ายเข้าเข็มระหว่างกองทัพกิเลสกับกองทัพธรรม มันจะต่อสู้กันบนสัมมาสมาธิ ต่อสู้กันกลางหัวใจ

คนที่ฝึกหัดวิปัสสนาจะเห็นเวลาปัญญาระหว่างกองทัพของธรรมที่มันเข้าไปปะทะประหารกับกองทัพของกิเลส มันจะปะทะกันในกลางหัวใจ เห็นไหม เวลาวิปัสสนาจะรู้จะเห็น นี่เป็นเวลาของมันเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดขึ้นจากการภาวนา ไม่ใช่ปัญญาเกิดขึ้นมาจากการศึกษา จากสัญญาการจำมา จากกิเลสที่มันสร้างให้คืออุปโลกน์เอา คือสร้างภาพเอา นั่นเป็นมิจฉา เป็นสิ่งที่กิเลสมันสร้างภาพ กิเลสมันเอาสิ่งนั้นมาล่อลวง ทำให้การประพฤติปฏิบัติของผู้มันล้มเหลว

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ ทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบแล้ว ฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าเป็นวิปัสสนาอ่อนๆ ก็ฝึกหัดใช้ของเราไป ถ้ามันอ่อนๆ มันมีสัมมาสมาธิ มันพิจารณาได้ มันก็เป็นวิปัสสนาอ่อนๆ ฝึกหัดใช้ปัญญา

เวลาอ่อนๆ สมาธิมันเบาบางลง วิปัสสนาอ่อนๆ ก็กลายเป็น สัญญาหมดเลย กลายเป็นภาพความจำ กลายเป็นการจินตนาการหมด เราต้องกลับไปทำความสงบของใจให้มันมีกำลังขึ้นมา

ถ้าจิตมันมีสัมมาสมาธิขึ้นมามันจะเป็นวิปัสสนาอ่อนๆ แล้ววิปัสสนาอ่อนๆ ฝึกหัดใช้ พอมันเสื่อม มันมีการเสื่อมไป เสื่อมไปคือมันพิจารณาไปแล้วมันไม่ได้ มันพิจารณาไปแล้วมันทุกข์ มันยาก

ทำความสงบของใจก็มีความทุกข์อย่างหนึ่ง เวลาใช้ปัญญาๆ มันใช้ทั้งสติ ใช้ทั้งสมาธิ ใช้ทั้งปัญญา มันใช้ลงทุนลงแรง มันลงกำลังมาก มันจะเหนื่อยมาก มันจะทุกข์ มันจะมีภาระมาก การปฏิบัติมันจะรู้เลย

ฉะนั้น เวลาพิจารณาไปแล้วถ้ามันมีสมาธิขึ้นมามันจะเกิด ภาพนามยปัญญา ปัญญาที่มันเป็นวิปัสสนาขึ้นมา ถ้ามันปฏิบัติ มันมีกำลังของมัน มันไม่ใช่อุปโลกน์เอาหรอก มันมีที่มาที่ไปทั้งนั้นนะ

ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา ภาพนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ถ้ามันมีที่มาที่ไป มันมีรสของธรรม มันมีการกระทำขึ้นมา ถ้าทำอย่างนี้ นี้ระหว่างสงครามธาตุกับสงครามชั้น

ถ้าสงครามธาตุสงครามชั้นเกิดขึ้นมา สิ่งนี้เพราะหลวงปู่มัน ท่านประพฤติปฏิบัติมาก่อน ท่านถึงเป็นห่วงมาก ฉะนั้น ท่านสั่งเอาไว้เลย “ถ้าเราไม่อยู่แล้ว ถ้าประพฤติปฏิบัติไปมีปัญหา อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธ ถ้าออกไปรู้เห็นสิ่งใดแล้วมันเป็นเรื่องที่เราแก้ไขไม่ได้ ให้กลับเข้ามาที่หัวใจ ให้กลับเข้ามาที่หัวใจ กลับมาที่ผู้รู้นั้น”

เพราะการรู้การเห็นต่างๆ ถ้าไม่มีผู้รู้ ไม่มีหัวใจออกไปรู้ มันก็คืออะไรละ ไม่มีหรอก สิ่งที่มีเพราะหัวใจมันไปรู้ สิ่งที่มีทั้งหมด เพราะใจมันรู้ แล้วถ้าใจมันไม่ไปรู้ มันจะมีไหม

แต่มันโง่ มันออกไปรู้ข้างนอกแล้วบอก “อู้อู้อู! สุขยอด จิตทำความสงบแล้วปัญญาจะเกิดเอง” ก็มันหลอกให้ไปรู้ไป “ปัญญามันจะเกิดเอง” เกิดยักษ์ เกิดผี เกิดเปรต เกิดมาร ตื่นเต้นตกใจ ไม่เกิดธรรม ธรรมเกิดไม่ได้

ธรรมจะเกิดได้ กลับมาที่ผู้รู้ กลับมาที่พุทธ หลวงปู่มัน ท่านสั่งหลวงตาพระมหาบัวเอาไว้ สั่งไว้ชัดๆ เลย ถ้าเราตายไปแล้ว ถ้าปฏิบัติไป ถ้ามันมีสิ่งใดเป็นอุปสรรค ให้กลับไปที่พุทธ ให้กลับไปที่ผู้รู้ กลับไปที่พุทธ อย่าส่งออก ไม่ส่งออก ไม่เสีย ถ้าส่งออก เสียหมด เสียหมด เพราะสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน งานที่จะรื้อภพหรือชาติ งานที่การชำระล้างกิเลส มันต้องชำระกันที่หัวใจ เห็นไหม

จิตนี้ไม่เคยตายๆ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเพราะอะไร เพราะมันมีวิชา มันไม่รู้มันถึงเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลาเรามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราก็พยายามจะมาเพิกมาถอนให้กิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของเราออกไป

ถ้าเอากิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจออกไป เห็นใหม่ บุคคล ๔ คู่ ถ้าเป็นโสดาบัน กิเลสโดนทำลายไป ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเป็นสกิทาคามีนะ กิเลสโดนทำลายไป ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเป็นพระอนาคามี กิเลสโดนทำลายไป ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเป็นพระอรหันต์ กิเลสตายหมดเลย ตายทั้งคอก ตายหมดเลย ตายไปด้วยอะไร ตายไปด้วยมรรคด้วยผล ตายด้วยมรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความชอบธรรมๆ

แล้วความชอบธรรมในหัวใจที่มันเกิดขึ้นมาแล้วมันชอบธรรมในหัวใจดวงนั้น ถ้ามันชอบธรรมในหัวใจดวงนั้น ความเป็นจริงในหัวใจดวงนั้นที่มันสร้างขึ้นมานั้นสร้างขึ้นมาก ทำขึ้นมาก จนมันละเอียดลึกซึ้ง ละเอียดจนละเอียดสุดเข้าไปชำระล้างกิเลส มันถอดมันถอน มันสำรอกมันคายมันออก ถ้ามันไม่มีการสำรอก ไม่มีการถอดถอน ไม่คายมันออก มันจะเอาอะไรไปฆ่ากิเลส มันก็เป็นกิเลสตัวเก่านั่นแหละ พลิกไปพลิกมา หลอกไปหลอกมา เห็นใหม่ กิเลสมันบังเงาใจ มันไม่จริง

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ วิปัสสนาอ่อนๆ ก่อน วิปัสสนาอ่อนๆ
ถ้าไม่วิปัสสนาอ่อนๆ มันจะไปเกิดภาวนามยปัญญาได้อย่างไร
มันไม่มีการฝึกหัด ไม่มีการเริ่มต้น

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลา
ปลูกต้นไม้ เขารดที่โคน รดที่โคนต้น รดน้ำพรวนดินที่โคนต้น
เวลาผล ผลออกที่ปลายนะ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจะเอามรรคเอาผลนะ จะเอามรรคผล
จากข้างนอก แต่ข้างในทำไม่ได้ มันไม่รดที่โคน

รดที่โคน รดที่หัวใจนี้สิ ถ้ามันเป็นจริงๆ นะ

เวลาคนไม่เป็นมันไม่เป็น มันมีนะ มีคนเคยมาเล่าให้ฟัง
บอกว่า เขาขึ้นเครื่องบิน เห็นการบินไทยเขาเสิร์ฟอาหาร เขาใช้มังคุด
เขานั่งอยู่ เขาเห็นแล้วตกใจนะ ฝรั่งเศสเอามังคุดมาเคี้ยว มันกัดเลย
มันกินมังคุดไม่เป็น มันกัดเปลือกเลยนะ นี่คนไม่เป็น

ทุเรียนกินที่เปลือกได้ไหม ทุเรียนถ้าคนปอกไม่เป็น
ก็ปอกไม่ได้นะ คนปอกเป็นฉีกปืดๆ เลย ทุเรียนนะ นี่เหมือนกัน
ถ้าปฏิบัติเป็นนะ มังคุด ใครไปเคี้ยวเปลือกมันล่ะ มังคุด เปลือกมันขม
ขนาดนั้นนะ

เขาแกะเปลือกแล้วเขากินที่เนื้อมัน แต่คนที่ไม่รู้นะ
เขาไม่รู้โดยธรรมชาติของเขา เขากัดเลยนะ เขากัดที่ลูกมังคุด
คนไทยไปเห็นเข้า โอ้โฮ! เพราะเขาไม่รู้

นี่เหมือนกัน ถ้ามันไม่เป็นก็คือมันไม่เป็น มังคุด
มันกินที่เปลือก มันกัดที่เปลือก แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านฉลาด มังคุดเป็นยอดของผลไม้ เวลากิน
แกะเปลือกออก กินเนื้อมัน ถ้ากินเนื้อมัน เนื้อมันหวาน เนื้อมัน
ชุ่มฉ่ำ เนื้อมันมีรสชาติ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาปฏิบัติมา เปลือกมันขม เติบงกรม
นั่งสมาธิภาวนาทุกข์ยากทั้งนั้นนะ แต่ความทุกข์ยากขึ้นมา
ผลไม้ที่มันมีคุณค่า การรักษาการดูแลมันรักษายากนะ มังคุดนะ
ดูแลรักษายากกว่ามันจะออก ต้องดูแลรักษายากกว่ามันจะแก่
แล้วสุดท้ายแล้วถึงเก็บมาขาย เก็บมาเป็นอาหาร นี่ก็เหมือนกัน
หัวใจของเรา หัวใจของเราที่จะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไม่ใช่อุปโลกน์เอา
เอาจริงเอาจริงขึ้นมา

อุปโลกน์แบบนั้นมันก็เป็นพิธีกรรม มันเป็นเรื่องของโลกๆ
มันเป็นเรื่องพิธีกรรม พิธีกรรมมันก็วินัยกรรมนะ มันก็เป็นเรื่องของ
ศาสนา วัฒนธรรม

แต่เวลาจะเอาชนะกิเลสๆ มันเป็นเรื่องผู้ใดเห็นธรรม
ผู้ใดเห็นตถาคต เห็นร่องเห็นรอยขององค์สมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้า แล้วซาบซึ่งมาก ซาบซึ่งๆ นะ ถ้าไม่มีพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ ไม่มีศาสนา เราจะเอาอะไรมาปฏิบัติ

เวลาเราปฏิบัติขึ้นมา เราปฏิบัติตามธรรมวินัย แต่เรา
ต้องการสั่งจะความจริง ต้องการรสของธรรม ไม่ใช่ต้องการ

พิธีกรรมอันนั้น แต่เราก็ต้องทำตามพิธีกรรมอันนั้น ต้องเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เพื่อพยายามอิริยาบถ ๔ เพื่อค้นคว้าหาใจของตน

คนนอนภาวนาก็มีนะ สมัยพุทธกาลมี แต่สมัยปัจจุบันนี้น้อย แล้วไม่ต้องไปทำหรือก เอาจริงเอาจังของเราขึ้นมา จะทำอะไรใด แล้วก็กลัวเป็นกัณฑ์ตายทั้งนั้นนะ จะเอาแต่ความสะดวกสบายขึ้นมา แล้วเอาความสะดวกสบายขึ้นมาก็เข้าทางกิเลสไป

ถ้าจะเอาความจริงๆ เห็นไหม เราพอใจ เวลาพอใจนะ ดุสิต เวลาเราดูชีวิตทางโลก ทุกข์เจียนตาย ทุกข์เจียนตายมันก็ต้องทุกข์อยู่อย่างนั้นนะ ทุกข์เจียนตายมันก็ไม่มีความออกไป แต่ของเรา พอเรามีศรัทธามีความเชื่อของเรา เราจะพ้นจากทุกข์ของเรา ถ้าเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาขนาดไหน มันจะทุกข์เจียนตาย ให้มันตายไป อะไรมันตายก่อน

เวลากิเลสมันพลิกมันแปลงขึ้นมา เวลาทุกข์เจียนตาย ไม่เห็นว่าเป็นโทษ เวลาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาเพื่อจะฆ่ากิเลส มันไปเห็นว่าเป็นโทษ มันเจียนตายๆ

เจียนตาย เอาอะไรมาตาย นี่กิเลสมันก็พลิกมาเป็น ประโยชน์กับมันทั้งนั้นนะ กิเลสมันก็พลิกขึ้นมาเพื่อจะทำลาย ความเพียรของเรา ความชอบธรรมของเรา นี่ความชอบธรรมของเรา

เราจะขำมันอยู่นี่ ไม่ใช่ให้มันเอาสัญญาอารมณ์มาพลิกแพลง มาทำร้ายเราๆ ถ้าเราคิดได้ เรามีปัญญาของเราได้ เราแก้ไขของเราได้ คนมีสติมีปัญญาแก้ไขๆ แก้ไขก็แก้กิเลสของเรานั้นแหละ

แก้ไขว่า สิ่งทีกิเลสมันเอามาหลอกนั่นนะ ใช้ปัญญา พลิกแพลง พลิกแพลงเอาชนะมัน พอเอาชนะขึ้นมา พอถ้ามีสติปัญญา ถ้ามีสติแล้วมีสมาธินะ เวลาพิจารณาเอาชนะมันได้นี้โล่งหมดเลย ใช้อีกเลสหน้าด้านที่มันหลอกๆ มันหลบหน้าไปเลย

แต่ถ้ามันอ่อนแอ เวลามันคิดอย่างนั้นนะ ล้มเลย “ใช้ มนุษย์ต้องมีอาหาร มนุษย์ต้องมีการพักผ่อน มนุษย์จะทำความเพียร เกินกำลังของร่างกายทนไม่ได้ ไม่ได้” มันคิดไปนุ่นนะ เวลากิเลส มันเติมเชื้อเพลิงเชื้อไฟ เราเชื่อมันเลย

แต่ถ้าคนที่มีสติมีปัญญานะ สิ่งใดที่มันจะเอามาทำร้าย เอามาทำลายเรา เรามีสติปัญญาใคร่ครวญ สติปัญญา ถ้ามีสติ ใคร่ครวญ ถ้ามีกำลังพอ ซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ มันอยู่ที่เขาวนปัญญา คำว่า “เขาวนปัญญาๆ” ปฏิภาณไหวพริบ นีวาสนาของคน

วาสนาของคนถ้ามีความคิดดีๆ มีหลักการที่ดีๆ นะ เขามีจุดยืนของเขา เขาพยายามของเขา เขาทำของเขา มันไม่ได้ ก็ไม่เป็นไร ไม่ได้ก็แล้วกันไป สู้้อยู่อย่างนั้นนะ ทำอยู่อย่างนั้นนะ

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประสบความสำเร็จๆ ส่วนใหญ่แล้ว ท่านมีจุดยืนของท่าน คำว่า “จุดยืนของท่าน” นี้ได้สร้างของท่านมา ถ้าสร้างของท่านมา สิ่งใดที่เป็นเรื่องโลก สิ่งใดที่เป็นความ

สะดวกสบายของโลก ยกให้คนอื่นเขาไป ถ้ามันเป็นประโยชน์กับใคร
 เชิญ แต่มันไม่เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าประโยชน์กับเรา เราชวนขวาย
 เรามีการกระทำ ถ้ามีการกระทำขึ้นมา ฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าได้
 มั่งคุดมากก็ปอกเปลือก

แต่คนโดยทั่วไปถ้ามันศึกษา มันรู้มันเห็นขึ้นมาแล้ว
 ไม่มีใครหรือเอาความขึ้นความขมเข้าปากของตน คนทุกคนก็ต้อง
 เอาแต่ความเอร็ดอร่อยเข้าปากของตนทั้งนั้นนะ แต่ที่เขาไม่รู้ๆ
 เพราะอวิชชา เห็นใหม่ แต่คนที่มิวิชา คนที่รู้แล้ว รู้แล้วสิ่งที่ได้มา
 มันจะได้มาอย่างไร ถ้าได้มาอย่างไร

สิ่งที่ยังไม่ได้มา เราก็ต้องรักษาของเรา เราต้องชวนขวาย
 ของเรา ถ้าชวนขวายของเรา ถ้ามีสติ ทำสิ่งใดถ้ามีสติขึ้นมามันเป็น
 ความเพียรชอบ

ถ้าขาดสติ ขาดจากการกระทำ ดุสี เเดินจงกรม นั่งสมาธิ
 ทั้งวันเลย ไม่ได้อะไรเลย ไม่ได้อะไร ก็เหม่อลอยทั้งวันมันจะได้อะไรละ

แต่ถ้ามันมีสติปัญญาขึ้นมา มันตั้งใจทำของมัน เเดินจงกรม
 ก็รู้ว่าเดินจงกรม วันเวลาไม่เกี้ยว เราค้นคว้าหาจิตของเรา ถ้าค้นคว้า
 หาจิตของเราเจอ ถ้ามันสงบขึ้นมา ก็สงบของเรา

แล้วเวลาทำขึ้นมาแล้ว คนเราภาวนามาแล้วจะสูงส่ง
 ขนาดไหน มันต้องอาศัยสมาธิตลอดไป ถ้าอาศัยสมาธิตลอดไปนะ
 เขาก็ต้องทำความสงบของเขาต่อเนื่องกันไป ไม่ใช่ว่าทำความสงบ
 ของใจเข้ามา เสร็จแล้วพอภาวนาเป็นแล้วสมาธิไม่จำเป็น ไม่มี

สมาธิเป็นที่พักผ่อน ทุกข์ควรกำหนด แล้วสุขละ เวลาเป็นสมาธิขึ้นมามันมีความสุขความสงบของมัน เวลาถ้ามันเข้าไปเผชิญกับกิเลส เข้าไปต่อสู้กับกิเลส มันทั้งเหนื่อย ทั้งกระหาย ทั้งหิวโหย ร้อยแปดเลย

แต่ถ้ามันกลับมาพุทโธ กลับมาใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เวลาสงบ หหมดเลย ไ้อ้หิว ไ้อ้กระหาย ไ้อ้อ่อนเพลียต่างๆ โลง่หมดเลย แล้วเวลามันโล่ง ถ้าโล่งแล้ว ถ้ามีกำลังแล้วกลับมาใช้ปัญญา ถ้ากลับมาใช้ปัญญาขึ้นมามันพิจารณาไป เพราะอะไร เพราะวิปัสสนาอ่อนๆ มันก็ปล่อยวางอ่อนๆ ไป วางไปๆ วิปัสสนาอ่อนๆ พอมันวิปัสสนาอีก มันก็วิปัสสนาให้มันเข้มแข็งขึ้นมา

ถ้าพิจารณากายแล้ว พิจารณากายขนาดไหน ถ้ามันปล่อยวางได้ ปล่อยวางได้เดี๋ยวกก็พิจารณากายใหม่ เพราะมันพิจารณาๆ ไป ถ้ามันพิจารณา วิปัสสนาอ่อนๆ ถ้ามันเข้มแข็งขึ้นมาละ มันต่อเนื่องไปก็เป็นตึงคปทาน คือชั่วคราวๆ คือปล่อยวางชั่วคราวๆ

การว่าปล่อยวางชั่วคราว ปล่อยวางชั่วคราวมันก็เหมือนสามัญสำนึก มันรับรู้ได้แค่นี้ แต่เวลาถ้ามันสมุจเฉตปทานนะ กังวานกลางหัวใจเลย

จากปุถุชน เวลานั้นวิทยาศาสตร์ทางโลกเขายังคิดว่าจิตนี้ เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะจริงหรือ

จริงหรือ มันมีชาตินี้ชาติหน้าจริงหรือ มันมีจริงๆ หรือ ทางวิทยาศาสตร์ เขาพิจารณากันแล้วนะ วิทยาศาสตร์เขาวิวินิจฉัยแล้วด้วย บอกว่ามีชาติเดียว ไม่มีชาติหน้า ไม่มี เพราะอะไร เพราะสสารในร่างกายนี้ มันจดจำไปชาติหน้าไม่ได้ มีชาติเดียว

แต่ถ้าวิปัสสนา วิปัสสนาถ้ามันเป็นความจริง ถ้าเวลามัน ต่ทั้งคปทานชั่วครวญๆ มันก็ได้แค่นี้ มันก็ยงงๆ อยู่ ถ้าวิทยาศาสตร์ พุดอย่างนี้ เออ! มันก็จริง เพราะเขาพิสูจน์ได้ แต่ของเรา ยังพิสูจน์ไม่ได้

แต่พิจารณาแล้วพิจารณาเล่าๆ เวลาสมุจเฉทปทานมันขาด สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีสัพพตปรามาส เวลาสักกายทิฏฐิ ทิฏฐิ ความเห็นผิด ทิฏฐิความเห็นผิดในกาย สักกายทิฏฐิ ทิฏฐิในกายนี้ ความเห็นว่ากายของเราเป็นของเรา จิตเป็นของเรา เรายึดมัน ในตัวของเรา ถ้ามันพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ โดยต่ทั้งคปทาน ก็ปล่อยมาๆ ปล่อยก็คือกำลังมันปล่อย กำลังของปัญญา ปัญญา พิจารณาของมันไป แต่มันไม่ถึงที่สุด มันไม่สามารถละสังโยชน์ได้ แต่เวลามันขาด กังวานกลางหัวใจนะ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีสัพพตปรามาส

คำว่า “สีสัพพตปรามาส” มันลุ่มๆ คลำๆ วิจิกิจฉาคือ สงสัย เวลามันขาด พระโสดาบัน รู้ทันทีเลย เกิดอีก ๗ ชาติ มันรู้ได้อย่างไรละ มันรู้ได้อย่างไร

โดยสัจจะโดยความเป็นจริงนะ พระโสดาบันละกิเลสได้ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ถ้าเวลาถ้าสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ถ้าสังโยชน์มันขาด เวลามันขาดนี้พาดกระแส นี่พระอัญญาโกณฑัญญะ มีดวงตาเห็นธรรม

“อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นพระโสดาบัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนุโมทนา

ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่อนุโมทนา พระอัญญาโกณฑัญญะรู้ รู้อะไร มีดวงตาเห็นธรรม เห็นอย่างไร เห็นอะไร นี่เวลามันขาด รู้ทันทีว่าอีก ๗ ขาด

เพราะบุพเพนิวาสานุสติญาณ จตุปปาตญาณ อาสวัชขยญาณ บุพเพนิวาสานุสติญาณ ย้อนอดีตชาติไปไม่มีที่สิ้นสุด จตุปปาตญาณ มันจะเกิดไปไม่มีที่สิ้นสุด อาสวัชขยญาณ ชำระล้างกิเลส จบ

แล้วสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส มันพาดกระแส มันพาดกระแส พาดอะไร อะไรพาด เอาอะไรไปพาดกระแส แล้วกระแสอะไร แล้วอะไรรู้ว่าเกิดหรือไม่เกิด

ถ้าไม่อุปโลกน์ ถ้ามันเป็นความจริง ความจริงตามข้อเท็จจริงอันนี้ มันยืนยันทามธรรมชาติ ชาติของธรรมชาติเห็นโลกๆ ใจ

ไอ้ที่ว่าเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย ผลของวัฏฏะ ผลของวัฏฏะคือเวียนว่ายตายเกิดนี่ไง แล้วเวลามัน พาดกระแสแล้วมันรู้ได้อย่างไร

อีก ๗ ชาตินั้นนะ โดยข้อเท็จจริง แต่ถ้าพระโสดาบัน มันก็มีหลายประเภท ประเภทนั้นนะ ๓ ชาตินี้ หรือว่าอย่าง พระอานนท์ จากเป็นพระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามี สิ้นกิเลสไป นี่เป็นพระโสดาบัน แต่ก็ประพุดิปฏิบัติจนถึงสิ้นกิเลสไป แต่ต้องเป็นตามข้อเท็จจริงนะ ไม่ใช่ธรรมะอุปโลกนันะ ไม่ใช่โสดาบันอุปโลกนั ชักบังสกุลเอาใจ อุปโลกนัเอาเลย

แม้แต่กฐินผ้าป่าเขายังต้องมีไทยทานเพื่อเป็นองค์ผ้าป่า องค์กฐิน ประพุดิปฏิบัติธรรมจะอุปโลกนัเอา คิดเอาเอง ทำเอาเอง คาดหมายเอาเอง อ่างคนนั้น อ่างคนนี้ อ่างเขาไปทั่ว ไม่มีความจริงในหัวใจเลยหรือ เป็นพระโสดาบันได้อย่างไร

พระโสดาบันเขามีคุณธรรมในใจ อกุปปธรรมๆ อฐานะ ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ถ้ามันสมุจเฉทปหานตามความเป็นจริง เอวัง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ปรารถนาวิธีสัจธรรมที่แท้จริง วางแนวทางไว้
เวลาวางแนวทางไว้แล้ว เราก็ทำตามแนวทางนั้น
แล้วเราก็สร้างเรื่องของเราเองได้หมดเลย
...มายา ปฏิบัติโดยมายา
แล้วก็เอามายานั้นเป็นหลักเกณฑ์ของตน
แล้วอ้างอิงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
แต่ไฟสุมขอนในใจเต็มหัวใจ ไม่มีสักจะความจริงเลย

ไฟสุมขอน

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมเพื่อชีวิตของเรา
เห็นใหม่ คนเราเกิดมา กำเนิด ๔ กำเนิด ๔ เกิดมาแตกต่างกัน
เกิดในครรภ์ เกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในโอปปาติกะ แต่ตาย
เหมือนกัน

เกิด เกิดแตกต่างกันมา เพราะเกิดมาด้วยเวรด้วยกรรม
ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ใครทำกรรมสิ่งใดมาได้เกิดตามกรรมนั้น
เวลาเกิดมาแล้ว เกิดมานี้ผลของวิภวัญชะฯ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้า เวลาสร้างสมบุญญาธิการฯ ก็เวียนว่ายตายเกิดในวิภวัญชะนี้
เหมือนกัน แต่การเวียนว่ายตายเกิดในวิภวัญชะนี้ การเวียนว่ายตายเกิด
ในวิภวัญชะเพื่อสร้างคุณงามความดี สร้างอำนาจวาสนาบารมีจนบารมีเต็ม
พอบารมีเต็มก็มาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ
ออกประพฤติปฏิบัติจนถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ฯ ถึงเข้าใจสัจธรรมนี้
ตลอดรอดฝั่ง

แต่ของเรา เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา
เกิดมาด้วยทิฏฐิมานะของตน เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษามาแล้ว ศึกษาว่าเป็นสมบัติของตนๆ การศึกษา มา ศึกษาเป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็นประเพณีวัฒนธรรม เพราะว่าให้เรา มีสติมีปัญญา มีสติมีปัญญา พาวชีวิตของเราให้ประสบความสำเร็จในชีวิตนี้ ให้ชีวิตของเราไม่ทุกข์ไม่ร้อนจนเกินไป แต่มันก็เป็นความทุกข์วันยังค่ำนะ เป็นความทุกข์วันยังค่ำเพราะอะไร เพราะทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง ทุกข์คือสิ่งที่ทนอยู่ไม่ได้ ถ้าสิ่งที่ทนอยู่ไม่ได้ ทนอยู่ไม่ได้แล้วอยู่เพื่ออะไรล่ะ นี่ไง ก็อยู่ด้วยการ ดำรงชีวิตนี้ไปไง

ชีวิตของเรา เราเกิดมาแล้ว เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมา พบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ แต่ก่อนที่จะสิ้นสุดแห่งทุกข์นั้น คนต้องมีอำนาจวาสนาบารมี เขาถึงพยายามกระทำของเขาถึงที่สุดแห่งทุกข์นั้นได้

แต่ของเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มันเกิดเป็นโลกีย์ปัญญาๆ ปัญญาของโลกๆ ใจ เราเกิดมากับโลกนี้ เกิดมาด้วยทิฐิมานะของตน เวลาทิฐิมานะของตน สำคัญตนว่า ตัวเองมีอำนาจวาสนา สำคัญตนว่าตัวเองมีปัญหา สำคัญตนว่าตัวเองเป็นผู้ยิ่งใหญ่ ยิ่งใหญ่เพราะอะไรนะ กิเลสมันหลอกทั้งนั้น กิเลสในใจของคน ทิฐิมานะของคน นั่นนะตัวร้าย

แต่ถ้าคนมีคุณธรรมขึ้นมา เห็นไหม โดยสัญชาตญาณ ของมนุษย์ จิตใต้สำนึกของมนุษย์มันถือตัวถือตนทั้งนั้นนะ การถือตัวถือตนมันมีทิฐิมานะในใจของตน การมีทิฐิมีมานะ ในใจของตน แต่ถ้ามันเป็นคุณงามความดี ถ้าคุณงามความดีนะ

เขาสงสัยสนทน่ในที่ในชีวิตนี้ไง ชีวิตนี้เกิดมาทำไมๆ คนที่เขาีสติปัญญาเท่านั้น แต่ด้วยคนที่มีอำนาจวาสนาเกิดมามั่งมีศรีสุขขึ้นมา มีพ่อแม่มีผู้คุ้มครองดูแล เขาก็คุ้มครองดูแลไปให้มีสติปัญญา มีการศึกษา มีการบ่มเพาะเพื่อให้เป็นคนดีๆ แต่มันจะเป็นคนดีตลอดรอดฝั่งไปหรือไม่

การว่าเป็นคนดีตลอดรอดฝั่งไป เห็นไหม ในทางโลกธุรกิจเวลาเขาบอกเขาส่งทอดกันอย่างมากก็ ๓ รุ่น สุดท้ายไปแล้วในปัจจุบันนี้เร็วกว่านั้นมากเลย เร็วกว่านั้นมากเพราะโลกมันหมุนไปเร็วมากใจ ถ้าโลกหมุนไปเร็วมาก เห็นไหม

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา สิ่งที่มีอำนาจวาสนานี้ในโลกนี้ๆ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมนะ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จตุปปาตญาณ อาสวักขยญาณ นิวีชชา ๓ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

คนมันมามันต้องมีอดีตชาติมา มันต้องมีที่มาที่ไปทั้งนั้นนะ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันไม่มีสิ่งใดลอยมาจากฟ้าหรอก มันมีการกระทำ เห็นไหม บุพเพนิวาสานุสติญาณ สิ่งที่เราสร้างสมมาเรามาเกิดเป็นมนุษย์นี้ จตุปปาตญาณ ถ้าเราเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา เราทำคุณงามความดีของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติของเราได้มากได้น้อยขนาดไหน ถ้ามันยังไม่สิ้นกิเลสมันต้องไปเกิดเอาข้างหน้า แน่นนอน เพราะอะไร เพราะมันมีภวาสวะ มีภพ

จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะด้วยคุณงามความดีได้มาเกิดเป็นมนุษย์นี้ พอได้เกิดเป็นมนุษย์มีสติมีปัญญา ได้ศึกษาค้นคว้า ค้นคว้าในสิ่งใด ค้นคว้าในพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาสอนถึงพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้ามันจะเบิกบาน เวลาเราศึกษามันมีความทุกข์ความยากทั้งนั้นนะ นี่พูดถึงถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันมีสติมีปัญญาขึ้นมา ถ้ายังไม่ถึงที่สุดแห่งทุกข์ มันไปเกิดเอาข้างหน้าแน่นอน สิ่งนี้มันเป็นสัจจะเป็นความจริงในตัวของมันเอง ใครจะเชื่ออย่างไร ใครจะมีความรู้ความเห็นอย่างไร นั่นเป็นสิทธิ์ของแต่ละบุคคล

คำว่า “สิทธิ์ของแต่ละบุคคล” นั้นมันก็บวกด้วยอำนาจวาสนาของคนนั้นด้วย ถ้าอำนาจวาสนาของคนคนนั้นเขามีอำนาจวาสนาขึ้นมา เขาตรวจสอบของเขา เขาพิจารณาของเขา มันเป็นเรื่องความจริงหรือไม่เป็นความจริงใจ

ถ้ามันไม่เป็นความจริง เขาชวนชวายเป็นเขา แก้วไขของเขา เขาพัฒนาของเขาเพื่อหัวใจของเขา เพราะเขาเกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วเขามีอำนาจของเขา เขาไม่ใช่คนโง่ๆ เช่อกๆ

โง่ๆ เช่อกๆ เห็นไหม ไปยอมจำนนกับกิเลสของตน ไปยอมจำนนกับกิเลสของตนก็ทวิภูมิมานะของตนนั้นไง แต่ไม่มี

การค้นคว้า ไม่มีการตรวจสอบในใจของตน นี่ไง ปัจจัตตัง สันทิภูฏีโก
มันเป็นปัจจัตตังจริงหรือ รู้แจ้งจริงหรือ ถ้ามันไม่จริง เห็นไหม

ถ้ามันจะเป็นจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ย้อนกลับมาหมด อาสวัคชยญาณ ญาณหยั่งรู้ในหัวใจของตน
ญาณหยั่งรู้ในจิตที่ละเอียดลึกซึ้งเข้าไปเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป
เวลามันสำรวจ สำรวจด้วยอำนาจวาสนา นี่ไง มัชฌิมาปฏิปทา
มัชฌิมาปฏิปทา ความที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้ง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระ
พุทธเจ้าประพฤติปฏิบัติอยู่ เทวดามาตีพิณ ๓ สาย
สายที่ตั้งไปก็ขาด สายที่หย่อนไปก็ไม่ดัง ถ้าพอดีๆ นั้นนะพอดี

นั่นนะ “ทางสายกลางๆ” นั่นสายกลางก็สายกลางของ
กิเลสใจ แล้วแต่คนจะคาดหมาย ถ้าเป็นความจริงไม่เป็น
ความจริงหรือ

ถ้าเป็นความจริงนะ สิ่งที่ยิ่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
กราบธรรมๆ สัจธรรมอันนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
บรรลุธรรม มีรัตนะ ๒ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับ
พระธรรม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ
พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม นั่นนะสงฆ์องค์แรกของโลก
เกิดขึ้น พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เวลาหลวงตาท่านประพฤติ
ปฏิบัติ เห็นไหม “พุทธ ธรรม สงฆ์รวมลงเป็นหนึ่งเดียวในหัวใจนั้น”

ในหัวใจที่เป็นพุทธะนั้นนะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์รวมลง
 ในหัวใจของตน มันสว่างกระจ่างแจ้งขึ้นมาในใจของตน ครอบโลกธาตุ
 ๓ โลกธาตุ หัวใจนี้ครอบหมด ครอบหมดแล้วมันยิ่งใหญ่ขนาดนั้นไง

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ คุณธรรม
 มีคุณค่าขนาดนั้น แต่ในปัจจุบันนี้เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมา
 พบพระพุทธศาสนา หัวใจของเราโดนกิเลสมันครอบงำอยู่ กิเลส
 มันบีบบีบไปจนไม่มีสิ่งใดมีคุณค่า

เวลาคนทุกข์คนยากทางโลกนี้นะ เวลาเขาไปทำร้ายเขา
 ทำร้ายร่างกายจนสิ้นชีวิตไปเพื่อจะพ้นจากทุกข์ใจ เวลาทุกข์
 มันบีบคั้นขึ้นมาไม่มีทางออก ฆ่าตัวตายๆ นั่นนะคนที่มันจนตรอก
 เวลาคนจนตรอกจะหาทางออก หาทางออกไม่ได้ บีบคั้นจน
 ทำลายตัวเอง

ไอ้ของเรา เราถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา เห็นไหม เวลา
 องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นกิเลสไป ครูบาอาจารย์
 ท่านประพฤติปฏิบัติไป จิตใจนี้ครอบ ๓ โลกธาตุ กามภพ รูปภพ
 อรูปภพ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะใน ๓ โลกธาตุ เวลาจิต
 ที่มันพ้นไปแล้วมันมหัศจรรย์ขนาดนั้นนะ สิ่งที่มีมหัศจรรย์ขนาดนั้น
 ถ้ามันเป็นความจริง ความจริงในพระพุทธศาสนานะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาแสดงธรรม
 “พระอัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” เวลาพระโมคคัลลานะ
 ไปเห็นสิ่งมหัศจรรย์สิ่งใดๆ “อู๊ย! เรารู้เราเห็นมาทั้งนั้นนะ แต่เรา

ไม่พูด” เพราะอะไร เพราะมันไม่มีประโยชน์ เห็นนรกสวรรค์ เห็นเปรตเห็นผี เห็นทั้งนั้นนะ มันปิดตาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้หรอก มันปิดตาของผู้ที่สิ้นกิเลสไปไม่ได้หรอก มันรู้มันเห็นไปทั้งนั้นนะ แต่มันมีประโยชน์ไหม นี่ไง ถ้ามันไม่^๑เป็นประโยชน์ พอพูดไปมันก็เป็นสิ่งที่ว่ามันออกนอกกลุ่มนอกทาง ผู้วิเศษๆ ใจ อภิญญา ๖ อภิญญาสิ่งต่างๆ ที่รู้ได้ รู้ได้แล้วมีคุณค่าอะไร

ถ้าใจเป็นธรรม เขาไม่ตื่นไม่ตื่นกับเรื่องอย่างนั้นหรือ สิ่งที่เป็นจริงๆ ขึ้นมาเขาจะย้อนกลับมาสู่อริยสัจ ย้อนมาสู่ความจริงของตน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนกลับมา ทำความสงบของใจเข้ามา ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าใครมีอำนาจวาสนาขึ้นมา เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา คนที่มีอำนาจวาสนาเขาจะย้อนกลับเข้ามาที่ใจของตน เข้ามาต้นเหตุ เหตุที่พาให้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

สิ่งที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีการกระทำทั้งนั้น กรรมดี กรรมชั่ว จิตดวงใดที่ไม่มีการกระทำ มีการกระทำมาทั้งสิ้น เวลาทำอะไรมา เห็นไหม วาระที่เราเกิดเป็นมนุษย์ เวลาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน ชีวิตนี้ ๑๐๐ ปีแป๊บเดียว

เวลาในพระไตรปิฎกนะ นางฟ้าเขาไปเก็บดอกไม้กันนะ นางฟ้าเขาหายไปพักหนึ่ง เวลาเขาเก็บดอกไม้ยังไม่ทันเสร็จ จะกลับ เขาโผล่ไปเป็นนางฟ้าอย่างเดิมอีกแล้ว

“เธอไปไหนมา”

“ไปเกิดเป็นมนุษย์ชาติหนึ่ง”

๑๐๐ ปีของเราเท่ากับของเขา ๑ วัน คำว่า “๑ วัน” ๑ วันที่เขาไปเก็บดอกไม้ยังไม่ทันกลับนะ นางฟ้าลงมาเกิดเป็นมนุษย์ชาติหนึ่งแล้ว

แล้วเวลาเทวดาเขาอวยพรกัน เวลาจะหมดอายุขัย “ขอให้ได้เกิดเป็นมนุษย์เถิด เกิดแล้วได้สร้างบุญกุศลให้เกิดเป็นนางฟ้าอย่างเดิม ให้มาเกิดเป็นเทวดาอย่างเดิม” นี่ไง ผลของวิภวัญชะไน

แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาสิ้นกิเลสไปแล้วครอบ ๓ โลกธาตุ ตั้งแต่กามภพ รูปภพ อรูปภพ กามภพ เทวดานี้กามภพ เวลาพรหมนี้รูปภพ อรูปภพ นี้ ๓ โลกธาตุ มันยิ่งใหญ่ขนาดนั้นนะ ถ้ามันยิ่งใหญ่ขนาดนั้นนะ ดวงใจดวงนี้ ที่มันเป็นไปได้ เป็นได้เพราะอะไร เป็นได้ด้วยการที่เรามีสติมีปัญญา เราค้นคว้าในใจของตนให้มันเกิดคุณธรรมของเราขึ้นมาตามความเป็นจริง ถ้าค้นคว้าตามความเป็นจริงนะ

ที่เรามาวัดมามา เรามาประพฤติปฏิบัติกันอยู่ที่นี่ เราก็มาค้นคว้าหาใจของตนๆ ถ้าจะค้นคว้าหาใจของตน เราทำความสงบของใจเข้ามา เวลาลูกศิษย์กรรมฐานๆ เขาให้รักษาใจของตนๆ แล้วค้นคว้าหาใจของตน

เวลาศึกษาทางโลกมา ปรียัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปรียัติก็ศึกษามา มันต้องมีการศึกษาทั้งนั้นนะ คนเรามันโง่มันฉลาด มันก็มีประสบการณ์ของชีวิตนั้นแหละ ศึกษาในห้องเรียน ศึกษาตลอดชีวิต เวลาศึกษาขึ้นมา เวลาประสบการณ์ของตน นี่เวลาศึกษามา ศึกษามาเพื่อประโยชน์ คนอะไรมันจะโง่งงเอาแต่ตุนขนาดที่ไม่รู้สิ่งใดๆ เลยหรือ มันก็รู้มาทั้งนั้นนะ

เวลารู้มาแล้วทั้งนั้น เวลาจะมาประพฤติปฏิบัติทำความสงบของใจเข้ามาก่อนๆ ให้มันสงบระงับเข้ามาให้ได้ ถ้ามันสงบระงับเข้ามา สงบระงับได้มากได้น้อยแค่ไหนมันก็เป็นอำนาจวาสนาของคนแล้ว

เน้นย้ำว่า “อำนาจวาสนา” อำนาจวาสนาคือการกระทำ มันเหมือนผลไม้ เมล็ดพันธุ์พืชทุเรียนก็เป็นทุเรียน ส้มก็เป็นส้ม เงาะก็เป็นเงาะ แล้วแต่สายพันธุ์ของมัน นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของคนอยู่ที่สายพันธุ์ คือเวรคือกรรมที่สร้างมา เวรกรรมของแต่ละคนมันสร้างมาไม่เหมือนกันหรอก เวลาสร้างมาไม่เหมือนกัน เวลามีการกระทำ มุมมองก็แตกต่างกันไป แต่มุมมองแตกต่างกันไป เวลาจะประพฤติปฏิบัติเข้ามามันก็เข้าสู่อริยสัจ มันจะเข้าสู่อริยสัจหรือไม่เข้าสู่อริยสัจ มันอยู่ที่วาสนาของคนแล้ว

เวลาทำความสงบของใจเข้ามาๆ ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามา เห็นไหม ถ้ามันสงบระงับเข้ามามันจะมีความสุขของมันๆ แล้วมันก็เป็นทางโลก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนประพาศปฏิบัติ ไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ มา เวลาเจ้าลัทธิต่างๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเรียนกับอุทกดาบส อาฬารดาบส ได้สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘

คำว่า “สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘” ไปเรียนกับเขามาก็ทำได้ ฤๅชีไพรเขาก็ทำของเขาได้ ถ้าทำของเขาได้ ความสงบระงับเข้ามา เขาทำของเขามาอยู่แล้ว เวลาเกิดอภิญญาๆ เขาก็เกิดได้

เวลาเทวทัตเป็นลูกศิษย์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวทัตขึ้นมา อำนาจวาสนาเทวทัต เห็นไหม ชูชกกับพระเวสสันดร ตั้งแต่ย้อนไปอดีตชาติได้สร้างกันมาเป็นคู่กันมาตลอด ทำลายล้าง ทำกันมาตลอด

การสร้างสมๆ ขึ้นมา เวลาเกิดเป็นเทวทัต เกิดเป็น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประพาศปฏิบัติขึ้นมา บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีสติปัญญาว่าจะมันไม่ใช่ มันไม่ใช่ ก็ดึงกลับมาๆ เวลาหลงมัวชฌิมาปฏิบัติ หลงสู่ความสมดุขของมัน อาสวักขยญาณขึ้นมา ทำลายอวิชชา ครอบครวัของมารในใจของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นไป

เทวดาทัด เทวดาทัดได้สร้างบุญกุศลมา นี้อาสนาๆ ได้เป็นคู่กันมา การกระทำเป็นคู่ต่อกรกันมาตลอด เวลาทำความสงบของใจเข้ามา ก็ได้อธิณญา แปลงร่างไปเป็นพญานาค ไปเป็นงูบนหัวชาติศัตรูได้นี้อธิณญาๆ

วาสนาเหมือนกัน ทำได้เหมือนกัน แต่อันหนึ่งมันเข้าสู่มรรค อันหนึ่งเข้าสู่อริยสัจ อีกอันหนึ่งมันเข้าสู่กิเลส เข้าสู่อธิณญา เข้าสู่การมักมาก เข้าสู่การอยากใหญ่ เข้าไปสู่เรื่องโลก มันจะเข้าสู่อริยสัจหรือไม่ มันไม่เข้าสู่อริยสัจเพราะอะไร นี่ไง วาสนาของคนไง

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ เห็นไหม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเน้นย้ำเลย เน้นย้ำตลอด “แก้จิตแก้ยากนะ แก้จิตแก้ยากนะ”

คนมันไม่เคยมีประสบการณ์ หัวใจมันไม่เข้าสู่อริยสัจ มันจะรู้ได้อย่างไร มันรู้ไม่ได้หรอก มันส่งออกทั้งนั้น เวลามันส่งออก มันส่งออกไปไหน ส่งออกไปสร้างทิวภูมิมานะของตนไง สร้างแต่ความยึดมั่นถือมั่นในใจว่าอหังการไง มันไม่เข้าสู่ความสงบ ไม่เข้าสู่สัมมาสมาธิ

ถ้ามันเข้าสู่สัมมาสมาธินะ ครูบาอาจารย์ท่านสอน เห็นไหม พวกเราเหมือนชาวนาชาวไร่ ชาวนาชาวไร่เขาก็พยายามทำนาทำไร่ของเขาเพื่อหาผลประโยชน์ของเขา

นี่ก็เหมือนกัน หลวงปู่มั่นท่านสอนนะ ชาวนาทำนาก็ทำนาลงพื้นดินของเขาทุกปีนั่นแหละ ชาวไร่เขาก็ทำอยู่ที่ดินของเขาทุกปีๆ นั่นแหละ นี่ก็เหมือนกัน เราชาวนาชาวไร่ เราจะ

หาความสงบของใจของเราเข้ามา เราจะหาหัวใจของเรา เราจะหาสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน งานมีการกระทำของเรา ขึ้นมาบนหัวใจของเรา บนหัวใจของเรา

แต่มีการศึกษา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การศึกษามาคือการทรงจำธรรมวินัย การทรงจำธรรมวินัยไว้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ไม่ใช่ไปทรงจำธรรมวินัยแล้ว นี่ไง เวลาใจมันทุกข์ระทมมันบีบบีบสัฟเหมือนไฟเผาหัวใจเลย ไฟเผาหัวใจ เวลาไฟเผา ความคิดความฟุ้งซ่านขึ้นมา เห็นไหม ก็หาความสงบของใจเข้ามาๆ ดับฟืนดับไฟอันนั้นให้ได้ ถ้าดับฟืนดับไฟอันนั้นให้ได้มันก็เป็นความสงบเข้ามา ถ้ามันสงบนี่ไง ธรรมาธิษฐาน

เวลาไฟมันเผามันผลาญ ไฟมันลุกมันลามขึ้นมา มันมีแต่ความทุกข์ความร้อนทั้งนั้นนะ ดูลี เวลาไฟมันเผามันผลาญ พนักงานดับไฟ พนักงานป่าไม้ดับไฟป่าๆ เวลาไฟมันเกิด ไฟป่ามันเผามันผลาญขึ้นมา เขาต้องดับไฟป่า การดับไฟป่า พนักงานดับไฟ เขาทำทางกันไฟ เขาจุดไฟเพื่อดับไฟ

นี่ไง นี่ก็เหมือนกัน เวลาความคิดความฟุ้งซ่านมันฟุ้งมันซ่านในหัวใจของมัน มันเกิดฟืนเกิดไฟทั้งนั้นนะ แล้วหาความสงบของใจเข้ามา หาความสงบของใจเข้ามาให้มันสงบระงับเข้ามา ให้มีความสุขเข้ามา

เราก็เป็นพนักงานป่าไม้ใช่ไหม นี่ไง เป็นพนักงานป่าไม้ เป็นพนักงานดับไฟ พวกพนักงานป่าไม้เขาก็ทำหน้าที่การงานของเขา เพื่อการยังชีพของเขา นี่มันเป็นเรื่องโลกๆ ไง มันเรื่องภายนอก

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเกิดขึ้นมามันเกิดเป็นฟินเป็นไฟขึ้นมา เห็นไหม เวลาคนมีอำนาจวาสนา ปัญญาๆ นี่สำคัญมาก เวลาคนที่มีปัญญา ปัญญาเอาตัวรอดได้ทุกๆ อย่าง แก้ไขทุกอย่าง แก้ด้วยปัญญาๆ แต่ปัญญาโลกๆ มันก็แก้ไขได้เรื่องโลกๆ

ถ้าปัญญาทางธรรมนะ มันจะเข้าไปหากิเลสตัดค้นหาความทะยานอยาก มันจะไปฆ่ากิเลสตัดค้นหาความทะยานอยาก มันเห็นกิเลสตัดค้นหาความทะยานอยากในใจของมันนะ ถ้ามันเข้าไปเห็นกิเลสตัดค้นหาความทะยานอยาก นี่มันเกิดวิปัสสนา เกิดปัญญาการรู้แจ้งในใจของตน อันนั้นนะมันเป็นความดีงาม มันเป็นการกระทำ

นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ขึ้นมาแล้ว เทวทัตพยายามจะยึดครอง พยายามจะปกครองสงฆ์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เทวทัต แม้แต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา เรายังไม่ให้ปกครองเลย เราให้สงฆ์ปกครองสงฆ์กันเอง ให้ธรรมวินัยเป็นศาสดา ให้สิ่งที่เป็นการประพฤติปฏิบัติ”

นี่ก็เหมือนกัน ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว ส่งต่อเป็นทอดๆ มาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครจะปกครองใคร ใครจะมี

อำนาจวาสนา นี่ไง มันเป็นยุคเป็นคราว ศาสนานี้ที่มันเจริญรุ่งเรือง
ในอินเดียพันกว่าปี แล้วก็หมดสิ้นไปเลย มาเจริญรุ่งเรืองอยู่ใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

รุ่งเรืองๆ มันเป็นยุคเป็นคราว เวลามันเสื่อมโทรม
เสื่อมโทรมโดยทิวภูมิมานะ โดยโลกเป็นใหญ่ โลกเป็นใหญ่มันก็
เอาความสะดวกเอาความสบาย เอาสถานะ เอาความสูงความต่ำ
มาบีบบี้สีไฟกัน แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา นะ หลวงปู่เสาร์
หลวงปู่มั่น ท่านประพฤติปฏิบัติของท่านขึ้นมา ท่านจะบีบบี้สีไฟกิเลส

เรื่องโลกก็เป็นเรื่องโลก เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมา
พบพระพุทธศาสนา เราได้เสียสละความเป็นฆราวาสมาเป็น
นักรบ เป็นพระ ความเป็นพระแล้วไม่ถือตัวถือตนนะ พระเป็น
ผู้เลี้ยงง่าย พระอาศัยเลี้ยงชีพด้วยปถิแข็ง มันอยู่ที่สังคมจะมองเห็น
มากน้อยแค่ไหนมันเรื่องของเขา เรื่องของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติว่า
เราจะชวนชวนหาความจริงในใจของเรา

เห็นไหม ถ้าสังคมปกครองสังคม สังฆธรรมมันเป็นสังฆธรรม
ถ้าสังฆธรรม ผู้ที่มีอำนาจวาสนาขึ้นมา เขาจะค้นหาสังฆจะความจริง
ของเขาขึ้นมา ถ้าค้นหาสังฆจะความจริงขึ้นมา มันจะค้นหาความจริง
ในใจของตนจริงๆ

ถ้าในใจของตน คนที่มีอำนาจวาสนา สิ่งรอบข้าง
โลกธรรม ๘ เรื่องไร้สาระเลย มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ

เราก็ได้เห็นมาตลอดแล้ว แล้วเวลามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันก็สร้างเป็นความหลอกลวงตนขึ้นมาว่านี่ใช้ปัญญาวิปัสสนา

วิปัสสนาอะไร ความฟุ้งซ่าน ถ้ามันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันก็แค่สงบเท่านั้น แล้วสงบยังไม่รู้ว่าสงบด้วย

เวลาเกิดไฟ เวลาปัญญาๆ ความรู้สึกของคน ความคิดของคนเกิดดับ มนุษย์เกิดมามีธาตุ ๔ และชั้น ๕ เวลาชั้นทำงานๆ ชั้นโดยธรรมชาติของมัน รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ความคิดใจ ความคิดของคนมันมีของมันอยู่แล้วใช่ไหม แล้วความคิดของมัน คนเกิดมาด้วยอวิชชา ด้วยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก

ที่นี้คนเกิดมามีธาตุ ๔ และชั้น ๕ ธาตุ ๔ และชั้น ๕ ตั้งอยู่บนอะไร ตั้งอยู่บนความไม่รู้ ตั้งอยู่บนอวิชชา เวลาศึกษาก็เอาสิ่งนี้ไปศึกษา เวลาศึกษาขึ้นมาแล้วก็ศึกษามาว่าเป็นสมบัติของตนๆ เป็นสมบัติของตนเพราะอะไร เพราะความเผอเรอ ความไม่รู้เท่าความเป็นจริง มันทรงจำธรรมวินัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วก็ให้กิเลสมันปลิ้นมันปล้อน ให้กิเลสมันพลิกมันแปลง ให้กิเลสมันหลอกมันลวง เวลากิเลสมันหลอกลวง เห็นไหม ถ้าใช้ปัญญาๆ ปัญญาของคนที่มีสติมีปัญญา สิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์

คนเราเกิดมา ตั้งแต่สมัยโบราณ ตั้งแต่สมัยหิน สมัยยุคน้ำแข็ง ไม่มีไฟไม่มีไฟ แล้วเริ่มต้นจากรู้จักไฟ รู้จักไฟขึ้นมา ก็เป็นประโยชน์ขึ้นมา นี่ก็เหมือนกัน คนเรามีสติมีปัญญา

มีความคิดทั้งนั้นนะ ถ้าความคิดถ้ามันเป็นคุณธรรมมันก็เป็นประโยชน์ขึ้นมาทั้งนั้นนะ

ดูสิ อุตสาหกรรมการเขาต้องใช้พลังงาน พลังงานเป็นประโยชน์ทั้งนั้นนะ นี่ก็เหมือนกัน แต่หัวใจเรามันเป็นพลังงานที่มันมีของมันอยู่แล้ว แต่คนไม่เข้าใจ เห็นไหม แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ เอาสิ่งนั้นมาเป็นสัจจะเป็นความจริง ย้อนกลับเข้ามา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทวนกระแสกลับเข้ามาในใจของตน แต่ไม่มีใครเคยรู้เพราะธรรมชาติของมันส่งออก ธรรมชาติของจิตนี้มันส่งออกทั้งนั้น คนเกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ แล้วขันธ์ ๕ มันด้วยความเบาปัญญาของตน ไม่มีสติปัญญาของตน

สิ่งที่เป็นปัญญาๆ สิ่งที่เป็นประโยชน์ สิ่งที่เป็นไฟที่หุงหาอาหาร ทำการกสิกรรมต่างๆ เขาใช้พลังงานทั้งนั้นนะ ใช้ไฟทั้งนั้นนะ แต่ไฟนี้เขาเพื่อประโยชน์ใจ ถ้ามันเป็นความจริงใจ

แต่ถ้ามันไหลไป เวลาไฟไหม้บ้าน ไฟฟ้าลัดวงจร ไฟฟ้าลัดวงจรมันเผาไหม้ผลาญหมดละ สิ่งที่เป็นประโยชน์ๆ ถ้ากิเลสมันพาใช้ละ กิเลสมันพาใช้ทั้งนั้นนะ เวลาไป ไฟป่าๆ เวลาฟ้าผ่า ฟ้าผ่าลงมา ดูสิ เวลามันไหม้ ไฟป่า สัตว์ป่า สิ่งมีชีวิตตายหมด ทำลายหมด ต้องมีพนักงานดับไฟป่า เราก็ไปฝึกพนักงานดับไฟป่าไป

ศึกษาธรรมะๆ ก็ศึกษาธรรมะได้แค่นั้นแหละ เพราะอะไร เพราะมันเป็นสัจจะเป็นความจริง “ธรรมะเป็นธรรมชาติ รู้เห็น

เป็นจริงทั้งนั้น สัจธรรมรู้แจ้ง” นี่ไง กิเลสหลอกทั้งนั้นนะ กิเลส
มันหลอกให้ไปดูสิ่งอื่น กิเลสมันหลอกให้ไปดูข้างนอก มันไม่รู้จักรัก
ตัวมันหรอก ถ้าคนไม่รู้จักรักกิเลส ไม่เห็นกิเลส มันจะฆ่ากิเลส
ได้อย่างไร กิเลสมันอยู่ที่ไหน

เวลาเป็นพินเป็นไฟ ทุกคนมันเห็นได้ แต่เวลาเป็นกิเลส
ค้นหาความทะยานอยากในใจของตบนะ ไฟสุ่มซอน ไฟสุ่มซอนนะ
ดูสิ เวลาไฟไหม้ ไฟไหม้ใหญ่ เวลาพนักงานดับไฟดับไฟไปแล้ว
เขาต้องฉีดน้ำเลี้ยงไว้ เพราะอะไร เพราะเตี้ยมันปะทุขึ้นมาอีก
ไฟสุ่มซอนมันดับไปแล้วมองไม่เห็น

นี่ไง สิ่งต่างๆ จะเห็นกิเลส เห็นอย่างไร จะรู้จักรักกิเลส
รู้อย่างไร ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น เห็นแต่ฟ้าผ่า ฟ้าผ่าสู่ป่า ป่าติดไฟป่า
เผาไหม้ไปหมดเลย ตายหมดเลย

“เราคนเดียวเป็นคนรอดมา เรามีสติมีปัญญาวิปัสสนา”

พนักงานดับไฟป่าดีกว่าเอ็งอีก ไม่มีความจริงในใจ ถ้ามี
ความจริงในใจๆ เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ให้ทำความสงบ
ของใจเข้ามา สิ่งที่เรามีการกระทำนั้นมันเป็นการทำความสงบ
ความสงบนั้นเป็นสมณะ ดูถูกดูแคลน ดูถูกดูแคลนว่า “หายใจเข้า
นึกพุท หายใจออกนึกโธ เป็นสมณะๆ มันไม่ใช่วิปัสสนา มันไม่ใช่
ปัญญา”

ปัญญาอะไรของเอ็ง ปัญญาอะไร โลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา
ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดอย่างไร แล้วถ้ามันเป็นโลกียะ

โลกียะอย่างไร ถ้ามันเป็นโลกุตตระ โลกุตตระอย่างไร ไม่รู้จริง ไม่เห็นจริง มันแบ่งแยกกันไม่ได้ มันก็เหมารวมหมด พอเหมารวมหมดมันก็ว่านี่ธรรมาธิษฐาน

ธรรมาธิษฐาน ธรรมนี้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้แยกให้แยะ ถ้าแยกแยะ คนมีวาสนานะ เขาจะตรวจสอบใจของเขา เขาจะพยายามค้นคว้าหาสัจจะความจริงให้ได้ ถ้ามันเป็นสัจจะความจริงขึ้นมา นั่นคือวาสนาของคน

ถ้าคนไม่มีอำนาจวาสนา เห็นไหม ช้ำแล้วช้ำเล่าๆ ประพฤติปฏิบัติไปล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนั้นนะ เวลาหลงตา ท่านสอนใจ “โง่ยิ่งกว่าหมาตาย”

โง่ยิ่งกว่าหมาตาย หมามันตาย หมาตายแล้วมันไม่มีชีวิต แล้วเราไปทำ ดูลิ สิ่งที่ไม่มีชีวิตมันขยับเขยื้อนไหม มันไม่ขยับเขยื้อนสิ่งใดเลย มันนอนรอแต่ความเฒ่าเปื่อยทั้งนั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน ประพฤติปฏิบัติก็ซ้ำๆ ซากๆ อยู่กันนะ ไม่มีอุบายวิธีการพลิกแพลงใจของเราเลยใช้ไหม ถ้ามันมีอุบายวิธีการพลิกแพลงใจของเรา เราทำของเราซ้ำนั้นแหละ แต่ถ้ามันทำซ้ำด้วยอำนาจวาสนาของคน มันจะแสดงตัวให้เห็นทั้งนั้นนะ ถ้ามันแสดงตัวให้เห็น มันจะละเอียดไปเรื่อยๆ นี่มรรคหยาบข้ามรรคละเอียดอีกแหละ มรรคหยาบข้ามรรคละเอียด

สิ่งที่ทำมา ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
มรรค ๘ เลี้ยงชีพชอบ ทำงานชอบ ทุกอย่างชอบธรรมหมด
แล้วก็บวกลบคุณหารเลย ชอบ ชอบทั้งนั้นนะ

เรื่องการส่งออก เป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ แต่มันเป็น
วาสนาของคน ถ้าวาสนาของคนนะ มันทวนกระแสกลับได้
การทวนกระแสกลับมันทำซ้ำทำซากๆ จิตเห็นอาการของจิต
ถ้าจิตมันพิจารณาของมัน มันเห็นอาการของจิตนะ เห็นอาการ
ของจิต จิตเห็นอาการของจิตโดยข้อเท็จจริง โดยข้อเท็จจริง
ถ้าจิตเห็นอาการของจิต มันสะท้อนใจของมันเอง

แต่มันไม่เห็น มันไปหมดใจ กิเลสเป็นเรา ความทุกข์
ความยากเป็นเรา การประพฤติปฏิบัติเป็นเรา ถ้ามันเป็นเราๆ แล้ว
ถ้ากิเลสเป็นเราแล้วมันทุกข์มันยากไปทั้งนั้น เวลามันทำทุกข์ยาก
ไปขนาดไหนแล้ว เวลามันเผลอเธอขึ้นมา “โอโฮ! ธรรมะเกิดๆ”
กิเลสมันเผลอ พอกิเลสมันเผลอเท่านั้นแหละ “โอ้ย! นี่บรรลุธรรมๆ”

เอาธรรมที่ไหนมาบรรลุ เอาธรรมที่ไหนมาบรรลุ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรม เอ็งเอาธรรมที่ไหน
มาบรรลุ ก็เผลอเผลอใจ เวลากิเลสมันเผลอเผลอ เผลอเธอขึ้นมา
มันเข้าใจของมันว่าเป็นอย่างนั้นไง พนักงานดับไฟป่า

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ ขึ้นมา สิ่งนั้น สิ่งที้องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงไว้มันเป็นวิธีการทั้งนั้น แล้ววิธีการทั้งนั้น

ถ้าเป็นปริยัติมันก็เป็นชื่อ มันเป็นทฤษฎี แล้วถ้ามันเป็นจริง มันเป็นจริงกับเรา ถ้าเป็นจริงกับเรานะ เราไม่สร้างภาพ

ถ้าไปสร้างภาพ ความชุ่มชื้นของหมองใจ ความโทสะ โมหะ มันเป็นกิเลส เราพยายามจะหลีกเลี่ยง เราพยายามจะไม่เผชิญหน้ากับมัน ไม่เผชิญหน้ากับมันนี่มันหงุดหงิด ของมันมีอยู่นะ ไฟสุมขอน ไฟสุมขอนมันเผาผลน ถ้ามันเผาผลนอยู่แล้วมันมีสิ่งใด

ลมพัด ไฟมันแดงขึ้นมาเลย แล้วลมพัดมันมีเศษใบไม้ นะ ไฟลุกเลย นี่มันไฟสุมขอน มันมีของมันอยู่อย่างนั้นแหละ ถ้ามีอยู่อย่างนั้น แต่มันไปดับไฟป่าไ้ ไปดับสิ่งที่เรารู้เราเห็นนั้นไ้ แต่ไอ้ไฟสุมขอนมองไม่เห็นหรอก

แต่ถ้าเราจะเห็นไฟสุมขอน เห็นไหม เวลาไฟป่ามันเกิดขึ้น ถ้าลมมันรุนแรง มันพัด มันยังได้เชื้อเพลิงที่ดี มันลุกกลามมากมายเลย พอลุกกลามมากมาย มันก็เหมือนกับชีวิตของเรานี้ไ้ เวลาเรามี ความโลภ ความโกรธ ความหลงขึ้นมา คนเราตามืด ตาบอด ตาพร่ามัว ทำลายเขาไปทั้งนั้น ทำลายชีวิตของตนทั้งนั้นนะ เวลาทำสิ่งใดไปสร้างเวรสร้างกรรม จะได้มากได้น้อยขนาดไหน สร้างเวรสร้างกรรมทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าเราสงบระงับได้ เราไม่สร้างเวรสร้างกรรม เราทำแต่ คุณงามความดี คำว่า “คุณงามความดี” เห็นไหม การเสียสละ ทางโลก ถ้ามันเป็นการประพฤติปฏิบัติก็การละการวาง การละ การวางความเศร้าหมองในใจของตน

เวลาถ้ามันละความฟุ้งซ่าน ความฟุ้งซ่านก็เป็นกิเลสอย่างหนึ่ง ความเศร้าหมองก็เป็นกิเลสอย่างหนึ่ง ความกตัตนใจของตนก็เป็นกิเลสอย่างหนึ่ง กิเลสๆๆ ทั้งนั้นนะ มันครอบคร้วของมารนะ ปู่ย่าตายายของมันนี่กิเลสทั้งนั้น กิเลสทั้งนั้น แล้วถ้ามีสติสัมปชัญญะ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ

ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ คำว่า “ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ” มันใช้ปัญญาเพราะอะไร มันใช้ปัญญาเพราะเราพุทโธไม่ได้ คนที่พุทโธไม่ได้ก็คือพุทโธไม่ได้ พุทโธแล้วหลับทุกที พุทโธแล้วมันไปอันตู่อยู่นั้นนะ มันไปไม่ได้หรอก เพราะอะไร เพราะมันเป็นจริตนิสัยใจ สัทธาจริต พุทธจริต จริตนิสัยของคน

ถ้าจริตนิสัยของคนนะ ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมา ถ้าปัญญาอบรมสมาธิ มันปล่อยวางของมันเข้ามา มันปล่อยวางของมันเข้ามา เขามีสติปัญญาของเขา ปล่อยวางก็คือปล่อยวาง มีอะไรเกิดขึ้นละ อ้าว! ไฟป่าๆ เราดับไฟป่าไ้ เราจะดับไฟป่าเห็นไหม เวลาคนที่เขาชำนาญของเขา พนักงานดับไฟป่าเวลาเขาทำทางกันไฟ เวลาไฟมา เขาจุดไฟก่อนเลย จุดไฟให้เข้าไปดับไฟนี้ไง กิเลสมันพุงขึ้นมากก็ใช้ปัญญาพิจารณาไง พอไฟมันไปชนกับไฟ มันก็ดับไป แล้วมีอะไรละ ก็ดับไฟ แค่นั้นเอง แล้วมีอะไรต่อ นี่ไฟสุ่มซอน ไฟสุ่มซอนในใจของเอ็งมองไม่เห็นนะ

อำนาจวาสนาของคนนะ ถ้าอำนาจวาสนาของคน เพราะคนทำความสงบของใจมาก พระปฏิบัติมาเยอะมาก เวลาจิตสงบแล้วทำอะไรก็ได้ พอจิตสงบแล้วก็เสื่อม พอเสื่อมขึ้นไปแล้ว

เพราะถ้าทำความสงบของใจเราได้บ้าง มันก็มีความสุขนะ มีความสุข มีความสงบ อำนาจวาสนาแค่นี้หรือ

แล้วถ้าจะทำต่อเนื่องไป มันอยู่ที่ต้นทุนเดิมนะ มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน เพราะ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย คนที่มีคุณธรรมขึ้นมาจะ ๑ แสนมหากัป ๑ แสนมหากัปขึ้นมา จิตมันมีกำลังของมัน จิตมันมีอำนาจวาสนาของมัน มันรื้อมันค้นของมัน นี่จิตนะ จิต ถ้าจิตมันเป็นอย่างนั้นขึ้นมาเพราะอะไรละ นี่ไง คนเกิดมาเหมือนคน คนเกิดมาเท่ากับคน เทวดา อินทร์ พรหม มาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

โดยความเชื่อของมนุษย์ เทวดา อินทร์ พรหมต้องสูงส่งกว่าเรา ทำไมเทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าละ นี่ไง แล้วทำไมเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คู่มากับเทวทัต ทำไมเทวทัตเข้ามาบวช มาบวชเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เกิดมาเป็นญาติกันด้วย แต่อำนาจวาสนา มันอยู่ที่อำนาจวาสนา

แต่อำนาจวาสนาของคนมันจะมากน้อยแค่ไหนก็แล้วแต่ ถ้าเรามีสติมีปัญญาของเรา เราจะแก้ไขหัวใจของเรา เราจะแก้ไขหัวใจของเรานั้นไม่เกี่ยวกับใครทั้งสิ้น มันไม่เกี่ยวกับใครทั้งสิ้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เราเป็นแค่คนชี้ทางเท่านั้น พวกเธอเป็นผู้ที่ก้าวเดินของเธอไปเอง”

แต่เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันดัดจริต มันดัดจริต มันสร้างภาพ สร้างทางเดินของตน ทั้งๆ ที่การประพฤติปฏิบัติ มันก็เป็นการสร้างทางเดินของตนนะ **อตตา ทิ อุตตโน นาโถ** ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเท่านั้นเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ตนเท่านั้นที่เป็นผู้ที่แสวงหา ตนเท่านั้นเป็นผู้หมั่นเพียร ตนเท่านั้น ไม่มีใครทำให้ได้เลย แต่มันดัดจริต แหม! ต้องเป็นอย่างนั้นๆ พอมันดัดจริต มันก็ออกจากธรรมะ ออกจากสังขาร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมใน **เทวเม ภิกขเว** ทางสองส่วนที่เธอไม่ควรเสพ อุตตกิลมณานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค มัชฌิมาปฏิปทาเป็นทางสายกลาง ทางสายกลาง ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรม ถ้าความชอบธรรมมันก็ชอบธรรมในธรรม ไม่ใช่ดัดจริตชอบ ชอบในใจของตน แล้วดัดจริตแล้วก็สร้างภาพของตน มันไปไม่รอดหรอก มันเป็นไปไม่ได้

ถ้ามันจะเป็นจริงๆ ขึ้นมา มันเป็นจริง มัชฌิมาปฏิปทา งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรม ความชอบธรรม แล้วมันพิจารณาของมัน มันจะเข้าไปสู่ไฟสุ่มซอนนั้นนะ เข้าไปสู่ไฟสุ่มซอน เข้าไปสู่จิตของตน เข้าไปสู่กิเลสตัณหา ความทะยานอยาก แล้วกิเลสตัณหาความทะยานอยาก เวลามันพิจารณาขึ้นมา เห็นไหม

ตำรา เห็นใหม่ “พิจารณากายสึคะ จิตสงบแล้ว
พิจารณากายสึคะ แล้วก็พิจารณาของเราสึคะ” นี่เขาอุปาทานทั้งนั้น
ถ้ามันไม่อุปาทานมันพุดอย่างนั้นไม่ได้

พิจารณากาย พิจารณากายอย่างไร การพิจารณากาย
จิตมันสงบแล้วเห็นกายตามความเป็นจริง ถ้าเห็นกายตาม
ความเป็นจริง มันจะเห็นอย่างไร เห็นกายจะเห็นอย่างไร

การเห็นกาย ถ้าตามความเป็นจริงมันสะท้อนกิเลส

ไฉน “พิจารณากายสึคะ พิจารณากายสึคะ”

พิจารณากายสึคะ มันก็อุปาทานสึคะ เพราะอะไร
เพราะมันส่งออก นี่ไง ดับไฟป่าๆ ไฟป่าเกิดขึ้นก็จุดไฟดับไฟป่าไป
ถ้าจุดไฟป่าดับไปแล้ว แล้วมีอะไรต่อ เดียวป่ามันก็ฟื้นฟูขึ้นมาใหม่
เราก็ไปเอาสัตว์ป่ามาอนุบาลแล้วเอาสัตว์ป่าไปคืนป่าไป นั่นมันเป็น
ระบบการบริหารจัดการของกรมป่าไม้

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็สอนแบบนั้น
พระไตรปิฎกอ่านแล้ว ๙ ประโยค ๑๐ ประโยค อ่านแล้วเขาก็คิด
แบบนั้น การคิดแบบนั้นมันเป็นโลกีย์ปัญญา

การคิดแบบนั้นเพราะธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็น
สังฆธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ปรารภนามารื้อสัตว์ขนสัตว์ รื้อสัตว์ขนสัตว์ก็ให้สัตตตะผู้ซ่อง ให้หัวใจ

ที่มันติดข้อง ให้หัวใจของคนที่มีผลของวิญญูะที่เวียนว่ายตายเกิด
 ในวิญญูะ ให้พยายามประพฤติปฏิบัติ ให้ฝึกหัดขึ้นมาให้เป็นสัจจะ
 เป็นความจริงในใจอันนั้น ถ้าฝึกหัดขึ้นมาให้เป็นสัจจะเป็นความจริง
 ในใจอันนั้นนะ นี่ใจ อริยสัจ สัจจะความจริง มันก็ต้องประพฤติปฏิบัติ
 ตามธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นแหละ

นี่ใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภว่า รื้อสัตว์
 ขนสัตว์ วางแนวทางไว้ เวลาวางแนวทางไว้แล้ว เราก็ทำตาม
 แนวทางนั้น แล้วเราก็สร้างเรื่องของเราเองได้หมดเลย...มายา
 ปฏิบัติโดยมายา แล้วก็เอามายานั้นเป็นหลักเกณฑ์ของตน แล้วอ้างอิง
 ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ไฟสุ่มซอนในใจ
 เต็มหัวใจ ไม่มีสัจจะความจริงเลย

ถ้ามีสัจจะความจริงขึ้นมา เห็นใหม่ สิ่งที่มีมันละมันวาง
 เวลาประพฤติปฏิบัติเริ่มต้น ถ้ามันเห็นกายนะ การเห็นกาย
 โดยพื้นฐาน ถ้ามีจิตสงบมันถึงจะเห็นได้ แล้วถ้าเห็นกาย ถ้าพอมัน
 ใช้ปัญญาไม่เป็น มันไปไม่ได้หรอก

การเห็นกายๆ ดูสิ ถ้าไฟ พลังงานที่มันเสถียร เครื่องใช้ไฟฟ้า
 ขึ้นมา เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มันใช้งานอยู่มันก็เสถียร แต่ถ้าไฟไม่เสถียร
 เครื่องใช้ไฟฟ้านั้นเสถียรไม่ได้

สมาธิมีงเสถียรหรือ สมาธิที่ปฏิบัตินี้จริงหรือ ถ้ามันจริง
 ขึ้นมา ความตั้งอยู่ ตั้งอยู่อย่างไร พอตั้งอยู่แล้ว รสของธรรม

ชนะซึ่งรสทั้งปวง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าสมถธรรม
มันจะมีความสุขของมัน

พอความสุขของมัน ความสุขนั้นเป็นพื้นฐาน สมถกรรมฐาน
ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าฐานที่ตั้งแห่งการงานยกขึ้นสู่วิปัสสนา
ถ้ามันเห็นกายของมันนะ การเห็นกาย พลังงานที่ใช้ออกไป
ถ้ามันเสถียร เสถียรอย่างไร้แล้วแต่ มันใช้ไปแล้วมันเบาบางลง
พอเบาบางลงมันจะทรงให้เห็นกายนั้นได้อย่างไร

ถ้าเห็นกายอย่างนั้นนะ ถ้ามันไม่มีกำลังขึ้นมา จะให้มันเป็น
ไตรลักษณ์ ให้มันพิจารณา ให้มันจากอคุคคหิมิตให้เป็นวิภาคะ
วิภาคะคือแยกส่วนขยายส่วน แยกส่วนขยายส่วนเพื่อให้มันเป็น
ไตรลักษณ์ขึ้นมา

ถ้ามันไฟสุมขอน ไฟสุมขอนมันเผาไหม้เอง แล้วมันหลอกลง
มันพลิกแพลงอยู่ในหัวใจนะ เอ็งเห็นไฟสุมขอนอันนั้นหรือไม่
ถ้าไม่เห็นไฟสุมขอนอันนั้น เอ็งจะเข้าไปวิปัสสนาอย่างไร นี่พูดถึง
พูดถึงเวลาเราว่าไฟๆ เราพูดถึงปัญญาๆ ปัญญาก็เปรียบเหมือนไฟ

คูสิ ที่เราทุกข์กันอยู่นี้ ทุกข์เพราะอะไร เราไม่ใช้ทุกข์
เพราะความคิดเราหรือ นี่เราทุกข์เพราะความคิดเรานะ แล้วถ้ามัน
ละเอียดเข้าไป มันทุกข์เพราะอุปาทานนะ มันทุกข์เพราะกามราคะ
มันทุกข์เพราะความบีบขี้สี้ไฟในหัวใจ มันทุกข์เพราะความเศร้าหมอง
นี่ไง บุคคล ๔ คู่ เวลาปฏิบัติเข้าไป ไฟสุมขอนในใจมันละเอียดลึกซึ้ง

เข้าไปกว่านั้นอีกหลายร้อยเท่า ไอ้ที่พี่รำเพอมานั้นนะ ไอ้นั้นมันเรื่องของกระแสสังคม

ตอนนี้กระแสสังคมนะ เพราะว่ามันเป็นไปโดยสังคม ถ้าสังคมไม่เชื่อถือ สังคมไม่มั่นใจก็ไม่เชื่อถือ หมดยุคหมดสมัย แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมาชวนชวาวของ ท่าน ท่านมาปฏิบัติของท่านในความจริงของท่าน ประกาศสัจธรรมในใจของท่าน ใครจะเชื่อหรือไม่เชื่อ นั่นมันเป็นเรื่องของสังคม แต่เพราะการกระทำของท่านมันเป็นความจริง สังคมถึงได้เชื่อถือศรัทธาขึ้นมาอีกรอบหนึ่ง

พออีกรอบหนึ่ง เห็นใหม่ พอปฏิบัติไป ธรรมดาสังคมใหญ่ขึ้น มีคนมากขึ้น มันก็มีความเหลวไหลมากขึ้นเป็นเรื่องธรรมดา พอมีความเหลวไหลมากขึ้นเป็นธรรมดา พอมากขึ้นเป็นธรรมดา ตอนนี้สังคมมันสูงขึ้น ในสำนักปฏิบัติก็มากขึ้น พอมากขึ้น ผู้ที่หวังดีใฝ่ดี เขาก็พยายามอานาปานสติ เพื่อให้เด็ก ให้สังคมได้ประพุดติปฏิบัติ

เด็กๆ น้อยๆ มันไปประพุดติปฏิบัติกำหนดลมหายใจ ดีขึ้นๆ นั้นเขาดีขึ้นของเขาเพราะด้วยความไร้เดียงสา ความไร้เดียงสา มันเป็นอย่างไรมันก็พูดของมันอย่างนั้นนะ ไอ้ของเรามันมีจริตจะก้าน “วิปัสสนาฯ” วิปัสสนามาจากไหน

จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวิภวภูมิตะ ผลของวิภวภูมิตะๆ แล้วผลของวิภวภูมิตะมันเป็นอย่างไรละ ชีวิตนี้เกิดมาทำไม เกิดมาทุกข์ๆ ยากๆ เกิดมาทำไม เวลาเกิดมา คนมีบุญเกิดมาแล้วประสบความสำเร็จทางโลก มีชื่อมีเสียง มีกิตติศัพท์มีกิตติคุณนะ มีทุกข์ใหม่ ทุกข์

เวลาคนทำหน้าที่การงานอย่างใดก็แล้วแต่ ถ้าประสบความสำเร็จก็ต้องประสบความสำเร็จมากขึ้นไปเรื่อยๆ มันมีความทุกข์ ความยากทั้งนั้นนะ ความทุกข์ความยาก แต่เพราะมันชอบ ก็เลสมันชอบ สังคมเขายอมรับหน้าถือตา สังคมเขาเชิดชู เก่ง ยอดเยี่ยม

แต่เวลาถ้าเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา เวลาภรรยานุสติ คนใกล้ตาย ขึ้นมา แล้วเราได้อะไรละ เราได้อะไร นี่มันสมบัติสาธารณะทั้งนั้น มันต้องทิ้งไว้กับโลก นี่เราจะตายแล้ว เราจะต้องไปข้างหน้า แล้วข้างหน้าไปแล้วมันคืออะไร เวลาไปถึงภรรยานุสติ ใกล้ตาย ขึ้นมา จะไปสังเวชนี่นั่นนะ เราทำอะไร

ทุกคนมันก็อยากได้บุญอยากได้กุศล เอาหัวใจนี้ได้ของมันไป เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา บุคคล ๔ คู่ อรูปธรรม ธรรมที่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบธรรมโดย ข้อเท็จจริง ถ้าใจดวงนั้นมันมีคุณธรรมอย่างนั้นไปแล้วมันไปกับ ใจดวงนั้น เห็นไหม ๗ ชาติ ๓ ชาติ อนาคตามีไม่มาเกิดบนกามภพ สิ้นกิเลสไป จบ จบแล้ว ฟ้าผ่ามาเลย

ฟ้าผ่านะ ดูลี เวลาฟ้าผ่า เกิดไฟฟ้า ทุกคนเห็นแล้วมันตกใจ แต่คนที่เวลาสิ้นสุดแห่งทุกข์ไปแล้วนะ ฟ้าผ่าเป็นของขวัญจากฟ้า ฟ้าผ่าก็ผ่าโลกใจ ฟ้าผ่าก็ปรากฏการณ์ธรรมชาติใจ มันมีผลอะไร เป็นของขวัญ มันสวยงาม

เพราะว่าฟ้าผ่า ผ่าขึ้นมาเพื่อมีการเผาไหม้ เพื่อให้พืชพันธุ์
 มันได้เจริญงอกงาม มันเป็นการกระทำความอุดมสมบูรณ์ขึ้นมา
 จากป่า นี่ไง จิตใจถ้ามันพ้นจากทุกข์ เป็นของขวัญนะ เป็นของขวัญ
 จากธรรมชาติ ธรรมชาติ ปรากฏการณ์ธรรมชาติไง นี่มันเป็นของขวัญ
 แต่ถ้ายังมีเลสตัณหาความทะยานอยาก เจ็บปวดแสบร้อนไปทั้งนั้น
 เพราะอะไร เพราะมันเสียหาย มันทำลายทรัพย์สินของเรา มันทำ
 สิ่งมีชีวิตให้มันล่วงไป เสียหายทั้งนั้น เพราะอะไร เพราะไพสุมখনไง
 มันไม่เห็น มันไปเห็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ โอโฮ! สูดยอด โอ้ย!
 ดีเยี่ยม ดีงาม แต่ไอ้ความทุกข์ความยากในใจมหาศาล

แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ทำ
 ความสงบของใจเข้ามา พอใจสงบระงับเข้ามาแล้ว ถ้ามีอำนาจวาสนา
 จิตสงบแล้วมันจะเห็นกาย เห็นต่างๆ ของมันนะ สิ่งให้เห็นๆ กันอยู่
 พอจิตสงบแล้วไปเห็นนู่นเห็นนี่ เห็นอย่างนั้นหลอกทั้งนั้นนะ
 เห็นจริงไหม จริง แต่ความเห็นไม่จริง ไม่จริงหรอก

แต่ถ้าเห็นกาย เห็นกายของเราถ้ามันเห็นโดยสัจจะ
 ความจริงนะ ถ้าเห็นกาย ถ้าเราพิจารณาแล้วมันจะหายไป
 มันไม่อยู่กับเราหรอก ถ้าเราเห็นกายแล้วกายอยู่กับเราได้ แสดงว่า
 จิตเรากำลัง จิตมีกำลังนี้เป็นเรื่องใหญ่ นะ

ปฏิบัติ ๒ วัน ทำอะไรแล้วเป็นมรรคเป็นผลไปหมดเลย
 แล้วตัดจริต วางแนวทางไว้เลย ต้องเป็นอย่างนั้น ๑ ๒ ๓ ๔
 เพราะอะไร เพราะฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

มามาก แล้วก็สร้างภาพไปเลย นี่ไง มายา มายาของกิเลส กิเลส
มันหลอก

แต่ถ้าเอาความจริงๆ ดูลิ ขาวนาทำนาที่นาขึ้นทุกปี
ทำนาก็ต้องไถนา ไถนาขึ้นมา ชักน้ำเข้า ทำกล้า ปักดำ ปักดำแล้ว
ดูแลรักษาจนกว่าข้าวมันจะออกรวง เก็บเกี่ยวขึ้นมามันถึงได้ผลของมัน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจะทำความจริงๆ ในใจของเราขึ้นมา
มันจะเป็นผลประโยชน์กับเรา ผลประโยชน์คือสมบัติของเราไง
ถ้าสมบัติของเราขึ้นมา ถ้าเป็นสมบัติของเรามันพิจารณาของมันได้

ถ้าจิตมันสงบแล้ว ถ้ามันเห็นกายๆ เห็นกายมันไหว
ภาพมันไหว มันไม่จริง ความเห็นอันนั้นนะ แต่ถ้ามันฝึกหัด
บ่อยครั้งเข้า มันเห็นแล้วเราก็พิจารณาของเราต่อเนื่อง ถ้ามันไม่เห็น
พิจารณาไปแล้วมันขยับ ขยับแล้วมันหายหมดนะ แล้วเรากลับมา
ทำความสงบของใจให้มากขึ้น ถ้าน้อมไปเห็นกาย

ถ้าไม่เห็นกาย ถ้ามันเป็นเวทนา เป็นความชุ่มซ้องหมองใจ
เราจับของเราพิจารณาของเราไปด้วย เราฝึกหัดใจของเราขึ้นมาไง
ถ้ามันฝึกหัดคือการพิจารณาใช้ปัญญาของเราต่อเนื่องไป ถ้าใช้ปัญญา
ต่อเนื่องไปบ่อยครั้งเข้าๆ สิ่งนั้นมันละเอียดเข้ามาๆ มันจะเข้าไปสู่
ไฟสุมขนอนนั้น ถ้าเข้าไปสู่ไฟสุมขนอนนั้นมันจะไปสะท้อนกิเลสนั้น
ถ้าไปสะท้อนกิเลสนั้น พิจารณาเข้าไป มันจะถอดมันจะถอน
ในจิตใต้สำนึกนั้น ถ้าจิตใต้สำนึกนั้น นี่ไฟสุมขนอนๆ ไม่ใช่ไฟป่า
ไม่ใช่ปรากฏการณ์ธรรมชาติ

ปรากฏการณ์ธรรมชาติเพราะอะไร เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ไง เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ ๕ เรามีความคิดเป็นเรื่องธรรมดา เรามีความคิด เห็นไหม **ภารา หเว ปณฺจกขฺนธา** สิ่งที่เป็นภาระหน้าที่ของผู้ที่สิ้นกิเลสไป

แต่ของเราขันธมารๆ ขันธนี่เป็นมารนะ ความคิดก็เป็นมาร สรรพสิ่งนี้เป็นมารทั้งนั้นนะ มารคือกิเลสค้นหาความทะยานอยาก แล้วมารมันมาประพุดิปฏิบัติกับเราไง เวลาประพุดิปฏิบัติธรรม บอก “ปฏิบัติธรรมๆ” ปฏิบัติธรรมโดยมาร มารมันก็สร้างภาพให้เราอ้างอิงว่ามันบังเงา เอาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอ้างอิง อ้างอิงขึ้นมาแล้วว่าเป็นจริงๆ ในใจของเราไง นี่ผู้ที่ปฏิบัติที่เหลวแหลก เลวร้าย

แต่ผู้ที่ปฏิบัติเพื่อธรรมนะ เขาเคารพธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเคารพธรรม เขาจะมีศีล มีความซื่อสัตย์ มีการกระทำ ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมๆ เพราะท่านมีสัจจะ ท่านตั้งเป้าสิ่งใดแล้วต้องทำสิ่งนั้น ตั้งเป้าสิ่งใดทำสิ่งนั้น แล้วถ้ามันไม่ได้ผลก็เรื่องของบุญวาสนาของเรา

ถ้ามีบุญวาสนาของเรานะ เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาของเรา เราทำของเราต่อเนื่องไปๆ การทำต่อเนื่องนั้นนะ ถ้าทำต่อเนื่องจนจิตใจมันไม่ออกแวงวอแวง ถ้ามันสมดุลของมัน มันก็ลงได้

สมาธิเป็นสมาธิ แล้วถ้าสมาธิแล้ว จิตตั้งมั่นๆ มันตั้งมั่นได้ยาก ตั้งมั่นได้ยากเพราะมันหวั่นไหว โลกธรรม ๘ มันเจาะ

มันไขจิตใจเราอยู่ตลอดเวลา ก็เลสมันพักตัวอยู่ในหัวใจของเรา
ไอ้ไฟสุ่มขอนแก่น นันนะ มันทำลายมาตลอดทั้งสิ้น

ไอ้ข้างนอกๆ ดุสิ “เมื่อก่อนมีความโกรธมาก เตียนวิ
หายโกรธแล้ว” หายโกรธแล้วมีสติ เตียวเพลอมันก็โกรธอีก

ไอ้ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันเป็นเรื่องธรรมดา
แต่มันเป็นจริตนิสัยของเรา เราจะควบคุมดูแลอย่างไร ถ้าควบคุม
ดูแลของเรา เรามีสติของเราตลอดเวลา เราพยายามศึกษา
พยายามค้นคว้า พยายามรักษาไว้ รักษาใจนี้ไว้

ดุสิ เวลาครูบาอาจารย์ของเราตอนนอนผ่อนอาหารขนาดไหน
เวลาถ้ามันผิดพลาดขึ้นมามันถอยกรูดๆ มันลุ่มลุกคลุกคลาน
ขนาดไหน ถ้าลุ่มลุกคลุกคลานขนาดไหน ถ้ามันพ่ายแพ้ขึ้นมา
มันก็ฟื้นตัวกลับมาต่อสู้กับมันใหม่ ต่อสู้กับมันๆ ถ้าเราจริงจัง
ของเรานะ แต่ส่วนใหญ่แล้วเวลามันพ่ายแพ้แล้วมันยอมแพ้
มันไม่ต่อสู้โดยความเป็นจริงใจ

ถ้ามันต่อสู้โดยความเป็นจริง ถ้าความเป็นจริงๆ นะ
ความเป็นจริงคือศีล สมาธิ ปัญญา ความเป็นจริง เรามีศีลมีสัจย์
ของเรา เรามีสมาธิของเรา ถ้าเป็นปัญญาๆ ปัญญาเกิดขึ้น
เราค้นคว้าหาเหตุผลผลของเรา อย่าให้กิเลสอุปาทานมันมาสร้างภาพ
การสร้างภาพนั้นมันไม่เป็นความจริง แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติ
ไต่ตรลักษณะ เวลาบอก “เป็นอนัตตาๆ”

ตาอะไร ตากอไผ่นะสิ ตาที่ไหน มันเป็นความหลอกลวง
ทั้งนั้นนะ

ถ้ามันเป็นความจริง โอ้โฮ! มันสลดสังเวช เวลาเห็น
ความจริงขึ้นมาะ มันสลดสังเวช ธรรมสังเวช ขนาดธรรมสังเวช
เกิดขึ้นมามันยังเศร้าใจเลย ธรรมสังเวชนะ สังเวชโดยธรรม
แต่ถ้ามันเป็นกิเลส มันไม่สังเวช มันจะตะครุบ มันอยากได้
อยากมีอำนาจ อยากใหญ่

แต่ถ้าเป็นจริงไม่ใช่อย่างนั้น ถ้าเป็นจริงนะ อ่อนน้อม
ถ่อมตน มันจะอ่อนน้อมถ่อมตน หาที่สงบสัจ หาที่ที่เราจะ
ฆ่ากิเลส เราจะฆ่ามันๆ เพราะเห็นแล้วมันเศร้าใจ นี่ไง
มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย เราเกิดตายๆ
มาขนาดไหน ใครจะเชื่อ ใครจะไม่เชื่อ มันเรื่องของเขา

แต่เพราะเรามีอำนาจวาสนา เราถึงได้มีความเชื่อของเรา
แบบนี้ ความเชื่อไม่ใช่ความจริง แต่ความเชื่อก็เป็นวาสนา ถ้าไม่มี
ความเชื่อ มันจะลากเรามาประพาศปฏิบัติหรือ ถ้าไม่ใช่ความเชื่อ
มันจะลากเรามาทุกข์มายากหรือ คนเรามีกำลังใจนะ จะอดนอน
ผ่อนอาหารขนาดไหนมันก็สู้

ทำไมเราต้องมาทุกข์มายากอย่างนี้ล่ะ เรามาทุกข์มายาก
แบบนี้เพราะกิเลสเราหนา กิเลสเรามากหนา ทำแบบสุขเอาเผากิน
ทำแบบเอาสะดวกสบายไม่ได้ ทำเอาสะดวกสบาย ไปยอมจำนน

กับมันตลอด ปฏิบัติมาตั้งแต่ต้น ปฏิบัติมา ล้มลุกคลุกคลานมาตลอด ถึงที่สุดแล้วกิเลสเอาไปกินหมดเลย มันไม่หลงสู่ความจริงสักอย่าง

ความสู่ความสงบ สงบตามความเป็นจริงนะ จิตมันสงบขึ้นมาแล้วมีสติสัมปชัญญะ สุขมาก ถ้าจิตมันสงบนะ เวลามันคลายตัวออกมา เราก็อยากได้อย่างนี้อีกๆ แล้วถ้ามันได้อย่างนี้ ถ้ามันมีพื้นฐาน มีความสงบอย่างนี้ ฝึกหัดใช้ปัญญาๆ ใช้ปัญญา แยกแยะ ถ้ามันเป็นไปได้จริง เพราะมันมีกำลังของสมาธิ กำลังของสมาธิคือกำลังของความสงบนี้ มันก็ฝึกหัดใช้ปัญญาของมันไป ถ้าพอมันใช้ปัญญามากขึ้นไปมันเป็นสัญญา คิดอะไรไม่ออก อันต์ไปหมดเลย จะไปซ่ายไปขวา ปิดกั้นทั้งนั้น

กลับมาทำความสงบของใจให้มากขึ้น แล้วกลับไปฝึกหัดใช้ปัญญา ฝึกหัดอยู่อย่างนั้น แยกแยะอยู่อย่างนั้น เราทำซ้ำทำซาก อย่างนั้นมันต้องมีประโยชน์กับเราขึ้นมาแน่นอน เราทำของเราขึ้นมา ด้วยอำนาจสมาธิมากน้อยขนาดไหนก็แล้วแต่ เราจะประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมาให้เป็นความจริงของเราขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันจะเข้าสู่จิตใต้สำนึกนั้น นี่ไง โฟกัสขออนๆ นั่นนะ

มันเป็นโฟกัสขออนอยู่ในจิตลึกๆ ไอ้ที่มันพูดกันอยู่นี้ มันเป็นปลายเหตุ มันอยู่เปลือกนอก ความอยู่เปลือกนอกก็นี่ไง ปุณฺณัง สามีญฺสํ นิกขโม อธิญฺสํ ความรู้สึกนึกคิดของเรานี่ไง แล้วมันได้สิ่งใดมา ได้มาแต่ความทุกข์ ปฏิบัติก็ทุกข์ ชีวิตโลกก็ทุกข์ ทำสิ่งใดก็ทุกข์ไปหมดเลย ไม่มีทางออก นี่ไง มันอยู่เปลือกนอกนี่

แล้วเข้าสู่สัจจะความจริงของเราละ ทำไมต้องตั้งสติ
ทำไมครูบาอาจารย์ สมัยหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นนะ เวลาพระ
จะล้างบาตร ให้อมน้ำไว้เลยนะ ไม่ให้พูดกัน ไม่ให้คุยกัน ให้ต่างคน
ต่างตั้งสติไว้ ดูใจของตน ถ้าวັນไหนคุยกันมากๆ ให้อมน้ำไว้ ไม่ให้
คุยกัน นี่เขาฝึกหัดกันขนาดนั้น ฝึกหัดขนาดนั้นคือใคร นักรบนะ
พระกรรมฐานนะ สู้กับกิเลสนะ

ไอ้ของเราไม่อย่างนั้น โอ้โฮ! ตาสัปประรดเลย ส่งออกหมดเลย
โอ้โฮ! ปฏิบัติยอดเยี่ยม พูดไปเถอะ ไม่มีใครเขาเชื่อหรอก

ถ้าเป็นความจริง มันเป็นความจริงในใจนี้ ถ้าความจริง
ในใจนี้ ตั้งสติไว้ ถ้าขาดสติแล้วนะ เริ่มต้นจากขาดสติ การกระทำนั้น
เป็นมิฉฉาหมด ถ้าไม่มีสติสัมปชัญญะทำอะไร เราไม่อายุตัวเองหรือ
คูสี เราลืมของไว้ เราวางของไว้ผิดที่ พอเราไปเห็นเรายังตี
ตัวเราเองได้เลยว่าเราขาดสติ เราทำอะไรได้ด้วยพลังพลอ
นี่เรายังตีตัวเราได้เลย แล้วอารมณ์ความรู้สึกมันเร็วขนาดไหน
นี่เราฝึกหัดขนาดนั้นนะ ถ้ามันจะทำตามความเป็นจริงขึ้นมาให้ได้
ถ้าทำความจริงของเราขึ้นมาให้ได้ เราตั้งสติไว้ เราฝึกหัดของเราไว้

สิ่งที่ทำงานทางโลกเขาทำแล้วทำเล่าๆ เขาทำแล้ว
เขาสำเร็จของเขา ไอ้เราประพฤติปฏิบัติภพชาตินี้ ทำให้มันเป็นจริง
เป็นจิ่งขึ้นมา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา
เรามีอำนาจวาสนาแล้ว เราได้กายกับใจนี้มาๆ ที่เราทำความสงบ
ของใจเข้ามากก็เพื่อรักษาใจดวงนี้

แต่ทำความสงบไม่ได้ เราก็มีวิธีการใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา วิธีการมันแยกแยะออกไป โดยอริยสัจ ๔ สัจจะความจริงในพระพุทธศาสนา อริยสัจ สัจจะความจริงๆ เราแสวงหาสิ่งนั้น

เราแสวงหาสิ่งนั้น แต่จิตใจเราเป็นสมมุติ จิตใจเรานี้เป็นโลก ถ้าเป็นโลกมันปลิ้นปล้อน มันมีพญามาร ครอบคร้วของมาร มารมันมีลูกมีหลานนะ ดุสิต นางตันทา นางอรดี เป็นลูกของพญามาร แล้วพญามาร ใอันี่มันเป็นสมมุติบัญญัติ สมมุติขึ้นมาว่าเป็นอย่างนั้น แต่เวลาปฏิบัติเป็นยิ่งกว่านั้นอีก

เวลาปฏิบัติ ตั้งแต่พิจารณา ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง เห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง เวลาพิจารณา นั้นลูกหลานมันทั้งนั้นนะ ใอันี่แค่เด็กๆ เวลาแค่เด็กๆ พิจารณาแค่เด็กๆ เวลาสังโยชน์ เวลาที่มันร้อยรัดหัวใจนี้ไว้ ร้อยรัดหัวใจนี้ไว้อยู่ในอำนาจของมัน ถ้ามันอยู่ในอำนาจของมัน พิจารณาอย่างไรที่จะไปสู่กับมัน

นี่มันไม่เคยไปเห็นตัวมันเลย ไม่เคยเห็นจิตของตนตามความเป็นจริงเลย แล้วว่าจะไปต่อสู้กับกิเลสๆ ให้กิเลสมันเหยียบย่ำ ทำลายอยู่อย่างนั้นนะ นี่ไง มันเป็นละครนะ ละครชีวิต เป็นละครชีวิต

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ใช่ละครชีวิตนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภมาเป็นพระโพธิสัตว์ สร้างสมบุญญาธิการมาขนาดไหน สละชีวิตมาไม่รู้กี่ภพกี่ชาติ

สละมาหมด เป็นสัตว์ เห็นนายพรานเขาหลงป่า เขาหิวกระหาย
นี้โอดเข้ากองไฟเอาชีวิตนี้เพื่อเอาเนื้อให้เขาดำรงชีวิตต่อไป
นี่ท่านสร้างอำนาจวาสนามาขนาดนั้น

เวลาเอาจริงเอาจ้งขึ้นมา มันพิจารณาขึ้นมาเป็นสัจจะ
เป็นความจริงขึ้นมา สิ่งที่มีการกระทำอย่างนั้นมันเป็นความจริงขึ้นมา
ในหัวใจ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ในพระไตรปิฎก เห็นไหม
เป็นนิทาน เป็นแต่ละภพแต่ละชาติที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เสวยภพเสวยชาติ แล้วเวลาเสียสละ เสียสละมาเพื่อความเข้มแข็ง
ของหัวใจ นี่ทำมาขนาดนั้น ถึงว่าเป็นพระโพธิสัตว์ๆ

เวลาปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ ปรารถนามาเป็นองค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า สร้างสมบุญญาธิการมาขนาดนั้น หัวใจมันเลย
เข้มแข็ง หัวใจมันเลยมีสติปัญญาขึ้นมา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา
มันเท่าทันกับมาร

แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันเป็นสมมุติไปหมดเลย
ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นความจริง สมมุติบัญญัติ
โลก โลกสมมุติ เวลาบัญญัติ บัญญัติมาเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาไปศึกษาบัญญัติบอกว่าฉันรู้ๆ

รู้อะไร สมมุติซ้อนสมมุติ โลกนี้โลกสมมุติทั้งนั้นนะ
ภาษานี้สมมุติ ภาษาเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไป
ตามกาลเวลา

แล้วบัญญัติละ บัญญัติ บาลี เพราะอะไร เพราะมันเป็น ภาษาที่ตายแล้ว ไม่เคลื่อนไหว แล้วก็แปล แปลออกมาก็แปลเป็น ภาษาไทย นี่เราแปลมา แต่หัวใจละ แปลกิเลสใหม่ กิเลสในใจ ที่มันครอบงำอยู่

พิจารณา ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบแล้ว เราจะแปลกิเลส กำจัดกิเลส ด้วยมรรคด้วยผล ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญาของเรา ถ้าปัญญาของเราเกิดขึ้นมา เราพิจารณาของเรา พิจารณา ผีกหัดๆ ถ้าผีกหัดเริ่มต้น ถ้าพูดถึงสมาธิอบรมปัญญา ปัญญาอบรมสมาธิ

ถ้าสมาธิอบรมปัญญา พุทฺโธฯฯ นี่สมาธิอบรมปัญญา ทำความสงบของใจเข้ามาให้เป็นสมาธิ ให้มันตั้งมั่นขึ้นมา ให้มีกำลัง ขึ้นมา แล้วถ้าพิจารณาได้ ผีกหัดใช้ปัญญา ถ้าผีกหัดใช้ปัญญา สมาธิเราทำไม่ได้ เพราะสมาธิเราไม่แข็งแรง ถ้าเราใช้ปัญญาๆ นี้ปัญญาอบรมสมาธิ

ปัญญาอบรมสมาธิก็ใช้ปัญญาไล่ต้อนเข้ามาๆ พิจารณา ด้วยเหตุด้วยผลเข้ามา มันปล่อยวางเข้ามาๆ ถ้าปล่อยวางเข้ามาถึง หัวใจของตน เห็นใหม่ สิ่งที่มีการกระทำ ทำให้เป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันเห็นโทษ เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เขาถึงไปสู่ความสงบระงับ เห็นใหม่

ตา หู จมูก ลิ้น กาย ปิดให้หมด เหลือแต่หัวใจนี้ไว้ แล้วเราพยายามทำความสงบของใจให้มากขึ้นๆ แล้วเราจะสงสารตัวเอง

เราจะสงสารหัวใจเราเอง หัวใจที่มันทุกข์มันยาก หัวใจที่มันทุกข์มันยากนะ เกิดแต่ละภพแต่ละชาติ

แล้วเวลาถ้ามันใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันทันความคิด ความคิดเวลามันผุดขึ้นมาอะ ความคิดมันไวขนาดไหน แล้วเวลาที่มันตั้งมั่นๆ พอมันตั้งมั่นขึ้นมาแล้ว มันจะนุ่มไปแล้ว ถ้าเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมขึ้นมา นี่มรรคมันเกิด

ที่นี้มรรคมันไม่เกิด มรรคมันไม่เกิดขึ้นมา มันไม่เห็นตามความเป็นจริง ถ้าไม่เห็นตามความเป็นจริง สิ่งที่มีมันไม่เห็นตามความเป็นจริง มันก็เป็นเรื่องภาพลวงตา มันเป็นของภายนอกทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น เวลาประพาศปฏิบัติขึ้นมา เห็นไหม ปิดตา หู จมูก ลิ้น กาย เหลือใจไว้ แล้วพยายามรักษาหัวใจขึ้นมา ให้มันคงขึ้นมา ถ้ามันมั่นคงขึ้นมาอะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตมันสงบระงับแล้ว มันฝึกหัดใช้ปัญญาต่อเนื่องไป ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญา ฉะนั้น เวลาประพาศปฏิบัติขึ้นมา ครูบาอาจารย์เรา ในวงกรรมฐาน เห็นไหม ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา

ปัญญาอบรมสมาธิ ใช้ปัญญาไล่เข้ามาเลย ใช้ปัญญาไล่เข้ามาให้จิตมันตั้งมั่น

สมาธิอบรมปัญญา ถ้าเวลามันเกิดสมาธิแล้ว ปัญญาอันนั้น จะเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาการฆ่ากิเลส

ถ้าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิก็เหมือนพุทโธ เวลาพุทโธๆ นี่เราทำความสงบของใจเราเข้ามา คีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามีสมาธิขึ้นมาแล้วก็เกิดปัญญา มันจะเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาในการฆ่ากิเลส

แต่ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ เราใช้ปัญญาพยายาม ปลดเปลื้องความเกี่ยวข้องข้องกับใจของเรา มันปลดเปลื้องๆ เข้ามา นี่มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ แล้วเป็นสมาธิขึ้นมาแล้ว ถ้ามันเกิด ปัญญาขึ้นมาอีกชั้นหนึ่ง นั่นนะจะเป็นมรรค

ถ้ามันไม่เป็นมรรค มันก็เป็นกิเลส ถ้ามันเป็นกิเลส มันก็ ซ้อนกิเลส เวลาเราประพฤติปฏิบัตินะ เราว่าเราจะฆ่ากิเลสๆ ให้มันเป็นความจริงๆ มันเลยกกลายเป็นกิเลสซ้อนกิเลสไง กิเลส มันซ้อนกิเลส กิเลสมันหลอกมันลวง กิเลสมันทำให้เรา ล้มลุกคลุกคลาน ถ้ามันล้มลุกคลุกคลานขึ้นมา นี่ความทุกข์ความยาก ความทุกข์ความยาก เห็นไหม

เราจะฆ่ามันนะ เราจะสำรอก เราจะคายกิเลสออกไป ถ้าเวลาปัญญาอบรมสมาธิๆ ใช้ปัญญาๆ ไล่ให้มันเท่าทันกิเลส ถ้ากิเลสสงบตัวลง นั่นนะเป็นสมาธิ นั่นมันปล่อยวางชั่วคราวๆ แล้วปล่อยวางชั่วคราว ถ้ามันใช้ปัญญาต่อไป มันจะเป็น ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนาๆ แล้วมันเกิดปัญญา ขึ้นมา มันจะย้อนกลับเข้ามาในใจของตน ถ้ามันย้อนกลับเข้ามา ในใจของตนได้มันจะเป็นมรรค

ที่เราประพาศติปฏิบัติขึ้นมา ที่ว่าจะเข้าสู่มรรคๆ ถ้ามันเป็น สมุทัย สมุทัยก็เป็นต้นเหตุความทะยานอยาก คิดโดยสมุทัย สมุทัยคือกิเลส สมุทัยคือการทำให้เราเหลวไหล เวลาปฏิบัติเข้าไป มันก็เป็นภาพลวงตาทั้งสิ้น

แต่ถ้ามันเป็นมรรคๆ ขึ้นมา มันจะเป็นความจริงแล้ว ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันจะย้อนกลับเข้ามาข้างในใจของตน ถ้าเข้ามา ในใจของตน มันจะเป็นความจริงขึ้นมาได้ ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันก็เป็นความจริงเพื่อหัวใจดวงนี้

เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะณะะ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิด ในวัฏฏะณะะไม่มีต้นไม่มีปลาย เราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะณะะมาตลอด สิ่งที่ได้สร้างบุญกุศลขึ้นมาได้เกิดเป็นมนุษย์ แต่ตาบอดขึ้นมาจากน้ำ ถ้ามันเข้ามาในบ่วงนั้นจะเกิดเป็นมนุษย์

จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะณะะ สิ่งที่ว่าเวลาครูบาอาจารย์ ท่านประพาศติปฏิบัติของท่านมา เกิดเป็นมนุษย์ต่อเนื่องกันมา ก็ด้วยอำนาจมนุษย์สมบัติ มนุษย์สมบัติ การได้เกิดเป็นมนุษย์นี้ มีคุณค่ามาก เพราะมนุษย์เท่านั้นที่มีโอกาสได้ประพาศติปฏิบัติ ถ้าเป็นเดรัจฉานไป จบแล้ว แล้วดูสิ เวลาสัตว์เกิด สัตว์เกิดมหาศาล แล้วเวลาคนเกิดก็มีจำนวนมากขึ้นมหาศาล มากขึ้นมหาศาล มันก็เป็นเวลาของเขา

ถ้ามันเป็นจริงๆ นี่เป็นเวลาของเราถึงพุทธกาล ถึงพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญที่ไหนล่ะ ถ้ามันเจริญ

มันต้องเจริญในหัวใจของเราเนี่ย ถ้ามันเจริญในหัวใจของเราเนี่ย เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องมีความเป็นจริงขึ้นมา คีล สมาธิ ปัญญา มันเป็นมรรคเป็นผลขึ้นมา

สิ่งที่ถ้ามันไม่เป็นมรรคเป็นผล มันเป็นกิเลส กิเลสอ้างอิง เพราะเรามีการศึกษา เดียวนี้แหละ เพราะว่าในคอมพิวเตอร์มีไปหมด เพราะพระไตรปิฎกแปลเข้าคอมพิวเตอร์หมด เวลาการศึกษาเป็นการศึกษา แต่ศึกษาแล้ว คีล สมาธิ ปัญญา เวลาศึกษาแล้ว ต้องมาปฏิบัติ เวลาปฏิบัติจะเป็นความจริงไหม ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันก็จะแก้กิเลสได้

ถ้ามันแก้กิเลสของเราได้ มันแก้ด้วยความเป็นจริงนะ มันเป็นปัจจัยจัดตั้ง เป็นสันตภิฎฐิติโก แล้วเวลามันเป็นจริงขึ้นมา มันสำรอกมันคาย มันฆ่าเป็นชั้นๆ ขึ้นมานะ จากความลึกลับสงสัย จากความไม่รู้เหนือรู้ได้ แต่ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมานะ มันฆ่ากิเลส เป็นชั้นๆ เข้ามาเลย เวลาฆ่ากิเลสเป็นชั้นๆ ขึ้นมาตั้งแต่ลูกแต่หลานนะ เห็นไหม

สัทธิกัฏฐิ วิจิกิจฉา สิลัพพตปรามาส

กามราคะ ปฏิฆะ อ่อนลง

กามราคะ ปฏิฆะ ขาดไป

รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา

เวลามันฆ่า มันฆ่าเป็นชั้นๆๆ เข้ามานะ นี่สังโยชน์ ๑๐

ถ้ามันเป็นความจริงๆ มันเห็นของมันจะจะ

ถ้ามันไม่เป็นปัจจัยตั้ง สันติภูริโกตามความเป็นจริงขึ้นมา
กิเลสมันตายอย่างไร เวลากิเลสมันตาย มันตายตรงไหน เวลากิเลส
มันตายจากหัวใจของสัตว์โลก

แล้วเวลากิเลสมันตายนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าบรรลुरुธรรม เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ
บรรลुरुธรรม ถ้าบรรลुरुธรรมนะ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ท่านอนุโมทนาณะ มันสะท้อนกันไปหมด เวลาสะท้อน ๓ โลกธาตุ
มันสะท้อนที่ไหน สะท้อน ๓ โลกธาตุ โลกธาตุนี้ห้วนไหว
ถ้ามันเป็นความจริง

แล้วพวกเราไม่ได้ยินหรอก พวกเราไม่รู้เรื่อง พวกเรา
มันนอนจมอยู่กับกิเลส แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เอากิเลส
ออกหน้า เอาความมั่งง่าย เอาความเห็นแก่ตัว เอาความสะเดาะงสบาย

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะ ท่านสมบุกสมบันมามาก
เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านสมบุกสมบันของท่านมา สมบุกสมบัน
เพราะอะไร เพราะท่านเห็นกิเลสไวๆ เห็นกิเลสไวๆ การต่อสู้
การชำระล้างมันเห็นชัดๆ มันจับตัวมันได้ มันพิจารณาได้

เวลามันสำรอกมันคาย ตังคปทาน เวลาปทานชั่วครวๆ
ส่วนใหญ่คนที่รู้ที่เห็นนะ ด้วยอำนาจวาสนานะ ตังคปทาน
ของชั่วครว มันแค่สลบ แล้วพอมันสลบแล้วนะ ถ้าเราไม่ต่อเนื่อง

ไม่มีครูบาอาจารย์คอยแนะนำนะ เวลามันพื้ขึ้นมาแล้ว การต่อสู้กับมัน จบ เพราะอะไร เพราะมันรู้ทาง

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเทศน์ว่า การ ท่านไม่บอกถึง เวลามันขาดนะ ท่านบอกถึงวิธีการๆ ให้เรามีกำลังใจเท่านั้นนะ เวลามันขาดๆ มันต้องเกิดจากปัจจัยตัดตั้ง สันติภูมิจิตของเราเอง ถ้าเราบอกแนวทางไว้นะ มันรู้หมด มันรู้ของมัน มันทำซ้ำ แล้วมันจะให้เกิดอย่างนั้น แต่ไม่ใช่ ไม่ใช่

เวลามันใช้นะ สมุจเฉทปราบ เวลามันขาด ขาดตามความเป็นจริง ถ้าขาดตามความเป็นจริง เวลากิเลสมันขาดนะ มันพื้กลับขึ้นมาไม่ได้ ขาดแล้วขาดเลย อกุปปธรรม อฐานะที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ของเรานี้กุปปธรรม ไหลไปไหลมา หลอกลวงกันไปหลอกลวงกันมา กุปปธรรม อกุปปธรรม

การประพฤติปฏิบัติของเรา เราตั้งสติของเราไว้ เราศึกษา ค้นคว้าของเราไว้ เราย้อนกลับมาด้วยความละเอียดรอบคอบ ทำซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาะ มันเป็นปัจจัยตัดตั้ง ก้องกังวานกลางหัวใจ กิเลสตายโดยสิ้นซาก ไม่มีสิ่งใดอยู่บนใจดวงนั้น เอวัง

ในสติปัฏฐาน ๔ มีกาย
ในกายไม่มีสติปัฏฐาน ๔

ในสติปัญญาอันลึกลับ

พระอาจารย์สงบ มนสสนโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แสดงธรรมจักๆ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงอาทิตตปริยายสูตร ชฎิล ๓ ฟันน้องได้บรรลุเป็นพระอรหันต์

การประพฤติปฏิบัติธรรม การฟังธรรมมันมีคุณค่า มีคุณค่าที่ไหน มีคุณค่าที่ว่าธรรมที่เกิดจากหัวใจของครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม ถ้าเป็นธรรมๆ ออกมาจากหัวใจที่เป็นธรรมนั้นมันจะมีคุณธรรม

ถ้าออกมาจากความจำๆ ก็อ่านหนังสือ เวลาหนังสือมีการท่องจำ นกแก้วนกขุนทอง สิ่งนั้นมันเป็นประเพณีวัฒนธรรม เป็นประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธนะ ทางอีสาน เวลาวัดที่ไหนก็แล้วแต่ เวลาไม่มีพระไปอยู่นะ เขาจ้างให้พระไปอยู่จำพรรษา จ้างให้ไปอยู่เพื่อเขาจะได้สร้างบุญสร้างกุศลของเขา

นี่เขาขาดพระไม่ได้ เพราะว่าประเพณีวัฒนธรรมของเขา เขาต้องทำบุญกุศลของเขา เขาทำเพื่อความสุจริตใจของเขา ถ้าไม่มี ไม่มีเขาก็แสวงหา ถ้าแสวงหาอย่างนั้นมา สิ่งนั้นมันเป็นประเพณี วัฒนธรรม ถ้าวัฒนธรรมของเขาก็เป็นวัฒนธรรมของเขา

เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ศึกษามาก็หนักแก้วนกขุนทอง เรามาท่องจำกันไง ถ้าท่องจำ ท่องจำนี้ มีการส่งเสริมพระพุทธศาสนา ถ้าส่งเสริมพระพุทธศาสนา ส่งเสริม ให้มีการศึกษา ศึกษาามาเพื่อมาประพฤติปฏิบัติ ศึกษาามาเพื่อ เป็นการท่องจำ

ท่องจำกันมาแล้วนะ ใครมีความรู้มากความรู้น้อย ถ้าความรู้มากความรู้น้อยก็มีกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก ก็เอากิเลสของตนใส่เข้าไป เวลากิเลสของตนใส่เข้าไปก็ความชอบใจ ของตน พอความชอบใจของตนนะ มันปฏิบัติไป เวลาพูดไปแล้ว ก็มีการขัดแย้งกัน ถ้าขัดแย้งกันก็บอกของใครถูกของใครผิดไป

มันถูกมันผิด มันผิดที่กิเลสทั้งนั้นนะ ถ้าเป็น ความถูกต้องดีงามมันเข้าสู่สัจธรรม ถ้าเข้าสู่สัจธรรมก็เข้าสู่หัวใจ ของตน ถ้าเข้าสู่หัวใจของตน เห็นไหม เรามีความอบอุ่น มีความองอาจมีความกล้าหาญนะ แต่ความกล้าหาญ กล้าหาญของ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ กล้าหาญกับกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก ของตน กล้าหาญในการเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ในการใช้ สติปัญญาของเรา กล้าหาญในการประพฤติปฏิบัติ ไม่ใช่กล้าหาญ ไปอวดใครหรอก

ไปवादใครนั่นมันเรื่องกิเลสทั้งนั้นนะ การยกตนข่มท่าน การเหยียบย่ำทำลายกัน มันเป็นกิเลสตัดหาความทะยานอยาก แต่ถ้าเป็นความจริงๆ นะ มันย้อนกลับมาสู่หัวใจของตน

เวลารวงข้าว ข้าวมันออกแล้วมันนุ่มลงต่ำ แต่จิตใจของคนที่มีธรรม จิตใจของคนที่มีธรรมเขาเอาไว้ในหัวใจของเขา เขาเห็นแล้ว หลวงตาท่านพูดไป ถึงขยะ โลกเป็นถึงขยะ มันเป็นที่น่าสะอิดสะเอียน มันน่าขยะแขยง แล้วไปยุ่งกับมันทำไม

แต่นี้เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เป็นมนุษย์ด้วยกันไง เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน เวลาถึงที่สุดแห่งทุกข์ มันจะไปพูดกับใคร เขาจะหาว่าเราบ้า หาว่าเราบ้า หารว่าเราบ้า บ้าเพราะมันพูดเรื่องนอกเหนือจากโลก โลก เรื่องของโลก เขาก็แสวงหาของเขาเพื่อความอุดมสมบูรณ์ของตน อุดมสมบูรณ์ของตนในความรู้สึกของเขาไง

แต่เวลาถ้าเป็นนักปฏิบัตินะ เขาแสวงหาที่สงบสงัด เขาแสวงหาที่วิเวก เขาแสวงหา แต่เวลาประพฤติปฏิบัติกัน วันเวลามันช่างเชื่องช้าเหลือเกิน ทำสิ่งใดแล้วไม่ประสบความสำเร็จ ทำสิ่งใดแล้วมันกระวนกระวายใจ

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาะ วันคืนล่วงไปเร็วมาก เตียววันๆ ทำไมมันเร็วไปขนาดนั้นนะ เพราะจิตใจมันอยู่กับข้อวัตรปฏิบัติไง จิตใจมันอยู่กับธรรมวินัยไง จิตใจมีสติยับยั้งดูแลมันไง ถ้ามีสติยับยั้งดูแลมัน มันมีแต่ความสุข ทั้งนั้นนะ ถ้ามีความสุข วันเวลามันล่วงไปเร็วมากๆ

แต่ถ้าเวลาเราประพฤติปฏิบัติวันเวลามันแข็งเข้ามา มันมีแต่ความทุกข์ความยาก มันมีแต่ความบีบคั้นหัวใจ เมื่อไหร่จะหมดเวลาจริงๆ...หมดทำไม ปฏิบัติเอาคะแนนไง ปฏิบัติเท่านั้นชั่วโมง ปฏิบัติเท่านั้นชั่วโมง ปฏิบัติแล้วมันได้ความสุขความสงบ

จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก จิตนี้เป็นได้หลากหลาย จิตนี้มหัศจรรย์นัก ถ้าจิตนี้มีมหัศจรรย์นักนะ ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา นี่เป็นอริยทรัพย์เพราะเราเกิดมามีกายกับใจๆ ใจ เพราะร่างกายนี้มันต้องบีบคั้น ร่างกายนี้มันต้องการอาหารของมัน ร่างกายต้องการความอบอุ่น ร่างกายต้องการพักผ่อน ร่างกายมีการกระทำ เห็นไหม

เวลาเราเกิดมา ร่างกายมันบีบคั้น เวลาเทวดาเขามีแต่กายทิพย์ๆ เขามีความสุขของเขานะ เขามีความสุขของเขา เขาไม่ต้องขี้ไม่ต้องเยี้ยว ไม่ต้องเซ็ด ไม่ต้องคอยอาบน้ำอาบท่า เขาไม่ต้องเลย เขาเป็นทิพย์สมบัติหมด

แต่ของเรามันมีภาระรับผิดชอบพระรุ้งพระรังไปทั้งนั้น ภาระรับผิดชอบ โรคประจำตัวของเราคือโรคหิว โรคหิวมันบีบคั้นขึ้นมา เวลาคนหิวคนกระหายขึ้นมาก็ต้องแสวงหาขึ้นมาปรนเปรอมัน ถ้าคนมีสติปัญญาเขาระลึกได้ไง เราเกิดมาทำไมๆ เกิดมา สิ่งที่มีบีบคั้น นี้ความสุขน้อยนิด แต่ความทุกข์มหาศาล

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เวลาเขาครองเรือนๆ ความสุขน้อยนิด แต่ความทุกข์ความยากมหาศาล

เหมือนกับวิดทะเลทั้งทะเลเลย เพื่อเอาปลาตัวเดียว แต่ก็ครองเรือนกันทั้งโลก ไม่มีใครออกจากเรือน ไม่มีใครออกประพฤติปฏิบัติ เวลาออกไปประพฤติปฏิบัติขึ้นมาก็ทุกข์ๆ ยากๆ

เวลาประพฤติปฏิบัติ เราก็พยายามชวนชวายเป็นเรา ถ้ามันประพฤติปฏิบัติ คนที่มีอำนาจวาสนา เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วจะประพฤติปฏิบัติ ออกบวชๆ เวลาออกบวชขึ้นมาแล้วจะแสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดี เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเพื่อให้พ้นจากทุกข์ๆ ใจ แนวทางปฏิบัติก็มหาศาลใช้ใหม่

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพยายามชวนชวายเป็นเราของท่านๆ ท่านไปแสวงหาที่ไหนก็แล้วแต่ เพราะคนที่มีอำนาจวาสนา มันจะมีจุดยืนนะ เวลาจุดยืนมันจะเทียบเคียงกับคำสั่งสอนของเขา พฤติกรรมของเขา การกระทำของเขา มันมีอยู่จริงหรือไม่ ถ้ามันไม่มีอยู่จริง เราทิ้งสละจากที่นั่นไป ไปหาที่ใหม่ๆ หาที่ไหนมีครูผู้แจ้ง ครูผู้แจ้งมันหาจากไหน มันหาไม่ได้ เห็นไหม ท่านถึงพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามข้อวัตร แล้วพยายามค้นคว้าขึ้นมา

เพราะมันเป็นยุคเป็นคราวนะ คำว่า “เป็นยุคเป็นคราว” เวลาคนมีบุญเกิด เวลาคนมีบุญเกิดนะ สังคมร่มเย็นเป็นสุข ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล การอยู่ของสังคมมันมีความสุข เวลาแม้แต่คนบาปเกิดนะ สังคมมีแต่ความทุกข์ความร้อน มีแต่ภัยแล้ง อาหารการกินก็ไม่มี ทุกอย่างทุกข์ยากไปหมด

เวลาคนมีบุญเกิด ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้ไว้ในพระไตรปิฎก ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง

กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง หลวงปู่มั่น ท่านพูดไว้ว่า มันจะเจริญตั้งแต่สมัยพระจอมเกล้าฯ ก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ กึ่งพุทธกาลนั้นนะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน มันมีแนวทาง สังคมมันซับซ้อนมาเพื่อจะให้ค้นคว้าไ้ เวลาค้นคว้า ขึ้นมา แล้วใครรู้จริงละ สัจธรรม สัจธรรมมันอยู่ที่ไหน

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัย เป็นศาสดาของเราๆ ก็ได้ศึกษามาเพื่อเป็นแนวทางกับเรา ศึกษา มาศึกษา มาเพื่อประพฤติปฏิบัติไ้ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้า ปรียัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ โลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา ก็แนวทางในพระพุทธศาสนา มันมีอยู่แล้ว แต่ศึกษา มาๆ ก็ไป หยิบฉวยมาประดับเกียรติของกิเลส กิเลสเอามาชูธง ชูธงว่า แนวทางปฏิบัติแนวทางนั้นดี ปฏิบัติไปแนวทางนี้ดี

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าชำระล้าง กิเลส เห็นใหม่ รวงข้าว เวลาข้าวมันออกรวง มันแก้มันน้อมลงต่ำ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นไม่เคยไปทะเลาะเบาะแว้ง ไม่เคยไปโชว์ใครเลยว่าแนวทางไหนดี ท่านเก็บเนื้อเก็บตัวของท่าน ชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณขจรขยายไปทั่วโลก คนที่จะประพฤติ ปฏิบัติต้องแสวงหา ต้องพยายามชวนชวนไปหาท่าน

พอไปหาท่าน ท่านไม่ให้อยู่ด้วย พระอยู่จำพรรษากัน ๔ องค์ ๕ องค์เท่านั้นน้อยอย่างมาก นอกนั้นให้อยู่ชายขอบ มีเวลา เข้ามาแล้วให้เข้ามาฟังธรรม เสร็จแล้วให้ออกไปประพฤติปฏิบัติ นี่ท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมา เห็นใหม่ สูงสุดสู่สามัญไ้

น้อมลงต่ำๆ ไม่ชูธงว่า สิ่งนั้นดีอย่างนี้ สิ่งนี้ดีอย่างนั้น เวลาไปปฏิบัติ ก็ไปปฏิบัติแนวทางสติปัญญา ๔

เวลาครูบาอาจารย์ “แล้วปฏิบัติอย่างไร”

“ก็ปฏิบัติแนวทางสติปัญญา ๔ สิคะ”

“แล้วเอาอะไรปฏิบัติล่ะ”

“ก็ปฏิบัติแนวทางสติปัญญา ๔ สิคะ”

แนวทางสติปัญญา ๔ ก็ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ก็ท่องจำกันมาไง แล้วเอาอะไรปฏิบัติล่ะ

“ก็ปฏิบัติตามแนวทางสติปัญญา ๔”

สติปัญญา ๔ อย่างไร

“ก็แนวทางสติปัญญา ๔”

ก็เอาบาลีมาถกเถียงกัน แล้วได้อะไรขึ้นมาล่ะ

แต่จิตนี่เป็นได้หลากหลายนัก จิตนี้ เห็นไหม แค่ชาวพุทธเรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เราก็แสวงหาคุณงามความดีของเรา เราพยายามแสวงหาความดีของเรา เดียวก็เลสมันแทรกแซงมาก็พยายามใช้สติยับยั้งมัน เราปฏิบัติของเราไปมันก็ยังมีอารมณ์เย็นเป็นสุขใจ เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติไปจะถูกต้องดีงามไม่ดียังไม่ดีงามอย่างไร เขาก็พยายามชวนชวายเป็นชวายเป็น พยายามหักห้ามความรู้สึกนึกคิดของเขา มันก็อยู่ในแนวทาง ก็แค่นั้น

“แนวทางสติปัฏฐาน ๔ สีคะ”

เวลาทำปฏิบัตินะ แล้วเวลาปฏิบัติไป เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติ นี่พูดถึงว่าในแนวทางที่เขาขย่องว่าเป็นปัญญา เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติด้วยกันหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ เขาบอกไอ้ฉันเป็นสมณะ ไอ้ฉันมันเสียเวลาเปล่า ไอ้ฉันไม่เป็นวิปัสสนา

คนที่มึสติมีปัญญาก็พยายามชวนชวายของเขา เวลาชวนชวายของเขา เวลามันไปรู้ไปเห็นสิ่งต่างๆ ขึ้นมามันก็ว่านั่นคือการพิจารณา

มันจะไปพิจารณาอะไร โลกียปัญญา ถ้าโลกุตตรปัญญา โลกุตตระมันจะเกิดอย่างไร ถ้ามันยังไม่เกิด มันเป็นไปไม่ได้ มันก็เป็นไปไม่ได้ทั้งสิ้น ถ้าเป็นไปไม่ได้ เห็นไหม

เวลาเราเป็นนักปฏิบัตินะ เริ่มต้นจากการประพฤติปฏิบัติ เราก็มีความทุกข์ความยากมาในหัวใจทั้งนั้น เรามีเป้าหมายของเราว่าเราจะพ้นจากทุกข์ เราอยากประพฤติปฏิบัติให้ได้มรรคได้ผล ถ้าได้มรรคได้ผลขึ้นมา เราปฏิบัติของเรา ถ้าเราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ทำความสงบของใจเราเข้ามา เราก็มีความสุข ความสงบระงับพอสมควร ถ้าพอสมควร ถ้ามันรู้มันเห็นสิ่งใด มันก็รู้เห็นของมันใช่ไหม ตามแต่ที่ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติแนวทางของใคร

แนวทางส่วนแนวทาง แต่ความจริงกับความเท็จ
อีกเรื่องหนึ่ง เห็นไหม ระหว่างกิเลสกับธรรมๆ ถ้ามันเป็นธรรมๆ
ขึ้นมา มันก็จะเป็นอย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด
เป็นธรรมๆ ขึ้นมา ใจมันก็มีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา มีหลักมีเกณฑ์
ขึ้นมา มันก็พัฒนาของมันขึ้นไป

ถ้ามันไม่เป็นธรรมๆ มันก็เป็นเรื่องวิปัสสนิก นี่ก็เอาเอง
นี่ก็เอาเอง สร้างภาพเอง มันก็เป็นไปตามความเห็นของมันนั่นแหละ

ถ้าประพฤติปฏิบัติ นี่ไง หลวงปู่มั่นท่านบอกไง จิตนี้
เป็นได้หลากหลายนักๆ เริ่มต้นก็กิเลสของเรากิเลสอย่างหยาบๆ
ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความไม่พอใจต่างๆ เวลาถ้า
ทำความสงบของใจเข้ามา อุปกิเลส กิเลสอย่างละเอียด กิเลส
อย่างละเอียดมันก็หลอกมันก็ล่อ เห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ที่ไม่เป็นใจ “จิตสงบแล้วก็พิจารณากายสิ
จิตสงบแล้วก็พิจารณากายสิ” ...กายอะไร

เวลาคำว่า “กาย” เวลาโดยพื้นฐาน โดยสามัญสำนึก
ของมนุษย์ โดยธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กาย
เวทนา จิต ธรรม มันเป็นสิ่งจะเป็นความจริงทั้งนั้นแหละ เวลาคนที่
ประพฤติปฏิบัติหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ

เวลากิเลสมันรุนแรงขึ้นมา หายใจเข้าพุท หายใจออกโธ
มันก็หายใจไม่ได้ กำหนดคำบริกรรมก็ไม่ได้ เห็นไหม
ให้กำหนดมรรณานุสติ ระลึกลถึงความตายๆ เวลาคนที่มันมีพื้นฐานที่

หยาบช้า คนที่หัวใจที่มันคือด้าน เวลาหัวใจมันคือด้าน ครูบาอาจารย์ ก็บอกว่าให้ไปเที่ยวป่าช้า ให้ไปอยู่กับซากศพ ให้ไปพิจารณา มันก็เป็นพื้นฐานเพื่อทำความเข้าใจทั้งสิ้น นี่โดยพื้นฐานๆ

นี่ไง มนุษย์เกิดมาจากไหน จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะๆ เวลามันเกิดมา มันเกิดมาเพราะอะไร มันเกิดมาเพราะเวรเพราะกรรมของมัน ถ้าเพราะเวรเพราะกรรมของมัน แต่มันได้มีบุญกุศล มันได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมาแล้วถ้ามีสติมีปัญญา เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเพื่อคุ้มครองดูแลหัวใจของตน มันก็จะพยายามของมัน

ถ้ามีความพยายาม การพยายาม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัจจัยตั้ง สันติปฏิญญาโก มันจะรู้เฉพาะตน มันเป็นสันติปฏิญญาโกรู้เฉพาะหัวใจดวงนั้น ถ้าหัวใจดวงนั้นเป็นความจริงขึ้นมา มันมีอำนาจวาสนาขึ้นมา มันก็พยายามชวนชวายเป็นของมัน ถ้าชวนชวายเป็นมันนะ ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา

“ปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔ สิกะ” มันก็มีแต่การมีแต่สัญญาอารมณ์ มีแต่การคาดหมายกันไป แต่ด้วยมารยาทสังคม ปฏิบัติแล้วมันก็นุ่มนวล นุ่มนวลก็ดูว่าเป็นจริงเป็นจัง

แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนที่ประพฤติปฏิบัตินะ ถ้ามันมีอำนาจวาสนาแล้วดูแลดีๆ เวลาจิตมันสงบระงับมันก็เป็นไปของมัน เวลาที่มันเสื่อม เวลาที่มันคือด้าน เวลามันคือมันด้าน มันฟาดวงฟาดงา

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า
กิเลสเหมือนข้างสารที่ตกมันอยู่ในกลางหัวใจเรานี้ เวลาข้างตกมัน
ก็กระพืดกระพืดขนาดไหน ถ้ามันกระพืดกระพืดขนาดไหน
เวลาจิตที่มันประพฤติปฏิบัติถ้ามันดีงาม มันก็ดีงามของมัน

เวลามันกระพืดกระพืด คุณผู้ที่ประพฤติปฏิบัติแล้ว
แหลกเหลวไปก็เพราะว่าเวลาจิตมันเสื่อม จิตมันตกต่ำ แล้วมัน
ไม่มีการฟื้นฟู มันไม่มีการกระทำของมันขึ้นมาไง นี่เวลาถ้ามัน
ไม่มีสติไม่มีปัญญา ครูบาอาจารย์ของเราท่านถึงบอกพยายามจะให้
รักษา พยายามจะดูแลให้ดีขึ้นมา ถ้าดูแลให้ดีขึ้นมา เห็นไหม

ถ้าเป็นจริง ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบระงับแล้ว
ถ้ามันเป็นจริงแล้วมันจะรู้เห็นตามความเป็นจริงของมัน ถ้ารู้เห็น
ตามความเป็นจริงของมัน

คุณสิ เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน ศิล สมาธิ ปัญญา
เรามีศีลหรือไม่ เรามีสมาธิหรือไม่ เรามีปัญญาหรือไม่ ถ้าเรามีศีล
มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา เราชวนขวยขึ้นมา มันจะเริ่มต้น
ในการวิปัสสนา ในการทำคุณงามความดีของเรา แต่มันไม่มี
พอไม่มีขึ้นมา “กาย กายก็เป็นอริยสัจ เวทนาก็เป็นอริยสัจ
จิตก็เป็นอริยสัจ ธรรมก็เป็นอริยสัจ”...มันจะเป็นอริยสัจไปได้
อย่างไร ความที่เป็นอริยสัจนี้มันเป็นสามัญสำนึก มันเป็นปัญญา
สามัญชน มันจะเป็นอริยสัจไปไหน มันเป็นอริยสัจไปไม่ได้

แต่ถ้าจิตมันสงบแล้ว ถ้ามีจิต ในสติปัฏฐาน ๔ มีในสติปัฏฐาน ๔ มีกาย มีเวทนา มีจิต มีธรรม ถ้าในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา สุตมยปัญญาคือการศึกษามาๆ ก็ท่องจำทั้งนั้นนะ การท่องจำนกแก้วนกขุนทองมันไม่มีอยู่จริงหรอก

แต่ถ้ามันจะเป็นจริงๆ ขึ้นมา ในสติปัฏฐาน ๔ มีกาย เวทนา จิต ธรรม เห็นใหม่ ถ้ามันเปรียบเทียบกับ เหมือนกับอาหาร สิ่งที่มีอาหารขึ้นมา เขาจะแกงเทโพ เวลาแกงเทโพเขามีหมู มีพริกแกง เขาต้องมีผักบั้ง เขามีต่างๆ เขาก็แกงขึ้นมา มันเป็นแกงเทโพ

แกงเทโพมีผักบั้ง แต่ในผักบั้งไม่มีแกงเทโพ ในผักบั้งก็ผักบั้ง คีล สมาธิ ปัญญา เวลามีคีล มีสติ มีสมาธิ ถ้ามีคีล มีสติ มีสมาธิขึ้นมา เรามีวัตถุพร้อมแล้ว ถ้ามีวัตถุที่พร้อมแล้วเราจะแกงเทโพ มันก็จะเป็นแกงเทโพขึ้นมา

ถ้าผักบั้งก็มี หมูก็มี พริกแกงก็มี ปล่อยให้ไว้ให้มันเน่า มันเสีย แกงไม่เป็น แกงไม่เป็นก็ทิ้งไว้เน่า เห็นไหม แล้วพอแกงไม่เป็นขึ้นมา พอปฏิบัติไปมีอายุพรรษาขึ้นมา เวลาสั่งสอนนะ “กายก็คืออริยสัจ เวทนามก็คืออริยสัจ จิตก็เป็นอริยสัจ ธรรมก็เป็นอริยสัจ เป็นสติปัฏฐาน ๔”...สติปัฏฐาน ๔ อะไร

ในสติปัฏฐาน ๔ มีกาย มีเวทนา มีจิต มีธรรม

ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม ไม่มีสติปัฏฐาน ๔ ไม่มี

ในผักบุงไม่มีแกงเทโพ ในแกงเทโพมีผักบุง

ถ้าเป็นผักบุง ผักบุงคือผักบุง กายก็เป็นกาย จิตก็เป็นจิต
เวทนามีเป็นเวทนา ธรรมก็เป็นธรรม

กาย ถ้ามันเป็นสติปัญญา ๔ มันเป็นอริยสัจ คนตาย
ซากศพเยอะแยะไปหมด นั่นคือกาย เวลาร่างกายของเรา
มันเจ็บไข้ได้ป่วย ร่างกายของเรามันเป็นอริยสัจใหม่ คนอยู่นอกศาสนา
คนที่ไม่เชื่อในพระพุทธศาสนา เขาไม่เชื่อของเขา กายเป็นอริยสัจใหม่
กายไม่เป็นอริยสัจ

เวทนา เจ็บไข้ได้ป่วย ความทุกข์ความยาก เป็นอริยสัจใหม่
ถ้าเป็นอริยสัจ ทำไมเอ็งเจ็บปวดคร่ำครวญร้องไห้ ถ้าเป็นอริยสัจ
ทำไมเอ็งไม่วิปัสสนา เอ็งไม่รู้แจ้งในเวทนานั้น

จิต ดุสิต คนคิดฟุ้งซ่าน คนคิดร้อยแปดไป มันเป็น
อริยสัจใหม่

เวลาอารมณ์ อารมณ์ความรู้สึก ธรรมารมณ์ๆ มันเป็น
อริยสัจใหม่ มันไม่เป็น มันไม่เป็นอริยสัจ

กาย เวทนา จิต ธรรม ก็คือกาย เวทนา จิต ธรรม
แนวทางสติปัญญา ๔ แนวทางสติปัญญา ๔ ในพระพุทธศาสนา
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนแนวทางสติปัญญา ๔

เราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามาแล้ว
นี้ใจสงบระงับมันยังยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็น นี่ไง เวลาเรามีศีล มีสมาธิ

ปัญญาวิปัสสนาไม่ได้ มีผักบุงพร้อม มีหมูพร้อม มีพริกแกงพร้อม
ทิ้งไว้เน่าหมดเลย เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ มันเอาแกงเทโพ
มาจากไหน

แกงเทโพมันก็อยู่ที่การประพุดิ อยู่ที่การฝึกหัด อยู่ที่
การกระทำ ถ้าอยู่ที่การประพุดิ อยู่ที่การฝึกหัด อยู่ที่การกระทำ
เห็นใหม่ เป็นพ่อครัวใหม่ เวลาเห็นเขาแกงก็แกงตามเขาไป
มันจะเป็นแกงก็ไม่เป็นแกง ก็เป็นต้ม เวลาทำไม่เป็นขึ้นมา
เขาแกงเทโพ ใ้ันมันเป็นแกงส้ม แกงส้มผักบุง

เขาแกงเทโพ เขามีกะทิ เขาก็มีเครื่องแกงของเขา
มันแกงเทโพ เราก็กทำกับเขา แต่เราใส่ไม่สมบูรณ์ของเรามันก็เป็น
แกงส้ม แล้วผักบุง ผักบุงมันจะไปผัดผักบุงไฟแดงนู่นนะ
แล้วมันก็จะแฉะ “กายเป็นอย่างนั้น กายเป็นอย่างนี้ ผักบุง
จะเป็นอะไรก็ได้ถ้าเราใช้สติปัญญาของเรา”

ผักบุงก็คือผักบุง นี้เขาพูดถึงแกงเทโพ ผักบุงมันจะ
ผัดผักบุงไฟแดงก็ได้ ผักบุงแกงส้มก็ได้ ผักบุงจิ้มน้ำพริกก็ได้

นี่ก็เหมือนกัน “พิจารณากายสึคะ เวลาจิตสงบแล้ว
พิจารณากายสิ พิจารณากาย”

พิจารณาอย่างไร แล้วพิจารณาแล้วมันเป็นอย่างไร เคยกิน
แกงเทโพไหม เคยกินแกงส้มไหม เคยกินผักบุงไฟแดงหรือเปล่า
มันต่างรสชาติ มันต่างสถานะ มันมีความแตกต่าง มันมีรสชาติ
ไม่เหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันภาวนาเป็นนะ ในสติปัญญา ๔ มีกาย มีเวทนา มีจิต มีธรรม ในสติปัญญา ๔ นอกสติปัญญา ๔ นี่ใจ กายก็คือกาย มันเป็นเรื่องโลกๆ เวลาคนเกิดมา มนุษย์เกิดมา มีกายกับใจๆ แล้วก็ตายหมด เกิดมาตายทิ้งเปล่าๆ ไม่มีสิ่งใด เป็นสมบัติเป็นชิ้นเป็นความดีของตนไปเลย แล้วเกิดมาแล้ว ยังทำความเลวทรามต่างๆ มันยังได้เวรกรรมเพิ่มมากขึ้นไปอีก

เวลาเกิดมาแล้ว ตายแล้วอย่างน้อยให้ได้เกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์สมบัติ ถ้าจะเป็นเทวดา อินทร์ พรหม สร้างคุณงามความดี เวลาตายแล้ว จิตตกหบดี เขาเอารถเทวดามารับ รถสวรรค์มารับเลย นี่ใจ ถ้าจิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ เชื้อกรรม กรรมคือการกระทำ ทำดี ทำชั่ว ถ้าทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีทางโลก เราก็ได้สิ่งที่เป็นผลเป็นอามิส ถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะฝึกจิตใจของเราขึ้นมาให้เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันเป็นปัจจัยตัดัง มันเป็นสันติภูมิวิโก มันจะรู้ความจริงของมันขึ้นมาในหัวใจอันนั้น

ถ้าหัวใจอันนั้นนะ เวลาเราประพฤติปฏิบัติเริ่มต้น เวลาคนที่ปฏิบัติล้มลุกคลุกคลานทั้งนั้นนะ เพราะว่าปุถุชน ปุถุชนคนหนา ถ้าปุถุชนคนหนา ก็เลสมันย้ายที่ทั้งนั้นนะ ถ้าปุถุชนคนหนา ก็เลสเจ้าวัฏจักรมันครอบครองหัวใจของสัตว์โลกตั้งแต่พรหมลงมาเลย

มันครอบครองหมด เว้นไว้แต่พรหมที่เป็นอริยเจ้า ถ้าอริยเจ้า
มันมีส่วนของพญามาร แต่ลูกหลานมัน เขารู้ทันมัน ควบคุมมันได้
นี่ถ้าเป็นจริงๆ นะ

แต่ถ้าไม่เป็นจริงนะ มีดบอด มีดบอดก็ไม่รู้หน้ารู้หลัง
ไม่รู้สิ่งใดทั้งสิ้น เชื่อแต่ความเห็นของตน เชื่อแต่ความหยาบช้ำ
ของกิเลสที่มันเหยียบย่ำทำลายหัวใจของตน แล้วถ้าคนไม่มีวาสนา
มันก็ไม่เชื่อสิ่งใดๆ เลย ถ้าคนมีวาสนาเวลาเชื่อขึ้นมาก็เชื่อโดยกิเลส
ที่มันบิดเบือน บิดเบือนให้อ้างอิง อ้างอิงไป

นี่ไง แต่ถ้าเป็นจริงๆ ขึ้นมา คนที่มีสัจจะมีความจริงขึ้นมา
เขาต้องทดสอบใจของเขา ทดสอบใจของเขา ถ้าเป็นสมาธิ
แค่เป็นสมาธินี้มหัศจรรย์แล้ว ส่วนใหญ่ที่ทำกันไม่ได้ ทำสมาธิไม่เป็น
ทำสมาธิไม่เป็นแล้วกายยังเป็นอริยสัจอีก

ฝึกbungไม่ใช่แกงเทโพ กายเป็นกาย กายมันจะเป็นไปได้
แนวทางสติปัฏฐาน ๔ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนแนวทาง
สติปัฏฐาน ๔ แต่ท่านสอนตามความเป็นจริง ตามความเป็นจริง
เพราะคนเรามันอยู่ที่อำนาจวาสนา อยู่ที่อำนาจวาสนา เห็นไหม
พันธกรรมของจิตๆ ใครได้สร้างสมบุญญาธิการมาน้อยขนาดไหน

ในเมื่อในดวงใจของใครที่สร้างสมบุญญาธิการมา เมล็ดพันธุ์
ใจดวงนี้เป็นเมล็ดพันธุ์เป็นทุเรียน มันก็ปลูกเป็นทุเรียนทั้งนั้นนะ
ถ้ามันเป็นส้มก็ปลูกเป็นส้ม ถ้ามันเป็นกล้วยมันก็ปลูกเป็นกล้วย

นี่ก็เหมือนกัน มันจะพิจารณาเป็นแนวทางอย่างไรใด มันอยู่ที่จริตนิสัย ถ้าจริตนิสัยขึ้นมา ดูสิ เวลาหลวงปู่มันท่านสอน ท่านสอนเฉพาะๆ ทั้งสิ้น เวลาสอนเฉพาะๆ ที่ว่าองค์ที่มีความสามารถ องค์ที่ประพฤติปฏิบัติได้ ถ้าองค์ที่ไม่มีความประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านก็ดูแลไว้เป็นอาจารย์กับลูกศิษย์ ก็เท่านั้น นี่มันเป็นเรื่องวาสนา ของคน ถ้าเรื่องวาสนาของคน

ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา มันไม่เป็นโดยสูตรสำเร็จหรือก ปฏิบัติโดยสูตรสำเร็จ ไม่มี ปฏิบัติโดยการฝึกทหาร ไม่มี มันเป็นแม่เปิด เปิดเดินเป็นแถวๆ ไม่มี มันปฏิบัติ มันปฏิบัติ ตามความเป็นจริงอันนั้น ปฏิบัติตามความเป็นจริงในกิเลสของคน นั้นในกิเลสของคน เห็นไหม

ถ้าแนวทางสติปัญญา ๔ เวลาประพฤติปฏิบัติไป มันจะรู้จะเห็นสิ่งใดขึ้นมา มันเห็นสิ่งใดก็ได้ แล้วไม่จำเป็นต้อง เห็นสิ่งใดอย่างหนึ่งตลอดไป มันจะพิจารณาของมัน ถ้ามัน จับต้องสิ่งใดมันจะพิจารณาอย่างนั้น ถ้ามันมีสติจะความจริงนะ ถ้ามีสติจะความจริง มันจะเห็นคุณค่าของจิตที่สงบ

จิตที่สงบนะ เริ่มต้นการกระทำ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านสอนประจำ ผู้ฝึกหัดใหม่ให้ทำความสงบของใจเข้ามา ผู้ที่ ปฏิบัติฝึกหัดใหม่ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบแล้วนะ ถ้าใจมันสงบระงับขึ้นมา มันจะเห็นคุณค่าของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระ ถ้ารักษาหัวใจของตนได้ มันจะมีคุณค่าในความเป็นพระ นี่ในความเป็นพระไง ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ผู้ใดทำความสงบของใจเข้ามาได้นี้เห็นพุทธะ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานของหัวใจ ถ้าหัวใจมันตื่น มันเบิกบาน มันองอาจ มันกล้าหาญของมันนะ มันกล้าหาญ กล้าหาญในจริยธรรม กล้าหาญในการไม่ยอมให้หัวใจถูกกิเลสกดขี่ มันจะมีสติมีปัญญา ถ้าจิตมันสงบเข้ามา

แต่ถ้าจิตมันไม่สงบเข้ามา มันเป็นโลก คำว่า “เป็นโลก” เห็นไหม เราอยู่ในบ้าน แต่จิตใจเราไม่อยู่ในบ้านเลย มันร้อนรน คิดแต่ส่งออกไปนอกบ้านหมด พระ พระที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จิตใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัวเลยเวลาจิตมันเสื่อม ถ้าจิตมันมีสติปัญญา ความคิดที่ส่งออกไป ไป มันส่งออกไปจากภวาสวะ ส่งออกไปจากจิตของเรา

ซากศพคิดไม่เป็น ซากศพคิดไม่ได้ คนตายคิดไม่ได้ คนที่จะคิดได้ เฉพาะคนเป็นๆ เท่านั้น คนเป็นๆ มันมีจิตอยู่

จิต เวลาจิตนี้มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตนี้มาเกิดเป็นเราๆ ด้วยอำนาจวาสนาของเรา มันคิดได้ประสาเรา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นะ บุพเพนิวาสานุสติญาณ ย้อนอดีตชาติไปกว้างไกลขนาดไหน ไม่มีต้นไม่มีปลาย นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดมาเราไม่มีความสงบระงับขึ้นมา เราไม่สามารถย้อนหรือสามารถดูได้เลยว่าเรานี้มันมาจากไหน เราไม่รู้หรือ ถ้าทำความสงบไม่เป็น เห็นไม่ได้

เวลาทำความสงบของใจเข้ามา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไง เวลานั้นลงสู่โคนต้นโพธิ์นั้น “คืนนี้ถ้าไม่ตรัสรู้ เราจะไม่ลุกจากที่นี่” เริ่มกำหนดอานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้า และลมหายใจออก ดูแต่ลมหายใจอย่างนั้น อย่างใดๆ ไม่สนใจทั้งสิ้น พอจิตมันสงบระงับเข้าไป พอจิตมันสงบเข้าไป นี่สัมมาสมาธิ ถ้าจิตมันสงบเข้าไปๆ บุพเพนิวาสานุสติญาณ ย้อนอดีตชาติได้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตคนที่มันสงบระงับเข้ามา ถ้ามันรักษาตัวมันเองได้ มันมีอำนาจวาสนาบารมี มันสามารถรู้ได้ คำว่า “รู้ได้” แต่ถ้ามันโดยอ่อนด้อย พอมันไปรู้ไปเห็นสิ่งใด มันไปตื่นตื่นกับความรู้ความเห็นนี่ไง พอตื่นตื่นกับความรู้ความเห็น ในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ เขาบอกว่า “กำหนดพุทโธ กำหนดลมหายใจเข้าออกมันจะไปเห็นนิมิต มันจะไปติดนิมิตนั้น นั่งหลับตาๆ มันเป็นฉาน มันต้องนั่งลืมตา”

หลับตาหรือลืมตา สมาธิก็คือสมาธิ ตาก็คือตา ตาไม่เกี่ยวกับสมาธิ สมาธิไม่เกี่ยวกับตา แต่ในวงกรรมฐาน การนั่งหลับตา หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ การนั่งสมาธิ การนั่งสมาธิเป็นสมาธิได้ง่าย แล้วก็เสื่อง่าย

การเดินจงกรมก็คือการลืมตา การเดินจงกรม สมาธิ เกิดในทางจงกรมเกิดได้ยาก เพราะเคลื่อนไหวแล้วสงบ เคลื่อนไหวคือเดินอยู่ แล้วจิตสงบ แต่ถ้ามันสงบแล้วมันจะเข้มแข็ง มันจะมีจุดยืนของมัน

สมาธิก็คือสมาธิ ไม่เกี่ยวกับหลับตาลืมตา นี่ไง แต่ความเข้าใจผิดว่า สมาธิหลับตานี้เป็นฌาน เป็นฌานโลกีย์ มันไม่ใช่ปัญญา ถ้าลืมตา ลืมตามันจะเป็นปัญญา แต่เวลาปิดใจ มันไม่บอก ใจปิดกัน ใจปฏิเสธ ใจไม่ยอมรับความจริง มันจะเป็นสมาธิไปได้อย่างไร

สมาธิมันก็คือสมาธิ สมาธิคือจิตตั้งมั่น จิตไม่ออกแวงอวเว จิตตั้งมั่นแล้วจิตมีกำลัง ถ้าจิตมีกำลัง ถ้ามันจะเห็นนิมิต ถ้ามันจะรู้อะไร นั่นมันคือจรตนิสสัย นั่นคือกรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน ผลของวิภูฏะๆ เพราะจิตดวงนี้เคยเวียนว่ายตายเกิดมาในวิภูฏะ เพราะจิตนี้มันเวียนว่ายตายเกิดในวิภูฏะ มันทำบุญทำกรรมสิ่งใดมา เวลาจิตสงบเข้าไปแล้วมันก็จะไปรู้ไปเห็นตามแต่อำนาจาสนา ตามแต่กรรมของตน

ถ้ากรรมของตน คนมีกรรมๆ ถ้าคนมีกรรมเวลามันเห็นสิ่งใด เขาก็มีสติปัญญาคอยแยกแยะคอยแก้ไข ถ้าเห็นผีเห็นเปรต เห็นอดีตอนาคต เห็นคนโน้นจะไปหา คนนี้จะไปหา... ไร้สาระ ไร้สาระเพราะเราตั้งต้นตั้งแต่เริ่มปฏิบัติว่าเราจะนั่งสมาธิ เราไม่ได้ตั้งต้นว่าเราปฏิบัติแล้วเราจะไปรู้เห็นสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น

ถ้ารู้เห็นสิ่งใดๆ นะ สิ่งที่ว่าพวกฤๅษีชีไพร พวกหมอดู พวกทายโชคทายชะตา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธ ทั้งนั้นนะ ปฏิเสธไม่ไปเกี่ยวข้องอวกแวงอวกับเขา เพราะมันไม่มีอยู่ในตำราพระพุทธศาสนา

ตำราในพระพุทธานุศาสนาสอนถึงศีล สมาธิ ปัญญา มรรค ๘ ความจะเป็นมรรค ๘ มันอยู่ที่วาสนาไง แล้วเราก็ตั่งใจแล้วว่า เราบวชมาหรือเรานักปฏิบัติมา เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นไปเข้าสู่ สัจจะความจริงๆ

ถ้าเข้าสู่สัจจะความจริง ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา แล้วถ้ามันรู้ มันเห็นสิ่งใด ถ้าครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านบอก ทำความสงบของใจเข้ามา รู้เห็นสิ่งใดวางไว้ๆ สิ่งนั้นเห็นแล้ววางไว้ๆ เห็นแล้วไปตื่นตื่นทำไม เราไม่ต้องการสิ่งนั้น เราต้องการหัวใจของเรา เราต้องการฟื้นฟูหัวใจดวงนี้ ถ้าฟื้นฟูหัวใจดวงนี้ เห็นสิ่งใดก็วางไว้ๆ มันจะเข้มแข็งขึ้นมา

แต่คนที่มันอ่อนด้อยไปรู้เห็นสิ่งใด “อู้ฮู! ฉันมีกำลัง ฉันมีความรู้” นี่ไง ในผักบุงไม่มีแกงเทโพ แกงเทโพมีผักบุง ในผักบุงไม่มีเทโพ จะเอาผักบุงไปทำอะไร จะรู้เห็นอะไร จะออกนอกไปไหน ผักบุงยังไม่มีหมู ยังไม่มีพริกแกง เพราะอะไร

เพราะการวิปัสสนา จิตสงบแล้วในสติปัญญา ๔ มีกาย มีเวทนา มีจิต มีธรรม แต่ในนิमित เห็นนิमितในนิमितนั้น มันเป็นไป โดยวาสนา มันเป็นไปโดยวาสนาว่าคนไปรู้ไปเห็น

๑. เป็นไปโดยวาสนา

๒. พอมีวาสนาแล้วมันเกิดอุปาทาน

เคยรู้เคยเห็นแล้วอยากรู้อยากเห็นให้ชัดๆ เคยเห็นสิ่งนี้แล้ว อยากรู้อยากเห็นให้มันชัดเจน นี่มันหลอก ถ้ามันเป็นไปโดยข้อเท็จจริง

มันจะเป็นไปโดยวาสนาของคน มันจะเป็นไปโดยจริต แต่โดยจริต คนที่มีอำนาจวาสนานะ โดยจริตถ้าจริตมันเข้มแข็งมันวางได้ เพราะไม่ต้องการ แต่คนที่อ่อนแออ่อนด้อยเห็นแล้วสำคัญว่าสิ่งนั้น เป็นจริง

ในผักบุงไม่มีแกงเทโพ ความรู้ความเห็นสิ่งนี้มันไม่ใช่ สติปัฏฐาน ๔ มันไม่เข้าสู่แนวทางการประพฤติปฏิบัติ แต่มันก็เป็นเพราะด้วยอุปาทาน เพราะด้วยความอ่อนด้อย เพราะด้วยไม่มีวาสนา เพราะด้วยการกระทำมันอ่อนด้อยไป แล้วมันจะพาลู่อู่ก้างไป จนถึงที่สุด “เออ! ไม่เห็นได้อะไรเลย เออ! ปฏิบัติมาตั้งนาน เหนื่อยน่าดูเลย” ...ก็เอ็งโง่งง ก็เอ็งโง่งง เพราะเอ็งไม่มีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ

ถ้ามีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ ทำไปเถอะ เห็นไปเถอะ เห็นจนเหนื่อย เห็นแล้วเห็นอีก เห็นแล้วได้อะไร เห็นแล้ว พลังงานที่ส่งออกไปมันมีประโยชน์อะไร สิ่งให้เห็นๆ กล้องถ่ายรูป ดีกว่าเอ็งอีก กล้องวงจรปิดมันจับภาพทั้งวันเลย แล้วมันได้อะไรขึ้นมา

ในผักบุงไม่มีแกงเทโพ กล้องมันก็คือกล้อง มันก็เห็น กล้องมันก็จับได้ ตาเราก็จับได้ แล้วเราจะลดค่าตัวเราไปเท่ากับ กล้องวงจรปิดหรือ เรามีคุณค่ามากกว่านั้น เพราะเราเป็นคน ไปติดตั้งมันขึ้นมาเอง ติดตั้งมันขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับการรักษา ความปลอดภัย แล้วจิตของเราไปรู้ไปเห็น เราเสียรู้ไป มันจะ รักษาความปลอดภัยตรงไหน เราไม่รู้ไม่เห็นสิ่งใดเลยหรือ นี่ไง ถ้าจิตใจมันอ่อนด้อย

ถ้าจิตใจมันฉลาด เราไม่ดูก็ได้ เดี่ยวเราไปเปิดกล้องดูทีหลัง นี่ไปรู้สิ่งใดมันก็วาง วางหมด นี่ใจ ผักบู้ง ต้องมีหมู ต้องมีพริกแกง ต้องมีเครื่องปรุง ต้องมีทุกอย่างพร้อม ทำความสงบของใจเข้ามาๆ ถ้าใจมันสงบแล้วของมันมีมากมายมหาศาล พอมีมากมายมหาศาล เราตัมเราแกงเป็นหรือไม่ ถ้าเราตัมเราแกงไม่ได้ ได้สิ่งใดมาก็สำคัญตน แล้วก็วางไว้ๆ มันเน่ามันเสียไปทั้งนั้นนะ

พระที่ประพฤติปฏิบัติที่ไม่ได้ผลก็เพราะตรงนี้ใจ ได้สิ่งใดมา เพราะไม่มีวิชา ไม่มีวิชาเพราะอะไร เพราะด่าริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ด่าริชอบ ด่าริเพื่ออะไร ด่าริเพื่อออกจากทุกข์ ไม่ใช่ด่าริว่า ปฏิบัติเพื่อจะรู้เห็น เพื่อจะสำคัญตน เพื่อจะเก็บคะแนน

การเก็บคะแนน การสะสมนั้นคือกิเลสมันหลอกลวงไป การละ การวาง การเสียสละนั้นนะ ยิ่งละยิ่งวางได้มากเท่าไหน จิตใจยิ่งสะอาด จิตใจยิ่งเบาบาง จิตใจเบาบางเพราะอะไร เพราะได้ละได้วางๆ

เพราะจิตนี้เป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรมนั้น กิเลสมันพอกพูนขึ้นมาในหัวใจดวงนั้น มันถึงมันทุกข์มันยากของมัน ขนาดนั้น

ถ้ามันทุกข์มันยากขนาดนั้น เรามาปฏิบัติ ปฏิบัติเพื่อละ เพื่อวาง ไม่ปฏิบัติเพื่อจะได้มันมากอยากใหญ่ เพราะความมันมาก อยากใหญ่ อยากรู้ อยากเห็น มันเลยไม่รู้สิ่งใด กิเลสมันก็ตีมันก็แทงให้เราได้ออกนอกกลุ่มนอกทาง

แต่พอมีสติปัญญาขึ้นมา ย้อนกลับมา สติปัญญาย้อนกลับมา
เฮ้อ! โดนหลอกอีกแล้ว พอโดนหลอกอีกแล้วก็กลับมาฟื้นฟู
กลับมาฟื้นฟูใจ ถ้ากลับมาฟื้นฟู ต้องมีสติ ถ้ามีสติสัมปชัญญะ
สตินะ ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพาศปฏิบัติมีสติ แล้วต่อไปข้างหน้า
จะมีมหาสติ สติมันจะลึกซึ้งเพราะอะไร

เพราะขณะที่ทุกคนประพาศปฏิบัติใหม่ๆ จะบอก โอ้โฮ!
จิตนี้ไวมาก จิตนี้คิดเร็วมาก สิ่งทีไวมาก คิดเร็วมาก เพราะมันเป็น
นามธรรมที่มันมีความรวดเร็ว ถ้ามีความรวดเร็ว เวลาสติขึ้นมา
มันทันหมด แล้วพอมันทันหมดแล้วถ้ามันละเอียดขึ้นไปๆ นะ
นี่สังโยชน์ สักโยชน์ ๑๐ เวลาขึ้นไป รูปราคะ อรูปราคะ มานะ
อุทัจจะ อวิชชา

รูปราคะ อรูปราคะนะ ราคะคือความกำหนัดของตน
รูปราคะ รูป อรูปภายใน โอ้โฮ! มันละเอียดกว่านั้นอีกเยอะมาก

นี่ไง “แนวทางสติปัฏฐาน ๔ สิคะ ปฏิบัติแนวทาง
สติปัฏฐาน ๔ สิคะ” โอ้ไม่เป็นเลยก็วิปัสสนิก นึกไปเลย ภาย
เวทนา จิต ธรรม เป็นอริยสัจ มันเป็นตรงไหน มันเป็นอย่างไร
ถ้ามันเป็นขึ้นมา ทำไม่จับต้องสิ่งใดไม่ได้เป็นขึ้นเป็นอัน

ถ้ามันจับต้องสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา เวลามันละมันวาง
ขึ้นไป ยิ่งละยิ่งวาง ยิ่งแหววว ยิ่งผ่องใส ถ้ามันละมันวาง แต่เพราะ
ละวางไม่ได้ แล้วกลัวด้วย กลัวว่าละวางไปแล้วเราจะเสียความรู้สึก
เราจะจับต้นชนปลายไม่ถูก เพราะเรากลัวเสียความรู้สึก เสียการรับรู้
อันนั้น เราถึงยึดมัน

ยิ่งยึดยิ่งไม่มี ยิ่งยึด ก็เลสยิ่งพาหลงทาง พอละวาง สัญญาอารมณ์ ความคิดเกิดจากจิต มันลากไปทั้งนั้นนะ เราละเราวาง เราก็จะไปอยู่กับจิตเรา ถ้าเราละเราวางสิ่งต่างๆ มันก็เข้มแข็งขึ้นมา การที่เข้มแข็งขึ้นมา สติกับความรู้ ความรู้กับสติ “อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธโธ” เป็นคำสั่งเสียของหลวงปู่มั่น

“อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธโธ แล้วไม่เสีย”

ไม่ทิ้งผู้รู้คือไม่ทิ้งหัวใจของเรา ไม่ทิ้งจิตของเรา

อย่าทิ้งพุทธโธ เพราะจิตของเรามันวอกแวกอแว จิตของเรา มันจะทรงตัวของมันอยู่ไม่ได้ ผู้รู้นี้ต้องกำหนดพุทธโธ ผู้รู้นี้กำหนดพุทธโธ เพราะเราจะไปเฝ้าพุทธะ ถ้าผู้รู้นี้อยู่กับพุทธโธ พุทธโธๆ ของเรา ต่อเนื่องไปๆ ฟัาตินจะถล่ม เรื่องของเขา ความรู้ความเห็นต่างๆ เรื่องของเขา อยู่กับผู้รู้ อยู่กับพุทธโธ

มันจะแวววาว มันจะมีกำลังของมัน ถ้าแวววาว มีกำลังของมันนะ นี่ไง ถ้ามันเป็นจริงๆ เห็นไหม ในสติปัญญา ๔ มีกาย เวทนา จิต ธรรม เราน้อมไปที่กาย ถ้ามันน้อมไปที่กายนะ คนที่พิจารณา เวลามันพิจารณาไปแล้ว นั่งภาวนาไป ถ้าจิตมันสงบแล้ว ถ้าเวทนามันเกิดขึ้น ถ้ามันจับเวทนาได้ เวทนาสักแต่ว่าเวทนา เวทนา เราจับเวทนามาพิจารณาได้

แต่ถ้าเวทนาเป็นเรา เห็นไหม ในผักบุ้งไม่มีแกงเทโพ ถ้าเวทนามันกับเราเป็นอันเดียวกัน ไม่มีสติปัญญา ๔ เวลาเวทนาเกิดขึ้น เจ็บปวดนั่นนี่ เวทนาล่วนๆ เวทนาเป็นเรา เราเป็นเวทนา มันเป็น

สติปัฏฐาน ๔ ตรงไหน มันจะเป็นจะตายอยู่ที่นี่ ถ้ามันจะเป็นจะตายอยู่ที่นี่ ถ้าจิตสงบเข้ามานะ แล้วมันจับต้องของมันได้ จิตสงบแล้วมันจับเวทนาได้ เวทนาจึงเป็นเวทนา แล้วเวทนาขึ้นมา เวลาวิปัสสนาไปมันจะรู้มันจะเห็นของมัน มันแยกแยะของมัน เวทนานี้เป็นนามธรรม เวทนามันเกิดขึ้นมาเพราะเอ็งโง่ เพราะไปยึดมันถือมัน เห็นไหม

เวลาเวทนามันเกิดขึ้น เกิดขึ้นในแง่ในขาของเรา เวลานั่งภาวนา เวลาพิจารณาไปๆ มันแยกมันแยะของมันนะ อะไรเป็นเวทนา เอาตัวมันมาสิ กระดูกเป็นเวทนา หนังเป็นเวทนา ขนเป็นเวทนา อะไรเป็นเวทนา ไม่มีสักอย่างที่เป็นเวทนา เวทนาเพราะอะไร เพราะจิตมันโง่มันถึงไปรับรู้ มันถึงเป็นเวทนาไง

แล้วมีเวทนากาย เวทนาจิต ถ้าเวทนาจิตนะ ความหงุดหงิด ความไม่พอใจ มันมาจากไหน มันมาจากกายหรือเปล่า ไม่เห็นมาจากกายเลย มันมาจากหัวใจทั้งนั้นนะ เวทนากาย เวทนาจิตไง

ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา มันวิปัสสนาขึ้นมา มันพิจารณาของมันขึ้นมา นี่ถ้าพิจารณา ในสติปัฏฐาน ๔ มี

นอกสติปัฏฐาน ๔ นี่ไง สติปัฏฐาน ๔ จอมปลอม ปลอมๆ ของปลอมๆ ของปลอมๆ คือของจำ ของจำมา ของเพื่อเจ้อ นี่ขนาดเพื่อเจ้อนะ เพื่อเจ้อมันยังมีความสุขเลย ขนาดเพื่อเจ้อเพราะอะไร เพราะท่องทรงจำธรรมวินัยไง ท่องธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วใคร่ครวญๆ

ถ้ามันเป็นจริงๆ เวลาถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิคือการตรึกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติเริ่มต้นกันอย่างไร

นี่ไง เวลาคนที่ทำงานเขามีสถานที่ทำงานใช่ไหม เวลาปฏิบัติขึ้นมาเขาต้องมีสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงานนี้สมถกรรมฐาน เวลาปัญญามันเกิด มันเกิดบนฐานนั้น เวลาปัญญา มันเกิด มันเกิดบนภวาสวะ มันเกิดบนจิตนั้น มันจะแก้ มันจะถอด มันจะถอน มันจะสำรอกมันจะคายกิเลสจากจิตนั้น ถ้าคายกิเลสจากจิตนั้น

สิ่งที่การกระทำ สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าฐานที่ตั้งแห่งการงาน เราพยายามหายใจเข้านี้กพุทธ หายใจออกนี้โกโธ แล้วถ้ามันทำไม่ได้ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิๆ ความคิดมันเกิดจากไหน ความคิดมันเกิดจากจิต ความคิดเกิดจากฐานนั้นนะ ความคิดของคนเกิดบนภวาสวะ เกิดบนภพ

ไม่มีสถานที่ที่ตั้ง ไม่มีสถานที่ ความคิดเกิดไม่ได้ คนตาย ไม่มีความคิด แม้แต่คนเป็นๆ นะ เวลามันพอเรามันยังไม่คิดเลยอายตนะไม่เกี่ยวเนื่องกัน ความสัมพันธ์ระหว่างผิวหนังกับบรรยากาศ ถ้าจิตรับรู้ ลมพัด แต่ถ้ามันลมพัดเย็นๆ แต่จิต อายตนะไม่เกี่ยวกันอายตนะภายนอกภายใน นี่ไง ความกระทบมันถึงรับรู้

แล้วเวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เรากำหนดก็ไม่ได้ เราทำอะไรก็ไม่ได้ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิ

คือตรีกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรีกในธรรมะที่ว่า “ปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔ สีคะ” เขาก็ตรีกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้แหละ ตั้งจะเอาบาลีข้อไหน แล้วก็ใช้ปัญญาใคร่ครวญ ถ้ามันเป็นสัมมาทิฏฐิถูกต้องดีงาม มันจะเป็นปัญญาอบรมสมาธิ

คำว่า “ปัญญาอบรมสมาธิ” นี่คือการทำความสงบของใจ เพราะผลของมันคือสมาธิ ผลของการใช้ปัญญาคือสมาธิ เพราะเป็นปุถุชน เพราะเป็นคนหนา เพราะจิตใจเรายังหยาบ จิตใจเรายังกระต้าง จิตใจเรามันยังไม่สมควรแก่ธรรม

นี่ไง เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาแสดงธรรมๆ อนุปุพพิกถา ให้เขาทำทาน ให้เขามีศรัทธา ให้เขามีความเชื่อของเขา สุดท้ายแล้วให้ถือเนกขัมมะ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงแสดงอริยสัจ คำว่า “อริยสัจ” ไง อริยสัจนี่ไง อริยสัจคือมรรค

แต่ถ้ามันเป็นความรู้สึกสามัญสำนึก มันเป็นโลกียปัญญา มันเป็นเรื่องโลก มันเป็นเรื่องสามัญสำนึก มันเป็นเรื่องความเป็นอยู่ของมนุษย์ ฉะนั้น เวลามนุษย์เรา เรามาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ตรีกในธรรมะ แบบที่เขาบอกว่า “ปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔ สีคะ”

แนวทางสติปัฏฐาน ๔ คือเขาตรีกในธรรม เขาเอาธรรมะของพระพุทธเจ้ามาใคร่ครวญ มาแยกแยะ เป็นคำร้อง เป็นกลอน

เป็นการฝึกหัดปัญญา ถ้าเขาฝึกหัดปัญญาโดยความเป็นสัมมาสมาธิ โดยความเป็นสัมมาทิฐิ ความเห็นถูกต้องดีงาม ผลของมันคือสมณะ ผลของมันคือสมาธิ ผลของมันนะ แต่เขาไม่ยอม ไม่ยอมรับรู้ เขาบอกว่า “นี่เป็นแนวทางสติปัฏฐาน ๔”

เขาพยายามจะบังคับให้ผักบุงเป็นแกงเทโพแล้วกันแหละ “ก็มีพร้อม มีกาย มีเวทนา มีจิต มีธรรม”

กาย เวทนา จิต ธรรมก็นึกเอา ผักบุงไม่ใช่แกงเทโพ ผักบุงจะผัดผักบุงไฟแดงได้ ผักบุงจะจิ้มน้ำพริกก็ได้ แต่ไม่ใช่แกงเทโพ มันไม่เข้าสู่อริยสังขารอก

ถ้ามันจะเข้าสู่อริยสังขาร เข้าสู่สังขารจะความจริง มันต้องมีความสมบูรณ์พร้อม จากปุถุชน กัลยาณชน นี่ไง ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาทิฐินะ สัมมาทิฐิคือความเห็นถูกต้องดีงาม

แต่ถ้าเป็นมิจฉาทิฐิ มันเริ่มต้นตั้งแต่มิจฉาทิฐิ ด้วยความเห็นของตน “กายก็เป็นอริยสังขาร ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นอริยสังขาร”...อริยสังขารไหน อริยสังขารไหน เพราะอะไร เพราะด้วยความบกพร่อง เพราะคนภาวนาไม่เป็น เพราะคนไม่เคยเห็นสังขารจะความจริง

การแสดงธรรม ถ้าแสดงธรรมมาจากหัวใจที่เป็นความเป็นจริง มันจะสมบูรณ์แบบของมัน ถ้ามันแสดงไม่เป็นความจริง มันไปจับเป็นขึ้นเป็นอัน จับตรงไหนก็แล้วแต่มาตั้งเป็นหัวข้อ

แล้วหัวข้อนั้นก็ทำให้มีความผิดพลาด มีความผิดพลาดเพราะอะไร เพราะเอาหัวข้อนั้นเป็นอริยสัจ เอาหัวข้อนั้นเป็นความจริง มันเป็นความจริงขึ้นมาไม่ได้

ถ้ามันจะเป็นความจริงขึ้นมาได้ ปัญญาอบรมสมาธิๆ ต้องจิตนั้นเป็นสมาธิ จิตนั้นมันเป็นผู้เห็น ถ้าจิตนั้นเป็นผู้เห็นนะ ในสติปัฏฐาน ๔ มีกาย จิตมันรู้มันเห็นขึ้นมาละ อู้ย!

ขณะเป็นสมาธิมันก็เป็นสมาธิละ สมาธิ คนที่ทำสมาธิ แล้วสมาธิเสื่อมไป สมาธิเสื่อมแล้วเราพยายามฝึกฝนขึ้นมา โดยธรรมชาติ โดยข้อเท็จจริง มันมีเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ของครูบาอาจารย์ของเรา เวลาประพฤติปฏิบัติมีหนักมีเบา เวลาถ้ากิเลสมันหนักกิเลสมันหนักคือสมาธิเสื่อม คือกิเลสมันฟาดวงฟาดงากับหัวใจ นั่นแหละเขาต้องเข้มข้น

การเข้มข้น การอดนอนผ่อนอาหาร การเผชิญหน้ากับความจริง มันจะเผชิญหน้า ทำไมต้องเผชิญหน้าล่ะ ถ้าเราไม่เผชิญหน้า ถ้ากิเลสมันเคยชนะเราหนหนึ่งนะ ต่อไปมันจะเอาเทคนิคอย่างนี้ คอยปีบปี่สีไฟ การประพฤติปฏิบัติของเราจะเหลวแหลก

แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติมาตามแนวทาง การปฏิบัติ สม่่าเสมอ การปฏิบัติต่อเนื่อง การรักษาหัวใจของเราให้มันมีมาตรฐาน เวลาถ้ามันเสื่อม เสื่อม เราก็ฟื้นฟูขึ้นมา ถ้ามันผิดพลาดขึ้นมา เราก็แก้ไขของเราตลอดไป รักษาให้มันคงๆ ขึ้นมา

แล้วถ้ามันนุ่มไปสู่กาย นุ่มไปสู่สติปัญญา ๔
จิตสงบแล้วจิตตั้งมั่น จิตมีกำลัง ถ้ามันเห็นกาย มันสะท้อนกิเลสมาก
ถ้ามันจับเวทนาได้ มันก็พิจารณาเวทนาเป็นขึ้นเป็นอัน ถ้ามัน
จับจิตของมันได้ แล้วถ้ามันจับธรรมารมณ อารมณ์ที่เกิดขึ้น
มันพิจารณา

เพราะถ้าจับธรรมารมณ ธรรมารมณ อารมณ์คืออะไร
อารมณ์ ถ้าอารมณ์มันสมบูรณ์แบบของมัน มันก็เป็นความคิด
ความคิดมันเกิดขึ้นมาได้เพราะอะไร ความคิดมันเกิดขึ้นมาได้
เพราะสัญญา สัญญาความจำได้หมายรู้

เด็กๆ เกิดมา นี่สีเขียว นี่สีแดง เด็กๆ ไม่รู้จักสีสรรหรือ
เราก็พยายามฝึกฝนให้เขามีการศึกษา ให้เขาจำได้ ให้เขาจำตัวอักษรได้
ให้เขาผสมคำได้ต่างๆ นี่คือสัญญาทั้งนั้นนะ สัญญาคือการศึกษา
คือการศึกษาทางโลก

ที่นี้การศึกษาทางโลก สิ่งที่เราที่เห็นขึ้นมา รู้เห็นแต่สัญญา
สัญญามันรับรู้ รู้ขึ้นมา สังขารก็ปรุง เวลาสังขารปรุงขึ้นมาแล้ว
เวทนา ปรุงดีหรือชั่ว มันเกิดวิญญาณรับรู้ วิญญาณรับรู้มันก็เป็น
รูปเป็นอารมณ์ขึ้นมา พอเป็นอารมณ์ขึ้นมา เห็นใหม่

ถ้าเป็นสติปัญญา ๔ มันจับแล้วมันแยกมันแยกได้นะ
อารมณ์อารมณ์หนึ่งมันก็เหมือนวงจรหนึ่ง ถ้ามีสติปัญญาเข้าไป
แยกวงจรมันออก ดับ อารมณ์นั้นดับ นี่ถ้าเป็นสติปัญญา ๔

แต่ถ้าไม่เป็นสติปัฏฐาน ๔ ในผักบุงไม่ใช่แกงเทโพ ในความรู้สึกของเรา ความรู้ก็มีอารมณ์ มีโกรธ มีโลภ ไม่พอใจ ทุกข์ใจ อ้าว! ก็เราคิด เราดี เราเก่ง เราแน่ เรายอด มันก็ไปตามประสามัน นี่ไง มันไม่ใช่สติปัฏฐาน ๔ หรือ

ถ้ามีสติปัฏฐาน ๔ คือมันจะจับได้จริงๆ มันจับอารมณ์ของเราได้ จับสติปัฏฐาน ๔ คือธรรมารมณ์ จิตสงบแล้ว มีกำลังแล้วจับได้ พอจับได้ เพราะอารมณ์นี้ พญามาร ครอบครวัของมารมันได้ใช้อาศัยเพื่อสร้างเวรสร้างกรรมมากับชีวิตของเรามหาศาล แล้วชีวิตของเราก็อยู่ใต้อำนาจของมารที่ให้มันข่มขี่กันมาตลอด

ในผักบุงไม่ใช่แกงเทโพ ในความรู้สึกนึกคิดของเรา มันเป็นกิเลสตัดมหาความทะยานอยาก ทำลายล้างเรามาตลอด ถ้ามันมีสติมีปัญญาจะสร้างคุณงามความดีขึ้นมาบ้าง มันก็ตีโพยตีพาย มันก็บอกว่า “ไม่มีความจำเป็น ไม่จำเป็นจะต้องทำตอนนี้ ไปทำตอนใกล้จะเสียชีวิตก็ได้ การภาวนา ภาวนาตอนไหนก็ได้ ตอนนี้สำมะเลเทเมากันไปก่อน”

นี่ไง ในผักบุงไม่มีแกงเทโพ ในความรู้สึกนึกคิดถ้ามันไม่มีความสงบของใจ แล้วไม่เห็นตามความเป็นจริง นี่ไง สติปัฏฐาน ๔ มันเกิดตรงไหน สติปัฏฐาน ๔ มันเป็นอย่างใด

เวลาจิตที่สงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง นี่เป็นแนวทางสติปัฏฐาน ๔ คือจิตสงบแล้ว ยกขึ้นสู่วิปัสสนา

เวลาวิปัสสนาไปๆ คนเราวิปัสสนา คนเราเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เราพิจารณาไปแล้ว ที่แรกพิจารณาไปแล้วมันก็แหม่มขึ้น พิจารณาไปแล้วมันก็ทะลุปรุโปร่ง พิจารณาไปแล้ว แหม่ม! มันสุดยอด

การทำงานมันต้องพัก ถ้าการทำงานไม่พักแล้ว คนพอมันเหนื่อยจากงาน คนมันสมบุกสมบันแล้วมันจะเอากำลังที่ไหนไปทำงาน แต่ด้วยคนเราถ้ามันเป็นสมาธิๆ มันไม่ใช่ปัญญา เวลาสมาธิไม่ใช่ปัญญา ทำสมาธิเกือบเป็นเกือบตาย ตอนนั้นพอใช้ปัญญาแล้วก็จะจ้วงจะพิน จะเอาให้ได้มรรคได้ผลขึ้นมาไง พอมันใช้ไปสมาธิมันก็เสื่อมลง เวลาคิดไปมันเป็นปัญญาทั้งนั้นนะ เวลาใช้ปัญญาไปๆ

คนที่ภาวนาใหม่ๆ มันก็จะตกไปในสองฝ่าย อัตตกลิมนุโยค กามสุขัลลิกานุโยค มันจะตกไปในสองส่วน มันตกขอบไปทั้งซ้ายและขวา

มัชฌิมาปฏิปทา ความสมดุลพอดี ความสมดุลพอดี มันต้องมีสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน ถ้าสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน มันจะไม่ทำให้จิตเราตกขอบได้ทั้งสองด้าน ถ้าการตกขอบสองด้าน เวลามันภาวนาดี มันภาวนาใช้ได้ อู้ฮู! สุดยอดๆ นี้กามสุขัลลิกานุโยค มีความสุขมีความสุขของมันไป

แล้วทำสมาธิมาเกือบเป็นเกือบตาย สมาธิมันเป็นสมาธิเท่านั้นแหละ มันไม่ใช่เป็นปัญญา เวลาปัญญามันเกิดขึ้นมาแล้ว

วิปัสสนา นี้แนวทางสติปัฏฐาน ๔ พอพิจารณาต่อเนื่องไป
 มัชฌิมาปฏิปทา มันเบาบางลง เพราะในมัชฌิมาปฏิปทา สมาธิชอบ
 งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ปัญญาชอบ ความชอบธรรม
 มันเกี่ยวเนื่องกันไป

ถ้าความชอบธรรมมันเกี่ยวเนื่องกันไป วิปัสสนาไป
 มันใช้ปัญญาไป มันสมดุลงมันก็ปล่อยวาง การปล่อยวาง ปล่อยวาง
 มันชั่วคราว พอชั่วคราว พอปล่อยวางแล้วกำลังมันใช้ไปขนาดไหนล่ะ
 กำลังใช้ไปขนาดไหน พอคราวต่อไปมันก็เป็นปัญญา ปัญญาที่กิเลส
 สมุทัยเจอมาแล้ว สมุทัยคือกิเลส ตัณหา วิภวตัณหา มันก็สอด
 เข้ามาแล้ว พอสอดเข้ามาแล้ว “อู๊ย! ภาวนาดี ภาวนาเก่ง ภาวนาเลย
 ปัญญายอดเยี่ยม โอ๊ย! ภาวนาไป”...นี่กิเลสมันหลอก

พอไปถูกลู่ถูกลงไป สัญญาทั้งนั้น สัญญาคือเราเคยทำได้
 เราคิดว่าเราทำอย่างนี้ก็จะได้ แต่ไปแล้วมันเป็นอดีตอนาคต สิ่งที่
 ทำมาแล้วคืออดีต สิ่งที่ยังไม่เป็นคืออนาคตคาดหวังว่าเราเคย
 ทำอย่างนี้แล้วจะได้แบบนี้

อดีตอนาคตนะ มันไม่เป็นปัจจุบัน มันเป็นปัจจุบันไปไม่ได้
 เพราะมันขาดสัมมาสมาธิ มันขาดพื้นฐานของความตั้งมั่นของจิต
 ถ้ามันขาดพื้นฐานขึ้นมา มันเป็นสัญญา คือเราเคยรู้เคยเห็นใจ
 เคยเป็นใจ นี่ใจ เวลามันฉุดกระชากลากไป

ถ้าคนที่ประพฤติปฏิบัติใหม่มันก็จะไป เพราะว่ามันแตกต่าง
 คือผลตอบสนองมันมากกว่า คือปัญญามันทะลุทะลวงไป โอ้โฮ!

มันสุดยอด แล้วพอมันได้ มันก็จะจ้วงจะพัน จะเอาให้ได้ เอาให้ได้
นี่กิเลสมันพลิกแพลง

พอกิเลสพลิกแพลง สมุทัยเจือเข้ามา สมุทัยคือกิเลส
ตัณหา ภวตัณหา คืออยากได้ออยากดีนั้นแหละ มันเจือเข้ามา
พอเจือเข้ามา แล้วถ้าเจือเข้ามา มันจะเป็นสัมมาทิฐิได้อย่างไร
มันจะเป็นมัชฌิมาได้อย่างไร มันเป็นกิเลสแล้ว

ถ้าเป็นกิเลสแล้ว ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงนะ
ท่านจะบอกเลย “เอาเลย เอาให้เต็มทีเลย” เต็มที่มันก็ถล่ำไปเลย
พอลถ่ำไปเลยนะ ผักบู้เง่าแล้ว หมูเหมอน่าหมดแล้ว
แล้วทำอย่างไรล่ะ

กลับมาหาใหม่ไง กลับไปเก็บผักบู้ตามชายคลอง
แล้วก็ไปหาใหม่ หาใหม่ก็ต้องกลับมาทำความสงบของใจเข้ามา
บางคนทำได้ บางคนทำไม่ได้ บางคนน้อยเนื้อต่ำใจ บางคนสละทิ้ง

การประพฤติปฏิบัติเริ่มต้นจากการขวนขวาย
การมูมานะขึ้นมา แล้วพอทำๆ ไปแล้วนะ ทั้งไม่มีอุตมการณ์
ทั้งไม่มีจุดยืน ไม่มีสัจจะ ไม่มีกำลังของตน เห็นไหม ในหมู่พระ
ที่ปฏิบัติเขาต้องมีครูมีอาจารย์ไง เวลามันท้อแท้ เวลามันสิ้นหวัง
เอาครูบาอาจารย์เป็นที่ตั้ง

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเวลาท่านประพฤติปฏิบัติมา
ท่านทุ่มเททั้งชีวิต แล้วทุ่มเททั้งชีวิต เวลาขาดตกบกพร่อง เอาใคร

เป็นตัวอย่าง เวลามันเหลวไหล คนทำงานแล้วมันจะประสบความสำเร็จไปทุกทีๆ หรือ

การทำงานประสบความสำเร็จ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ล้มเหลวสัก ๕๐ เปอร์เซ็นต์ก็นับว่ายอดเยี่ยมแล้ว ถ้ามันประสบความสำเร็จ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ อันนั้นคำว่า “ประสบความสำเร็จๆ” ในผลการปฏิบัติ ไม่ใช่ประสบความสำเร็จถึงการที่มันชำระล้างกิเลส

การชำระล้างกิเลส ขณะจิตสมุจเฉทพหวน การฆ่า การทำลายกิเลสชัดๆ ถ้าไม่มีการฆ่าการทำลาย อย่าหลอกตัวเอง การหลอกตัวเอง นั่นแหละมันเป็นผลร้ายของตัวเอง เป็นผลร้ายของการกระทำของเรา ถ้ามันเป็นผลร้ายเพราะอะไร เพราะว่ากิเลสมันก็ท่วมทับในหัวใจอยู่แล้ว เรายังไปร่วมมือกับมันอีกใช้ไหม

เราจะฆ่าจะทำลายเขา เราไม่ใช่ไปร่วมมือกับเขา เราจะร่วมมือกับธรรมะ เราจะร่วมมือกับอริยสัจ เราจะร่วมฟื้นฟูหัวใจของเรา ถ้าเราจะฟื้นฟูหัวใจของเราเพื่อเป็นอริยสัจ เพื่อเป็นสัจจะเป็นความจริง เราต้องมีความหมั่นเพียร เพียรชอบ งานชอบ ความวิริยะ ความอุตสาหะ เป็นความหมั่นเพียร

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง สอนการละการวาง แต่การละการวางมันต้องการละวางแบบ เศรษฐีธรรม เศรษฐีธรรม เวลาหลวงตาท่านขึ้นชมหลวงปู่ลี เศรษฐีธรรมๆ

มันต้องเป็นเศรษฐีแล้วปล่อยวาง ไม่ใช่ชีครอก “ผมก็เป็น อริยสัจ ขนก็เป็นอริยสัจ” ไม่รู้อะไรเลย แล้วเป็นเศรษฐีได้อย่างไร ไม่รู้อะไรเป็นเศรษฐีธรรมได้อย่างไร

เศรษฐีธรรมคือเขาสร้างสมขึ้นมามากมายมหาศาล เริ่มต้นจากการใช้ปัญญาฯ คนที่ปฏิบัติไปเขาจะรู้ถึงตักขณิกาน คือการใช้ปัญญาด้วยความแยกแยะของเรา แล้วมันมีกำลังสมดุคของมัน มันปล่อยวาง เหมือนเลย เหมือนกิเลสตาย โอโฮ! โลงโง่งไปหมดเลย แต่มันไม่มีสิ่งบอกเหตุ ไม่ได้ชำระล้างกิเลส มันไม่มีสักกายทิฎฐิ วิจิกิจฉา สีสัพพตปรามาส สักกายทิฎฐิ ความเห็นผิดในกายของตน ความเห็นผิด ความเห็นคือจิต

สิ่งที่เกิดเป็นมนุษย์คือร่างกายนี้ กายกับใจๆ ที่บวกัน เป็นมนุษย์นี้ สิ่งที่เป็นสิทธิเสรีภาพ รัฐธรรมนูญรับรองการเกิด เป็นมนุษย์ การเกิดเป็นมนุษย์นี้มีกฎหมายรองรับ ห้ามทำลาย ห้ามเบียดเบียนกัน

แต่กิเลสที่มันครอบงำอยู่มันครอบงำหัวใจ มันทำลายล้างด้วยความทุกข์ความยาก เราใช้สติใช้ปัญญาการประพฤติปฏิบัติธรรม ด้วยมรรคด้วยผล ด้วยมรรค ๘ ด้วยมัชฌิมาปฏิปทา ด้วยความสมดุคของตน เห็นไหม พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่า มันจะปล่อยวาง เป็นครั้งเป็นคราวๆ

คนที่ปล่อยวางนะ ปล่อยวางแล้วถ้าผลอะไร ปล่อยวางแล้ว สำคัญตน เสื่อมหมด เสื่อมเพราะอะไร เสื่อมเพราะสิ่งรื้อยรัด

สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สีสัพพตปราคามาส มั่นร้อยรัดจิตอยู่ สังโยชน์ ร้อยรัดกิเลสกับจิตนี้เป็นอันเดียวกัน

การวิปัสสนา วิปัสสนาเพื่อผ่อนคลาย การผ่อนคลาย การคลายนั้นคือปหานชั่วครวๆ คำว่า “ชั่วครวๆ”

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติ ถ้าท่านผิดพลาด เวลามันปล่อยวางแล้วมันมหัศจรรย์ ก็คิดว่าสิ่งนี้เป็นธรรม แล้วถ้า พลังเพลอหรือปล่อยปละละเลย เสื่อมหมด ถอยกรูดๆ ไปเลย แล้วกลับมายาก

แล้วถ้าครูบาอาจารย์องค์ไหนเคยผิดพลาด มันมีบทเรียน บทเรียนการประพฤติปฏิบัตินี้คือประสบการณ์ ประสบการณ์ของ ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติมาแต่ละองค์ๆ ในสายของ หลวงปู่มั่น มันมีวาสนามาแตกต่างกัน

แต่คนที่ประสบความสำเร็จ ครูบาอาจารย์ลูกศิษย์ของ หลวงปู่มั่นที่ท่านประสบความสำเร็จที่หลวงตาท่านชื่นชม ชื่นชมว่า เป็นเพชรน้ำหนึ่งๆ ท่านมีประสบการณ์อย่างนี้ แล้วประสบการณ์ ของแต่ละองค์ๆ ไม่เหมือนกัน แตกต่างกันด้วยอำนาจวาสนา

คนเราเกิดมาแตกต่างกัน การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมา แตกต่างกัน แล้วเวลาท่านพิจารณาของท่าน สิ่งที่ท่านคุยกัน **ธรรมสากัจฉา** ในวงปฏิบัติเขาถึงรู้ของเขา ถ้าเขารู้ของเขาขึ้นมา เวลาที่มันปล่อยวางชั่วครวๆ ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงๆ แบบนี้

ท่านเคยผิดพลาด เคยปล่อยวางแล้วชะล่าใจ เสื่อมไป ท่านก็
ฟื้นฟู่ขึ้นมา ท่านก็พยายามชวนชวายเป็นของท่าน

ในสติปัญญาฐาน ๔ มีกาย เวทนา จิต ธรรม พิจารณา
ซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ ถ้าจะไปจับกาย จับเวทนา จับจิต จับธรรมขึ้นมา
พิจารณาโดยจิต โดยสามัญสำนึก โดยโลกีย์ปัญญา เป็นไปไม่ได้หรอก
เป็นไปไม่ได้ เพราะไปอนาคตมันยังมีสติ มหาสติ ปัญญา มหาปัญญา
มันมีปัญญาญาณ ปัญญารอบคอบ เพราะอะไร

เพราะบุคคล ๔ คู่ โสตาปัตติมรรค โสตาปัตติผล
สภิกาคามิมรรค สภิกาคามีผล อนาคามิมรรค อนาคามีผล
อรหัตตมรรค อรหัตตผล

ในสติปัญญาฐาน ๔ มีกาย เวทนา จิต ธรรม

ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรมโดดๆ ไม่มีจิต
จิตตภาวนาเข้าภาวนาร่วมด้วยไม่มี แล้วคนที่ไม่เป็นก็ไปจับวัตถุ
จิตโดดๆ ความโดดๆ นั้นมาบอกว่าเป็นอริยสัจ มันเป็นไปไม่ได้

หนึ่ง ผู้ที่ภาวนาไม่เป็น “จิตสงบแล้วก็พิจารณากายสึคะ”

แต่ครูบาอาจารย์ของเรา “พิจารณากายสิ พิจารณา
อสุภะเลย พิจารณากายแยกแยะเลย เป็นไตรลักษณ์”

“มันจะเป็นอสุภะๆ” ภาวนา ภาวนาอย่างไร มันไม่เป็น
เพราะมันไม่เป็นถึงเหลวเหลก พอเป็นพิธี พอเป็นพิธีสมบูรณ์แบบ
แล้ววาก็ใช่ พิธี ใครทำไม่ได้ พิธีกรรมเยอะเยอะไปหมด ปฏิบัติ

พอเป็นพิธี แล้วสังคมชื่นชมกัน สังคมคือโลกใจ โลกเป็นใหญ่ ไม่ใช่ธรรมเป็นใหญ่

ธรรมเป็นใหญ่นะ ครูบาอาจารย์ของเราอยู่ในป่าในเขา ท่านบรรลुरुทธมองค์เดียว ท่านกังวลใจของท่านองค์เดียว แล้วท่านเก็บเจียบ แล้วมีครูบาอาจารย์ที่ท่านเฝ้าหาค้นคว้า ท่านถึงแสวงหาเข้าไปศึกษา เข้าไปศึกษาก็เริ่มต้นจาก ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน พอใจสงบระงับแล้ว พอคนทำสมาธิมาได้ จิตสงบระงับแล้วจะชื่นชม จิตนี้จะยอมรับใน พระพุทธศาสนา

ไอ้ของเรายอมรับแต่ปาก ปากว่าเป็นชาวพุทธ อยากจะประพฤติปฏิบัติ แต่โลเล ไม่แน่ใจ หมดกาลหมดสมัย เวลาปฏิบัติแล้วจะได้ผลหรือไม่ ปฏิบัติไปไม่เห็นอโยเปล่าหรือ แล้วคนสอนสอนถูกหรือเปล่า เอ๊ะ! เขาจะพาเราไปไหนเนี่ย ร้อยแปด

แต่ถ้ามันมีครูบาอาจารย์นะ ท่านบอกมาให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน พอใจสงบนะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานมันจะรู้แจ้งในใจของตน ความรู้แจ้งในใจของตนจะเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา ในพระพุทธศาสนา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน นี่ไง ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน น้อมไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ถึงเป็นแนวทางสติปิฎฐาน ๔ ตามความเป็นจริง

ไม่ใช่แนวทางสติปัญญา ๔ ด้วยโวหาร ด้วยคำพูด ด้วยพิธีกรรม ไม่มีอยู่จริง แต่มันมีอยู่ในพระพุทธศาสนา ในพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น สอนอย่างนั้น ให้คนทำอย่างนั้นจากหัวใจของเขา ไม่ใช่ให้ทำแบบนั้น โดยการพร่ำเพ้อ โดยการนึกเอา โดยวิปัสสนิก มันไม่มีอยู่จริง

ถ้ามันเป็นจริง ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติ มาก่อน ถ้ามันเป็นจริง เวลาตักตักปทาน มันใช้ปัญญาชั่วคราว ปัญญาชั่วคราวมันไม่ได้ถอนสังโยชน์ ถ้าไม่ได้ถอนสังโยชน์ ต้องทำซ้ำๆ การทำซ้ำๆ ก็เพื่อพิจารณาเพื่อถอดเพื่อถอน เพื่อแยกเพื่อแยะ ไตรลักษณ์นั้นแหละ ลักษณะญาณ พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ เวลามันขาด เวลามันขาดนะ อะไรมันขาด สังโยชน์ขาด สักกายทิฏฐิ ถ้าสักกายทิฏฐิ ทิฏฐิ ทิฏฐิมานะขาด ความล่งเลงสงสัยมีได้อย่างไร การลูบคลำจะลูบคลำได้อย่างไร เพราะมันขาดไปแล้ว

พอมันขาดไปแล้วนะ ผลของวิญญูะ ผลของวิญญูะไม่มีต้น ไม่มีปลาย วิญญูะนี้รู้ได้ยากๆ แต่เป็นพระโสดาบันพาดกระแสน พาดกระแสนมันไม่รู้จักวิญญูะได้อย่างไร แคंपาดกระแสน มันรู้จัก วิญญูะจากใจของมัน

ใจดวงนั้นเวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะไม่มีต้นไม่มีปลาย มีตบอด แต่เวลาพาดกระแสนมันรู้เลยว่า ๗ ขาติ รู้ชัดๆ พระโสดาบัน ต้องรู้ ถ้าไม่รู้ ไม่ใช่พระโสดาบัน เพราะอะไร เพราะปุณฺชนเขาก็ไม่รู้ใจ ไม่มีใครรู้ผลของวิญญูะ ไม่มีใครรู้ว่าเรามาจากไหน เราเกิดมาทำไม แล้วจะไปไหน ไม่มีใครรู้ แต่พุทธธรรมะจ้อยๆๆ เลยนะ

ในแกงเทโพมีผักบุ้ง ในผักบุ้งไม่มีแกงเทโพ ในผู้ที่ไม่รู้
รู้ไม่ได้ ทำไม่ได้ ถ้ามันทำก็แกงส้ม แกงส้มผักบุ้ง ถ้ามันเอาไปผัด
ก็ผักบุ้งไฟแดง ไม่ใช่แกงเทโพ

ในสติปัฏฐาน ๔ เห็นไหม ในอริยสัจมีสติปัฏฐาน ๔
ตามความเป็นจริง แล้วมันต้องทำขึ้นมาจากข้อเท็จจริง **เทวเม ภิกขเว**
ทางสองส่วนที่เธอไม่ควรเสพ มัชฌิมาปฏิปทา ทางสายกลาง
ความเหมาะสมพอดีของความเพียร เพียรชอบ

งาน คืองานในการค้นคว้าต่อสู้กับกิเลสในใจของตน

สัมมาทิฐิ ทิฐิความเห็นที่ถูกต้องดีงาม ดีงามจาก
ปัญญาญาณ ดีงามจากปัญญาของตน ดีจากความเห็น ความเห็น
ของจิต จิตที่มันแก้ไขตัวของมันเอง แล้วมันสว่างโพล่งกลางหัวใจ
ดอกบัวบานกลางหัวใจ มันจะไม่รู้ได้อย่างไร

แต่ที่แจ๋ๆ กันอยู่นี้ มันไม่รู้ไม่เห็นอะไรเลย มันไม่มีสิ่งใด
บานกลางหัวใจ มันถึงไม่รู้จักวิภูษะ แล้วลูบๆ คลำๆ

แต่ถ้าเป็นจริงนะ อกุปปธรรม พระอรหันต์คือไม่หัน
ไปไหนแล้ว “อะ” รอบตัว อกุปปธรรม เริ่มต้นตั้งแต่พระโสธกาน
อกุปปธรรมคือคงที่ตายตัวไม่เปลี่ยนแปลง เอวัง

ธรรมะเหนือธรรมชาติ
เพราะธรรมชาติคือวัฏฏะ

ในสติปัฏฐาน ๔ มีกาย
ในกายไม่มีสติปัฏฐาน ๔

มูลนิธิพระสงฆ์ มนัสสนุโต
ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
www.sa-ngob.com

ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ

สัมมาสมาธิคือยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้

สัมมาสมาธิคือมีสติมีปัญญา มีสติสัมปชัญญะ

ถ้ามีสติสัมปชัญญะควบคุมดูแลมา ไม่ตื่นเต้น

ไม่ให้กิเลสยุแหย ไม่ให้หลงทางกิเลส

แล้วเราพยายามรักษาของเรา

ถ้ามันเห็นจริง เวลาจิตมันสงบแล้วนี่นะ

ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดี ถ้าเอ็งจิตสงบได้

เอ็งไม่ต้องง่วน้ำใสแล้วเห็นตัวปลา

ไม่ต้องให้มะม่วงออกลูก ไม่ต้องให้ผลไม้มันออกลูก

แล้วมันหลุดออกจากขั้วตกใส่ศิระษะมันถึงจะเห็นกาย

ไม่มี ไม่มีหรรอก

ไม่มีกิเลสหลุดจากขั้วแล้วตกใส่หัว แล้วรู้ตัวขึ้นมา

อู๊ย! พิจารณาใหญ่เลย ไม่มี

กิเลสมันหลอก

มูลนิธิพระสงฆ์ มนัสสนโต

ด.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

www.sa-ngob.com

